

Kommer ikke fram

Lånekassen hadde
318 000 ubesvarte
anrop i 2011.

Nyhet, side 6

– Barndommen
var som å vokse
opp i et fengsel

Louiza Louhibi
i portrettet

Mellom fag, side 26 til 28

UNIVERSITAS

Norges største studentavis | årgang 66, utgave 8 | www.universitas.no | onsdag 7. mars 2012

4 av 5 stipendiater ved
SV-fakultetet på UiO rekrutteres internt

Grotesk praksis

sier Aftenpostens Knut Olav Åmås

Nyhet, side 8 og 9

70-tallets Blindern var streitere enn du tror

Mellom fag, side 21 til 24

redaktør: **Magnus Lysberg**
magnusly@universitas.no 943 66 089

redaksjonsleder: **Gabriel Steinsbekk**
gabriest@universitas.no 936 59 898

fotosjef: **Skjalg Böhmer Vold**

desksjef: **Jørgen Brynhildsvoll**

nettredaktør: **Hans Skjong**

MENINGER

Usunn ukultur

At mange samfunnsvitenskap-studenter på Universitetet i Oslo føler seg som verdensmestere, er ingen nyhet. Det er derimot oppsiktsvekkende at dekanen for fakultetet, Fanny Duckert, bidrar til å holde vrangforestillingen ved like.

Hele åtti prosent av de som fikk doktorgradsstipend på samfunnsvitenskapelig fakultet i 2010, har utdannelse fra det samme fakultetet. Statistikken er et åpenbart tegn på akademisk innavl, men Duckert ser ikke problemet. «Det naturlig at de flinkeste og beste studentene blir tatt opp til doktorgradsprogrammet, og de kommer herfra», sier hun til Universitas.

Debatten om internrekruttering på Universitetet har dukket opp med jevne mellomrom de siste årene. Samfunnsvitenskapelig fakultet har gjentatte ganger blitt pekt ut som en versting.

Nå bekreftes mistankene med harde tall. Fanny Duckert er derfor forbløffende frekk når hun avfeier kritikken med at Oslo-studentene er de flinkeste og beste. Hvis det var sant, burde kremen av utenlandske studenter innen samfunnsvitenskapene rent ned øvre Blindern. Det gjør de ikke.

Det er lett å si seg enig med Knut Olav Åmås, kultur- og debattredaktør i Aftenposten: Overdreven rekruttering fra egne rekker vil svekke norsk samfunnsvitenskapelig forskning. Innavlen er usunn, og bør stoppes.

«Fanny Duckert er forbløffende frekk når hun avfeier kritikken med at Oslo-studentene er de flinkeste og beste.»

En velfortjent fest

Universitas' lillesøster fyller år. Studentradioen Radio Nova ble startet 16. mars 1982, og runder tretti i neste uke. Vi gratulerer, og håper hun holder seg like godt etter at festen er over.

Universitas er en avis for og av studenter. Universitas er et nyhets- og debattorgan for lærestedene tilknyttet Studentsamskipnaden i Oslo og Akershus (SiO). Universitas skal drive kritisk og uavhengig journalistikk, og være partipolitisk nøytral. Universitas arbeider etter Vær Varsom-plakatens regler for god presseskikk. Den som mener seg rammet av urettmessig omtale oppfordres til å kontakte redaksjonen.

Daglig leder: **Katrine Myra**
katrine.myra@universitas.no 22 85 33 36

Annonseansvarlig: **Geir Dorp**
geir.dorp@universitas.no 22 85 32 69

Besøksadr.: **Moltke Moes vei 33**

Postadr.: **Boks 89 Blindern, 0314 Oslo**

Epost: **universitas@universitas.no**

Web: **www.universitas.no**

En klam konsensus struper utenriksdebatten

Den som sover, synder

KOMMENTAR

Emma Tollersrud, journalist i Universitas

De var kloke de gamle, de laget husene hule. Mens maktforhold forskyves, økonomien skjelver og regimer veltes, forblir Det norske storting like taust – og hult – i utenrikspolitikken. Politikken er den samme som før, og manglende opposisjon, debatt og kritisk analyse er fortsatt regelen i en klam konsensusstradisjon som i beste fall er utdatert.

Vi nærmer oss ett-årsjubileet for Norges krigsdeltakelse i Libya. NATO angrep 9.600 ganger, og norske piloter sto for minst 12 prosent av bombingene. Som en direkte følge ble minst 70 sivile drept, ifølge Human Rights Watch. Forsvarsminister Espen Barth Eide nekter å telle antall drepte.

Lullet inn i troen på Sikkerhetsrådets rettmessige mandat var det knapt noen som hevet et øyenbryn for ett år siden. FN-sporet er bare én av flere urokkelige strategier i norsk utenrikspolitikk. Regjeringen sto fritt til å erklære krig, og det via daværende forsvarsminister Faremos mobiltelefon. Det skjedde bare to dager etter resolusjon 1973 ble vedtatt i Sikkerhetsrådet. Om Stortinget hadde vært mer involvert i den mildt sagt hurtiggående beslutningsprosessen, hadde det antakeligvis spilt liten rolle. Den er nemlig symptomatisk for norsk utenrikspolitikk.

Jusprofessor Ståle Eskeland ble tiet i hjel og latterliggjort da han mente norske statsråder kan rettsforfølges for å ha medvirket til tortur i Afghanistan. Like lite trolig som at dette vil etterforskes, er det at noen på Stortinget vil miste posisjoner som følge av torturanklagene, mulige folkerettsstridige angrep i Libya og hemmelighold i saken om jagerflykjøp. Rolleblandinger i forvaltningen feller statsråder i rekordfart. Slikt er lettere å kritisere selv om man ikke har alle fakta på bordet. Den samme dobbeltheten i utenriksstrategier, udemokratiske prosesser og hemmelighold når aldri forsidene i Norges største aviser.

«Vi trenger mer enn avvæpnende og forførende pratemøter på Litteraturhuset.»

Det er vanskelig å løfte stolen man sitter på, også for det som en gang var det eneste opposisjonspartiet i utenrikspolitikken. Etter at SV ble med i regjering har diskusjonen blitt enda tammere og dertil lite interessant for mediene, som Asle Toje påpekte denne uken. Hvor ble det av motstanden mot NATO-medlemskapet, krigsdeltakelsen i Kosovo og anti-intervensjon fra de tidligere venstreradikale i SV, Heikki

Holmås, Kristin Halvorsen og Audun Lysbakken? Kun Frp går motstrøms, om enn svært sporadisk og neppe særlig overbevisende, i bistandspolitikken. Og det er ikke bare i Libya-spørsmålet at den stille konsensusen råder. Heller ikke den feilslåtte Afghanistan-strategien diskuteres mye utenfor nisjeavisene og Litteraturhuset. Mangel på uenighet svekker evnen til analyse, refleksjon og debatt. Det brede engasjement smuldrer opp.

Idealer og realisme, hverken eller, men begge deler, er Jonas Gahr Støres varemerke. Det høres besnærende ut når han fremfører linjen «sikring

ØYEBLIKKET

av Skjalg Böhmer Vold

Dårlig stemning: Etiopiske asylsøkere kom mandag med en bønn til norske myndigheter om ikke å sende dem tilbake til fengsel og tortur.

ILLUSTRASJON: ØVINND HOVLAND

av norske interesser gjennom en bevisst fredspolitik». Hvordan interessene ble som de ble – og hvorvidt de er legitime, diskuteres sjelden like åpent. Ikke bare er det risikabelt for en småstat som er så avhengig av troverdighet og tillit utad. Det slenger oss også inn i en haug av moralske dilemmaer: Ifølge Stockholm International Peace Research Institute er Norge verdens største våpeneksportør i forhold til folketallet. Syvende størst totalt. Flere paradokser: Fredsnasjon, men krigsengasjert; miljøforkjemper, men oljegigant; bistandskjempe, men

tollverster; menneskerettighetsforkjemper, men storinvestor i undertrykkende regimer.

Sannheten om Norge ligger nærmere NUPI-forsker Halvard Leiras beskrivelse: Vi er en fredsnasjon fordi vi har en tradisjon for å ha en fredstradisjon. Stortingspolitikkerne klager sjelden, og de nekter å svare for dobbelt-moralen. Tilbake står vi, forvirret og resignert, uten en opposisjon som kan sette ord på vår potensielle misnøye. Tiden da utenrikspolitikk var et «utvortes» anliggende,

hevet over all uenighet og splittelse, er forbi. Det er bedre å innse at vi er små og ubetydelige, har liten råderett, kapasitet og oversikt i møtet med globaliseringen, for det kan vi lære av, enn å falle uengasjert og forvirret mellom to stoler. Vi trenger mer enn avvæpnende og forførende pratemøter på Litteraturhuset. Vi trenger representasjon. Vi trenger krangel. La den runge ut, fra korridorene på skolen, universitetet og debattforaene og over til Stortinget. Det er på tide at de sovende våkner.

debatt@universitas.no

BAKPÅ NYHETENE

- « Katie Melua er plateaktuell med Secret Symphony, to år etter albu-met The House. I et intervju med The Sunday Telegraph snakker hun om stjernestatusen, sammenbrudd og presset hun blir utsatt for.
- Få ting er bedre enn å få lese i en avis om hva en annen avis skriver om et kjent menneske. Og Norges nordligste studentavis skuffer ikke. Hentet fra saken «Meggelig Melua tilbake». Utopia 01.03.12.
- « Lesbians and gays chillin' in Grillen
- Hva joikerne i Utopia mener med dette, vet vi ikke riktig. Men det innbyder uten tvil til videre lesning. Hentet fra saken «Lesbians and gays chillin' in Grillen». Utopia 01.03.12.
- « Ghost Rider fra 2007 var en tul-lefilm. Ikke bare var det tullete laget og tullete fortalt, men den tullete hårmanken til Nicholas Cage gjorde det hele til noe tullete tullete tull-tull.
- Resten av anmeldelsen er det bare å kose seg med. Anbefales. Hentet fra saken «Hodeskalle med glimt i øyet». Utopia 01.03.12.

- « Det blir sagt fra de frivillige at jeg ikke må skrive noe om musikken som blir spilt. Den er ikke representativ for Ad Fontes, mener de. Jeg ler. Siden vi kom har det blitt spilt den ene 90-tallslåten etter den andre. Hansons «Mmmmbop» har blitt etterfulgt av Los Del Rios «Macarena».
- Det er godt å se at journalisten her bruker seg selv for det det er verdt. Det er bare å vente til Dagbladet Magasinet ringer. Hentet fra saken «Ad Fontes er HF-stedet – kafé på dagen, pub om kvelden. Jordnært og koselig. I stil med klientellet som henger der». Dette er faktisk tittelen, helt sant. Studvest 29.02.12.
- « Under Dusken har luftet et utvalg av punktene i NSO sitt dokument for partirepresentantene i Stortingets Forsknings-, utdannings- og kirkekomite (FUK).
- Research er ikke noe journalister anklages for å gjøre mye av. Ei heller i dette tilfellet. FUK-komiteen har vi aldri hørt om. KUF-komiteen er derimot en velkjent forkortelse. Men denne FUK-komiteen må være viktig, for den nevnes seks ganger til. Hentet fra saken «Studentkrav til Stortinget». Under Dusken 28.02.12.

TWITTER

studentnyheter på 140 tegn

05. mar **AxelPax** @Universitas Blå liste skal visstnok dele ut gratis øl på onsdag. Lurer veldig på hvor de har fått de pengene fra. @SP_UiO kanskje? **Maktkritisk viktigter**
05. mar **somalieren** @AxelPax Snakk om ekskludering av kronisk edru studenter. @Universitas @SP_UiO **Noe må gjøres**
05. mar **SP_UiO** @AxelPax @Universitas Hehe. Nei. **Hevder sin uskyld**
05. mar **AxelPax** @SP_UiO @Universitas hvordan er det fraksjonene får penger da? **Maktkritisk viktigter**
05. mar **GabrielleLG** @AxelPax De får det fra en rik onkel, vel! @SP_UiO @Universitas **Fordomsfull**
02. mar **mhvaroy** Lærte akkurat at steffen tangstad debuterte som proffbokser på chateau neuf. Så bokseturnering har åpenbart historie @universitas @DNS1813 **Banker deg lett**
01. mar **37bussen** Sola varmer bra i dag. Utrolig hvor fort BI-studenter får fin brunfarge. **Buss nr. 37 – tenk**
29. feb **KongenDin** Lastet ned noen greier jeg ikke trengte bare fordi det høstes så gøy ut å være pirat!! **Morsom monark**

nyhetsredaktør: **Endre Stangeby**
endrst@universitas.no 415 43 840

NYHET

Kuvending i kumysteriet

TYVERI: Kunstner Karin Køltzow fikk mandag et etterlengtet gjensyn med sin savnede glassfiberku, melder Aftenposten. Det skjedde i Lommedalen, bak studenthytta til ingeniørstudentene ved Høgskolen i Oslo og Akershus (HiOA), halvannet år etter at den fargerike kua ble stjålet fra skulpturparken ved Bærums Verk.

– Kyyyra! Det er ikke til å tro. Hun er jo helt intakt, utbrøt Køltzow da kua ble funnet.

Ifølge Aftenposten har ingeniørstudentene en «tydelig forkjærlighet for å montere ned ting og ta dem med på hyttetur». Men studentene ved HiOA nekter for å ha med folk og fe på hytta, og innrømmer ikke kjennskap til hvordan kua havnet i Lommedalen.

Kugalskap:
Danser HiOA-studentene rundt glassfiberkua?

Lettkleddde legestudenter

NAKENKALENDER: Norske medisinstudenter kler av seg i en kalender som skal selges til inntekt for et polsk barnesykehus, melder NRK. Studentene håper å samle inn over 20 000 kroner.

– Som legestudenter ligger jo dette helt i vår gate, da kropp er en naturlig greie for oss. Kanskje kan vi undervise i anatomi i samme slengen, sier prosjektansvarlig Paulus Le Thien til NRK. Men Le Thien innrømmer at han håper stuntet skaper oppmerksomhet rundt medisinstudenter i utlandet, for at de ikke skal bli glemt i turnusdebatten. De norske medisinstudentene har også tidligere stått på for å bidra til lokalsamfunnet.

UNIVERSITAS FOR 25 ÅR SIDEN

Universitas nr. 8, 1987.

UNIVERSITAS FOR 50 ÅR SIDEN

« Norske studenters kristelige forbund: Forbundet noterte i forrige semester en stor økning i medlemstallet og er nå glad for å kunne ønske velkommen til et nytt semester. Stud. meg. art. Ingeborg Breder er formann i høst og kan by på et interessant og varierende program: Fra større foredrag og forelesninger av kjente menn i inn- og utland til mer uformelle samvær i gruppearbeid og «open house»-kvelder. Det er vår intensjon at vi med dette kan nå ut i studentverdenen med Guds kall og utfordring.

Universitas nr. 9, 1962.

Real forsk

Disse tvillingene har nøyaktig lik utdanning. Likevel blir de behandlet helt forskjellig av Lånekassen.

LÅNEKASSEKRØLL

tekst: Geir Molnes

foto: Sébastien Dahl

– Det er helt sinnssykt. Jeg har brukt ufattelig mye tid på dette. Sikkert flere uker med arbeid. Jeg har spurt hvorfor de mener informatikk ikke er et realfag, men jeg har ikke fått en begrunnelse. Det eneste jeg har fått fra Lånekassen er et avslag på klagen min, og en påminnelse om at jeg skylder dem penger. Det virker nesten som de prøver å gni det inn, sier Glør Langslet.

For å få flere realfagslærere ettergir Lånekassen opp til 50 000 kroner av studielånet til de som kombinerer en mastergrad i realfag med praktisk pedagogisk utdanning (PPU). Glør Langslet oppfyller alle disse kriteriene. Likevel har han fått avslag fra Lånekassen om å få ettergitt deler av studielånet.

Lik utdanning, ulik behandling

Glør Langslets tvillingbror, Sturle Langslet, søkte også om å få ettergitt deler av studielånet. Han fikk sin søknaden godkjent, på tross av at han har tatt nøyaktig samme utdanning som sin bror. Lånekassen begrunner avslaget på Glør Langslets søknad med at informatikk ikke er et realfag.

– Det står i forskriften at studielån på inntil 50 000 kroner skal ettergis hvis man tar PPU og har mastergrad i matematisk-naturvitenskapelige fag eller teknologiske fag. Hvis ikke informatikk enten er et matematisk eller teknologisk fag, hva er det da? spør Glør Langslet.

Glør Langslet jobber som lektor på Sandvika videregående skole. Han synes det er helt uforståelig at han har fått avslag på søknaden.

– Jeg jobber som lærer på videregående. Der underviser jeg i informasjonsteknologi, som er et realfag. Elevene jeg underviser får

realfagspoeng. Det er jo nettopp for å få flere realfagslærere at staten vil ettergi lån på pedagogisk opplæring. Likevel fikk jeg avslag på søknaden min, sier han.

Raser over «kjempebrøler»
Kent Varmedal, studentansvarlig i Teknisk-naturvitenskapelig forening (Tekna), er i harnisk over Lånekassens saksbehandling.

– Det er hårreisende at Lånekassen tror de kan definere om informatikk er et realfag eller

ikke. Det er universitetene som har peiling på det. Universitetet i Oslo sier at informatikk er et realfag, da blir det for dumt at Lånekassen skal nekte for at det er det, sier Varmedal.

– I forskriften nevnes også teknologiske fag spesifikt som et fagområde som skal utløse ettergivelse?

– Da er Lånekassen ute å kjøre. De kan ikke ha mye kontroll på det de driver med. Jeg skulle likt å se hvordan Lånekassen begrunner at informatikk verken er et

Kjellsbehandling

«Jeg skulle likt å se hvordan Lånekassen begrunner at informatikk verken er et realfag eller et teknologisk fag. Det tror jeg de vil slite med.»

Kent Varmedal, studentansvarlig
i Tekna

Oppgitt over lånekassen:
Tvillingene Gløer Olav Langslet og Sturle Langslet skjønner ikke hvordan Lånekassen kan behandle to identiske saker helt ulikt.

realfag eller et teknologisk fag. Det tror jeg de vil slite med. Det høres ut som Lånekassen ikke har rutiner på dette her i det hele tatt. De avslår saker over en lav sko. 50 000 er jo en del penger. Da kan man ikke bare innvilge eller avslå søknader helt vilkårlig. Her har de gjort en kjempebrøler, sier Varmedal.

Utelukker ikke feil

Lånekassen vil ikke uttale seg om enkeltsaker, men kommunika-

sjonsrådgiver Hanne Bjertnes sier at en mastergrad i informatikk skal gå inn under ettergivelsesordningen.

– Master i informatikk regnes som et matematisk-naturvitenskapelig fag, og går inn under ettergivelsesordningen. Så har man tatt master i informatikk og tar PPU etter mastergraden, skal man få ettergitt opp til 50 000 kroner av studielånet, sier Bjertnes.

– Så her har det skjedd en tabbe?

– Klagen er til behandling, og

vi ser på denne saken på nytt. Ut- over det kan jeg ikke si noe mer om saken, sier Bjertnes.

– Men hvis noen ikke får det de har krav på, er vel det en tabbe?

– Vi ønsker å behandle alle søknader korrekt, men av og til kan det skje misforståelser, sier Bjertnes.

– Er det bare tilfældigheter som avgjør om man får søknader innvilget i Lånekassen eller ikke?

– Nei, det er det ikke. Vi har et regelverk som vi er forpliktet til

å følge. Vi ønsker å behandle alle søknader korrekt, men vi kan ikke garantere at det aldri vil bli gjort feil. Hvis man ikke er fornøyd med et vedtak kan man klage, og da kan det være at det blir fattet en annen avgjørelse, sier Bjertnes.

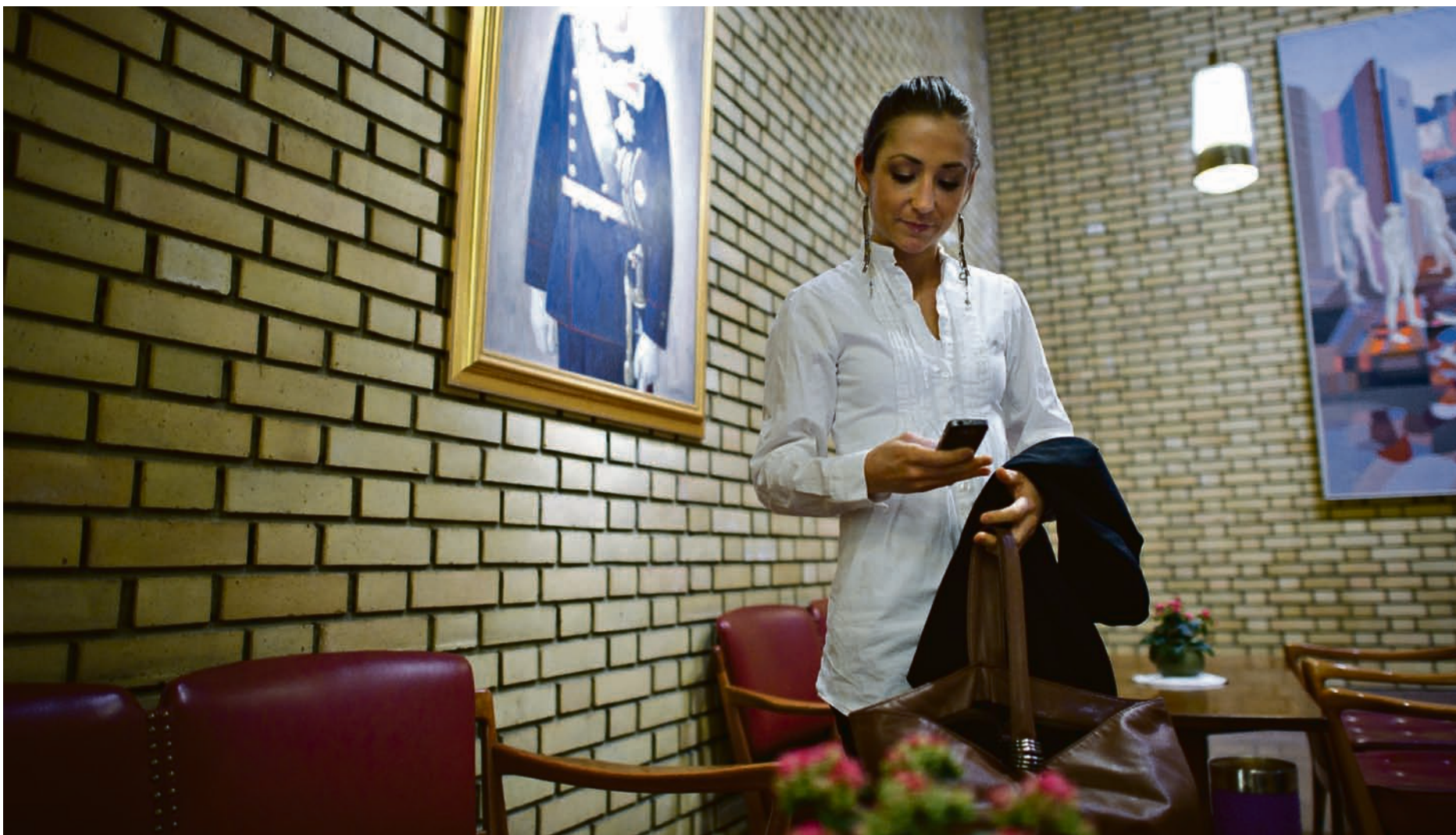
Fikk avslag på klage

Da Gløer Langslet fikk avslag på søknaden om ettergivelse klaget han på vedtaket. Det resulterte i et nytt avslag med samme begrunnelse om at informatikk ikke

er et realfag. Nå har han klaget saken inn til Lånekassens klagenemd.

– Siden jeg gikk ned over 200 000 i årslønn da jeg ble lærer, må jeg si at de 50 000 kronene ville gjort det litt enklere å bruke to år av fritiden min på kveldstid og i helgene for å bli lektor, sier Langslet.

geirmoln@universitas.no

Må skjerpe seg: Lånekassens kundeservice er på langt nær god nok, mener stortingsrepresentant Mette Hanekamhaug (Frp).

Klunderservice

Ved semesterstart i fjor ble færre enn hvert tredje anrop besvart av Lånekassens kundeservice. Mette Hanekamhaug, fra Fremskrittspartiet, vil ha slutt på monopol.

LÅNEKASSEN

tekst: Anders Ballangrud og Thea Marie Astrup

foto: Skjalg Bøhmer Vold

– Det er veldig synd at studentene ikke får den servicen de har krav på. Lånekassen skal tross alt være til for studentene, sier Mette Hanekamhaug, stortingsrepresentant for Fremskrittspartiet (Frp) i Kirke-, utdannings- og forskningskomiteen.

Tallene Universitas har fått av Lånekassen viser at over 318 000 av 606 500 telefonsamtaler ikke kom frem i 2011. I august ble 92 000 av totalt 135 000 ikke besvart. Hanekamhaug mener Lånekassen sitt monopol er grunnen

til at studentene får dårlig service.

– Lånekassen er i dag i en monopolsituasjon. Uansett hvor dårlig service de yter, har ikke studentene noen andre å henvende seg til, mener Hanekamhaug.

Underdirektør Solbjørg Sørensen i Avdeling for kommunikasjon og kundedialog ved Lånekassen, sier at pågangen er ekstra stor rundt studiestart, men argumenter med at de fleste får svar etter noen forsøk.

– I august er det svært travelt på telefonen. 83 prosent av de som ringer får svar, men en del har da ringt flere ganger, sier Sørensen.

Tror på konkurranse

Det er bra for studentene om driften blir konkurranseutsatt, me-

ner Hanekamhaug, som ikke er i tvil om at banker kan gi vel så gode tilbud som Lånekassen.

– Ved å gi banker muligheten til å administrere lånene vil det automatisk føre til en bedre service for studentene. Forskjellen vil være at de som yter tjenestene er i en situasjon hvor de må opprettholde best mulig service for å holde på kundene sine.

Hanekamhaug mener videre at det private har det som skal til for å «yte det lille ekstra».

– Bankene vil nødvendigvis måtte strekke seg lengre for å få studentene som kunder, og service og behandlingstid vil derfor bli betydelig bedre. Bankene vet at de må yte god service for å beholde kundene sine.

Hanekamhaug mener at det å utsette Lånekassen for konkurranse vil være sunt så lenge studentene vil ha de samme vilkårene som de har i dag.

– De gode betingelsene som er fastsatt i lov må i tilfelle opprett-

holdes, slik at studentene får de samme rettighetene og godene som de har nå.

Satser på nett

Tross den enorme pågangen på Lånekassens telefonlinjer er det midlertidig ikke tilgjengeligheten på telefon det i første rekke blir gjort noe med.

– En brukerundersøkelse fra i høst viser at studentene mener tilbud på nett og rask saksbehandling er viktigere enn tilgjengelighet på telefon. Dette ligger til grunn for prioriteringene vi gjør, sier Sørensen.

– Er det godt nok at under én tredjedel av samtale i august kommer frem?

– Vi har én ressurspott som må brukes der det er mest fornuftig. Vår strategi er å tilby gode tjenester på nett, og prioritere søknadsbehandling.

For at det skal bli mindre kø, oppfordrer Sørensen studenter til å benytte internett i søken på

informasjon.

– Det er mange studenter som ringer om ting de kan finne på internett.

Stor pågang

Lånekassens telefonstatistikk for 2011 viser at de som faktisk fikk svar i august, i gjennomsnitt måtte vente fem minutter og 35 sekunder før de fikk snakke med noen i den andre enden. Kurven utover semesteret blir midlertidig brattere. I eksempelvis oktober lyder tilsvarende tall på sju minutter, november ni minutter, og i desember tok det elleve minutter og 30 sekunder å få svar.

– I august setter vi inn ekstra mannskap til å svare på telefon og e-post. Vanligvis normaliserer telefonpågangen seg utover høsten, men denne høsten tilbød vi rekordlave fastrenter, noe som førte til enorm pågang av telefon og e-post, skriver Sørensen i en e-post til Universitas.

anderbal@universitas.no

Hva er dine opplevelser med Lånekassens kundeservice?

5 PÅ PLASSEN

Silje Andersen (22)

UiO, Kinesisk

– Jeg hadde et smartkort for å kunne signere på nett, som ikke fungerte. Jeg ringte Lånekassen, som utover lang ventetid ikke visste hva de skulle gjøre.

Sean Scully (25)

UiO, Språk og kommunikasjon

Det tar usaklig lang tid å komme gjennom. I tillegg fungerer tidsestimatet dårlig.

Rikke Aag (21)

UiO, Medievitenskap

Det tar veldig lang tid å få hjelp via Lånekassens telefonservice, og jeg unngår det om mulig.

Rachel Jacobsen (22)

UiO, Medievitenskap

Da jeg benyttet meg av deres e-postservice, fikk jeg altfor generelle svar og for lite informasjon. Mye ble overlatt til meg selv.

Said Jama (29)

UiO, Medisin

Sist gang jeg ringte deres kundeservice, tok det 45 minutter å få kontakt. Nå har jeg sluttet å ringe, og sender e-post isteden.

Feiring med stil: En 1,4 tonnns kranssekake var toppen på, nettopp, kranssekaken da Universitetet i Oslo feiret 200-års jubileum. Her deler Hege Kallbekken ut godsakene.

Jubileumsfest til 33 millioner

Utstillinger og idéfestivaler utgjorde halvparten av kostnadene.

– Vi har ikke brukt for mye penger, sier jubileumsgeneral Inger Stray Lien.

200-ÅRSJUBILEUM

tekst: Håkon Frede Foss

foto: Hans Hval

Jubileumsarrangementene til Universitetet i Oslo (UiO) fikk til slutt en samlet prislapp på 33 millioner kroner. Det viser regnskapet til 200-årsjubileet som Universitas har fått tilgang til.

– Vi synes det har vært et fantastisk spennende år, sier Inger Stray Lien, leder for prosjektorganisasjonen UiO 200.

– Vi har hatt fullt hus på nesten alt vi har arrangert. Vi har fått 1500 presseoppslag gjennom året, og nesten uten unntak positiv oppmerksomhet. Sett fra vår side er vi glad for at de store arrangementene har gått bra, uten store katastrofer, sier Stray Lien.

Hun avviser at UiO har brukt for mye penger på jubileet.

– 200 er et stort tall, og UiO er en viktig institusjon. Jubileet har vært til glede for mange, vi har ikke feiret oss selv, sier Stray Lien.

Ekstern millionstøtte

Den største utgiftsposten i jubileumsregnskapet, er posten for utstillinger, som UiO 200 har brukt 9,5 millioner kroner på.

– Kostnadsposten for utstillinger er størst fordi den også består av eksterne bidrag. Det er utstillinger det er enklest å få ekstern støtte for, og det er dyrt å lage utstillinger, sier Stray Lien.

UiO har fått totalt 8,7 millioner kroner i ekstern støtte til jubileet. De største bidragsyterne er Sparebankstiftelsen (2,2 millioner), Utenriksdepartementet (1,8 millioner kroner), Anders Jahre-stiftelser (1,1 millioner kroner) og Fritt ord (1,1 millioner kroner). Dermed har ikke UiO 200 trengt å bruke mer penger enn budsjettet.

Ukjent totalsum

I tillegg til de 33 millionene som er brukt av UiO 200, har Universitetets fakulteter og museer brukt egne midler på jubileumsarrangementer. Derfor er det ingen som vet hvor mye jubileet egentlig kostet totalt.

Leder for UiO 200 vedgår at

hun ikke har fullstendig oversikt over alle pengene som er brukt i anledning 200-årsjubileumet.

– Hvor mye har jubileet kostet totalt, altså inkludert kostnader hos andre enn UiO 200?

– Det vet jeg ikke. Vi har aldri hatt som ambisjon å finne ut av det, sier Stray Lien.

Ikke bare for «hotshots»

Leder av Studentparlamentet ved UiO, Stian Skaalbones, mener jubileumsmillionene var vel anvendt.

– Idéfestivalene har vært særlig positive, og det var bra at vi fikk en festhelg med stor konsert og gratis cava til alle. Man kunne valgt å ha en fest kun for ledere og «hotshots» i universitetsmiljøet, men man valgte å ha det åpent for alle, sier Skaalbones.

– Var det rimelig å bruke 350 000 kroner på småborgerlig kvasi-champagne?

– Det kan man alltså diskutere, men hvis man vil ha med alle, var det det man måtte betale. Det er positivt at alle fikk gratis cava, ikke bare noen få utvalgte, parerer studentlederen.

Fornøyd rektor

UiO-rektor Ole Petter Ottersen mener pengene er vel anvendt og at jubileet virket samlenende for Universitetets studenter og ansatte, i tillegg til å være god markedsføring for UiO.

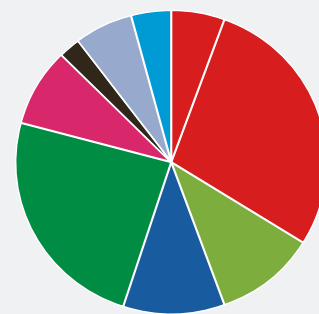
– Vi hadde høye ambisjoner for jubileet. Dette var ikke kun en markering av Universitetet i Oslo, men av Norges første universitet. Etableringen av Universitetet i Oslo hadde betydning for nasjonens utvikling og for det moderne Norge vi ser i dag. Vi hadde derfor sterke forpliktelser overfor det norske samfunn når vi skulle markere opprettelsen av Norges første universitet, skriver Ottersen i en e-post til Universitas.

Han trekker blant annet fram Idéfestivalene som jubileets høydepunkter.

– Dette var så inspirerende at vi også i år planlegger å gjennomføre en idéfestival. Kanskje kan dette etablere seg som et fast arrangement for UiO.

haakonff@universitas.no

Så mye kostet prosjektene:

Total: **33,000,000 kr**

■ Administrasjon: Sekretariatet i UiO 200 har hatt seks fast ansatte siden 2009, men har i travle perioder hatt langt flere på lønnslisten. De totale administrasjonskostnadene er på 9 300 465 kr, men 80 prosent av disse er fordelt på prosjektene.

1 860 093 kr
9 300 465 kr

■ Trykksaker og kommunikasjon: Plakater, programmer, annonser og reklame for Idéfestivalene.

3 527 237 kr

■ Festhelg: Fjorten vorspiel med 9 000 deltakere totalt, der 350 000 kroner ble brukt på gratis cava til studenter og ansatte. I tillegg ble det i jubileumshelgen arrangert konsert på Fredrikkeplassen med 5–6 000 publikummere, samt flere andre arrangementer.

3 456 380 kr

■ Idéfestivaler: Fire ganger i 2011 ble det arrangert festivaler på Blindern med debatter og foredrag. Temaene var klimaendringer, mangfold, digitalisering og menneskekroppen.

7 932 435 kr

■ Skoleprosjekt: Skoleelever har besøkt UiO, og UiO-forskere har reist rundt på Østlandet og besøkt skoler. Omtrent 15 000 elever har deltatt på jubileumsarrangementer. Diverse utstillinger var også en del av denne posten. Utstillingene omhandlet blant annet klimaforskning, realfagenes kvinnelige pionerer, hjernen og Ötzi, ismannen fra Alpene.

2 743 393 kr

■ Konferanser og lanseringer: UiO 200 har blant annet sponset studenters deltakelse i konferansen Forskningsuniversitetet som studiested. I tillegg har midlene gått til lansering av Norges banks jubileumsmynt og åpningen av Observatoriet.

721 171 kr

■ Musikk og teater: Flere forestillinger og arrangementer rundt i byen.

2 060 980 kr

■ Diverse andre tiltak:

1 312 465 kr

Master of Science in Innovation and entrepreneurship

- Business oriented programme
 - Cross-disciplinary approach
 - Combines theory and practice
 - Internship with external partners
- www.bi.edu/mscie

NORWEGIAN
BUSINESS SCHOOL

Annonserer i Norges største studentavis?

UNIVERSITAS.NO/
ANNONSER

Kare A. Nilsen
K.A.N.
FRISØR

Frederikke bygget

15 % rabatt på behandling
for studenter

Oljeindustriens Landsforening, NHO Oslo og Akershus, Abelia og Energi Norge har gleden av å invitere jenter i videregående skole, studenter, mødre, lærere, rådgivere og andre interesserte jenter til:

jenter for REALFAG

Kvinnedagen torsdag 8. mars kl. 17.00 - ca. 20.00

Næringslivets Hus (NHO Bygget) Middelthunsgate 27

(Vis-à-vis Frognerbadet. Gode parkeringsmuligheter.)

En flott anledning til å møte teknologi- og realfagstudenter, unge ansatte og kvinner som har jobbet mange år som ingeniør eller geolog!

Pizza

Dørene åpner 16.30 og det vil bli servert pizza før foredragene starter presis klokka 17.00.

Påmelding

Meld deg på arrangementet på internettadressen nederst i annonsen.

Spørsmål?

Spørsmål kan stilles til Rådgiver kompetanse OLF, Evelyn Blom- Dahl på e-post EBD@olf.no

Program

Nina Solli

Regionsdirektør NHO Oslo og Akershus

Sigrid Borthen Toven

Geolog og letesjef i Statoil
Hun har nettopp vært med på et kjempesunn i Nordsjøen

Ann Myhrer Østenby

Kraftanalytiker E-Co Energi

Sunniva Johanne Rose

Doktorgradsstipendiat i kjernefysikk ved UiO - Blogger om fysikk og lipgloss!

Fazilat Ullah

Lektor i IT og naturfag, Naturfagssenteret

Karina Hollekim

Kjent som basehopper og en av verdens beste frikjører på ski forteller sin gripende historie! - Våg å drømme!

Ragnhild Wist

Sivilingeniør fra NTNU og jobber som prosessingeniør i Aker Solutions

Christine Furuseth Tappel

Masterstudent i matematikk ved UiO

Hanne Finstad

Dr. Philos, gründer av Forskerfabrikken

paamelding.olf.no/jenter

SAMFUNNSVITERNE PÅ UIO:

Verst i

4 av 5 doktorgradsstipendiater ved samfunnsvitenskapelig fakultet ved UiO, har tatt utdanningen sin på samme sted. Grotesk, mener Knut Olav Åmås.

DOKTORGRADS-STIPENDIATER

tekst: Caroline Enge

foto: Skjalg Böhmer Vold

– Dette er urovekkende tall, men ikke så veldig overraskende, sier Knut Olav Åmås, kultur- og debattredaktør i Aftenposten.

I 2010 tok Universitetet i Oslo (UiO) opp 74 doktorgradskandidater ved Samfunnsvitenskapelig fakultet. 60 av de som fikk jobb, var allerede studenter der. Det viser en foreløpig oversikt fra Nifu (Nordisk institutt for studier av innovasjon, forskning og utdanning), basert på fakultetenes egne opplysninger. Det gjør samfunnsvitenskapelig fakultet ved UiO til det verste i Norge når det gjelder innavl av doktorgradsstipendiater.

Doktorgradskandidater kan i utgangspunktet komme både fra utlandet og andre studiesteder i Norge. Likevel tar de fleste fakultetene inn en overvekt av egne studenter. I gjennomsnitt har over halvparten av alle doktorgradsstudentene ved UiO studert nettopp her.

– 80 prosent internrekruttering på samfunnsvitenskap er helt grotesk, men et snitt på over 50 prosent er også bekymringsverdig, sier Åmås.

Han mener lav mobilitet lenge har vært et problem i norsk akademia.

– I noen fagmiljøer er vitenskap blitt et kretsmesterskap. Tallene bekrefter at folk som har gått i samme miljø i mange år, har en slags hevd på stipender. Det danner seg en intern kø ved de norske

landet

Fornøyd: – Vi utdanner mange flinke kandidater som naturlig nok vender tilbake, sier dekan Fanny Duckert.

«I noen fagmiljøer er vitenskap blitt et krets-mesterskap.»

Knut Olav Åmås, kultur- og debattredaktør i Aftenposten

universitetene, og forskningsmiljøene blir små og innadvendte, tror Åmås.

Ensformig debatt

Fanny Duckert, dekan ved Samfunnsvitenskapelig fakultet (SV) ved UiO, bekrefter at det kan være lettere for doktorgradskandidater å få innvilget søknaden sin dersom de allerede studerer ved universitetet.

– Studentene herfra kjenner miljøene, de vet hva som rører seg og kjenner til prosjektene vi har gående. Da har de også større muligheter til å profilere seg, for eksempel gjennom å melde seg som forskerassistent. Så det er nok en fordel å komme fra UiO-miljøet.

– Universitetet har tidligere blitt kritisert for å drive «akademisk

Innadvendte: – Det må være stor avstand mellom dem som hjelper frem en søknad om stipend og dem som innvilger søknaden, mener Knut Olav Åmås.

innavl» ved å ansette egne doktorgradsstipendiater i forskerstillinger. Starter dette allerede ved opptaket av doktorgradskandidater?

– Ja, det er jo et spørsmål man kan stille seg, sier Duckert, men understreker at statistikken ikke gjelder faste stillinger ved SV-fakultetet.

– Men gjør ikke den interne rekrutteringen at mange meninger bare blir videreført, i stedet for å få inn nye tanker utenfra?

– Det er et stort mangfold innad i fagmiljøene. At mange av

de samme studerer og tar doktorgrad ved SV-fakultetet, innebærer ikke at man «kloner» hverandre.

Reproduserer seg selv

Dette er debattredaktør Knut Olav Åmås sterkt uenig i.

– Jeg skjønner ikke at Duckert mener at de bare tar inn de beste. Forskning og vitenskap skal være en internasjonal virksomhet, ikke en lokal affære, sier Åmås.

– Det er forståelig at man ønsker å ta inn egne studenter, men sånn kan man ikke holde på hvis

Universitetet skal bli så bra som mulig.

Åmås mener det er for tette bånd mellom norske veiledere og studenter.

– I debattdelen av jobben min, merker jeg hvor vanskelig det er å få unge forskere til å være åpne og ærlige. De tør ikke å være kritiske til egne fagmiljøer, og debatten hindres på grunn av avhengighet av små nettverk. Faren er at etablerte faglige linjer blir reproduert og foreldet.

– Men kan ikke studenter mene andre ting enn foreleserne sine?

– Jeg har selv studert i mange år, og har observert mange autoritære forskere som gjerne vil at studentene skal fortsette eller utdype deres egen forskning. Veiledere velger ofte studenter som holder på med samme tema som dem selv, for da er de også lettere å veilede.

Om universitetene ikke endrer praksis, frykter Åmås for den akademiske kvaliteten.

– Norsk forskning vil bli varig skadelidende, og om dette fortsetter vil UiO aldri greie å etablere seg som et «ledende forskningsuniversitet i Europa», slik rektor Ole Petter Ottersen har som mål.

Samfunnsvitenskap spesielt

Dekan Fanny Duckert tror det er vanskeligere å rekruttere kandidater til samfunnsvitenskap fra utlandet, både på grunn av språkutfordringer og ulike faglige temaer.

– Det gjenspeiler at vi er i en spesiell posisjon i forhold til mange andre land. Norge er et lite land, der samfunnsvitenskap er høyt profilert.

– Samfunnsvitenskapelig fakultet tar inn klart flest egne studenter. Hvorfor det?

– Her må vi kanskje gjette litt. Vi vet ikke hvor mange søknader vi får, det er ikke gjort skikkelige undersøkelser på dette, sier Duckert.

Hun tror det er flere grunner til at samfunnsvitenskap skiller seg ut fra andre utdanninger på statistikken.

– UiO har det største og beste samfunnsvitenskapelige miljøet. Vi har høye kvalitetskriterier for å bli tatt opp her. Da er det naturlig at de flinkeste og beste studentene blir tatt opp til doktorgradsprogrammet, og de kommer herfra.

Sent

NORSK
teknisk
museumtele-
museet

HJERNESPELIAL

TORSDAG 15. MARS MELLOM KL. 19 OG 23

www.tekniskmuseum.no

ALDERSGRENSE 18 ÅR

Kr 50 og 100

* Christopher Nielsen, Matt Willis-Jones
og Masselys med forestillingen Jimmy Polaris

* Utstillingsåpning: Electroboutique på Telemuseet

* Live: Kultbandet LØKBRØD

* IQ-test og hjernetrim i regi av MENSA

* Foredrag om hjernen

* Kryptoverksted

* Pub quiz

ÅRETS
MUSEUM
2011

Problemer i praksis

Skeptisk: Simen D. Berg mener kommunikasjonen mellom Høgskolen og praksisstedet er veldig dårlig.

Lærerstudenter må undervise for andre trinn og i andre fag enn de er utdannet til. De frykter det kan gå utover elevene.

PRAKSIS- UTDANNING

tekst: **Jenny Gudmundsen**

foto: **Skjalg Bøhmer Vold**

– Det blir vanskelig når studenter skal undervise på trinn de ikke er utdannet til, og det ikke er nok praksisplasser til å oppfylle behovet studentene har, sier Marja-Leena Eriksen, lokalagsleder for pedagogstudentene ved Høgskolen i Oslo og Akershus (HiOA). Hun er godt kjent med dårlige praksisopplevelser i lærerutdanningen.

Feil fag

Eriksen har møtt studenter som underviser i fag de ikke selv har

utdannet seg i. Hun forteller at de som er i praksis i grunnskolen fra femte til tiende trinn, opplever mest problemer når de blir plassert blant småtrinnene.

– Fra femte til tiende trinn skal man ha spesialisert seg på enten matte, norsk eller engelsk. Jeg vet om studenter som vil bli lærere på mellomtrinnet som har måttet steppe inn på småtrinnene, og plutselig fått fag de ikke har nok kunnskap om, som de så har måttet lære bort.

Hun har også hørt om studenter som har praksis på ungdomsskole, men som har kompetanse for barneskolen.

- Studentene aner ikke hva disse elevene gjør i fagsammenheng.

– Hvordan går dette utover

«Kompetansen til praksislærere er ofte dårlig.»

Simen Dyb Berg, lærerstudent ved
Høgskolen i Oslo og Akershus

elevene?

- Det går utover kvaliteten på arbeidet, de får ikke det de har krav på og kvalitetssikringen blir deretter.

Feil trinn

Hanne Østvik går andre året på lærerutdanningen ved Høgskolen i Sør-Trøndelag (HiST), og har selv hatt en dårlig praksisperiode. Det første året var hun utplassert i syvende klasse, og året etter ble hun plassert på samme trinn, iste-

denfor på ungdomsskolen der hun egentlig skulle.

- Jeg har havnet på feil trinn, hatt samme trinn to år på rad, og havnet i en praksisgruppe med flere elever enn det som er lov. Det er skuffende av HiST, og det er demotiverende med dårlig praksisutdanning.

Dette året får hun ikke brukt ungdomsskolepensumet hun har studert.

– Jeg håper at det ikke har gått utover elevene.

Et problem

Simen Dyb Berg går tredje året i lærerutdanningen ved HiOA, og forteller om varierende kvalitet på praksisutdanningen.

– Kompetansen til praksislærere er ofte dårlig, og det virker ikke som om de har fått gode retningslinjer. Man vet ikke helt hva man kan forvente når man starter i praksis.

Dyb Berg sier kommunikasjo-

nen til tider er fraværende mellom Høgskolen og praksisstedet.

– Det kunne vært mye bedre planlagt og en bedre oppfølging fra Høgskolen.

– Hva tenker du om at det er lærer-
studenter som underviser for feil
trinn?

– Det burde jo ikke skje.

Liv-Kristin Rød Korsj  en, leder for Studentparlamentet ved HiOA, mener dårlig praksisutdanning er et samfunnsproblem.

– Studentene vil være dårligere forberedt på arbeidslivet, som igjen er et problem for senere arbeidsplasser hvis de ansetter nyutdannede som ikke er godt nok forberedt. I tillegg oppstår det problematikk når praksisen, som ved enkelte utdanninger utgjør hele 50 prosent av studieløpet, gjør at studenter dropper ut. Da vil utdanningsinstitusjonen også tape penger og ressurser på frafall, sier Korsjøen.

jennygu@universitas.no

Studere på Svalbard?

Informasjonsmøte om studier på Universitetssenteret på Svalbard

Tirsdag 20. mars kl. 14:15
Auditorium U35 i Helga Engs Hus

www.unis.no

Ill: Gustav Dejert/Woo Agentur, Colourbox.no

KVÆRNERBYEN

Start boligkarrieren nå!

Salget har startet! Flotte 2-roms og leiligheter med utleiedel i Pelton brl. Førstemann til mølla gjelder nå!

- 5 minutter med buss fra Oslo S/Operaen
- 2-roms på 45 kvm med priser fra kr 1.750.000,-
- Gode og arealaffektive planløsninger
- De fleste med romslige balkonger
- Heis og flotte utomhusområder med vannspeil
- Store badrom og bod i kjeller på ca 5 kvm
- Mulighet for kjøp av garasjeplass

Kværnerbyen ligger kun 5 minutter unna Oslo S og Bjørvika hvor det etableres flere tusen nye arbeidsplasser. I Kværnerbyen vil du bo nær det meste Oslo sentrum har å tilby, men allikevel i et rolig og tilbaketrukket område. En bolig i Kværnerbyen kan bli en god løsning for framtiden.

Visning:

Velkommen til vårt visningssenter i Kværnerbyen, Smeltedigelen 2. **Mandag – torsdag kl 09-16. Mandag kl 18-19. Søndag kl 15.00-16.30.**

Mer info, priser og leilighetstyper se www.kvaernerbyen.no

OBOS eiendomsmeglere Kværnerbyen, tlf. 22 86 55 33. Ellen Dammen, 97 59 88 55 og Ulf-Petter Binfield, 90 18 40 52

Velkommen til Realfagsbiblioteket!

14. mars, på 150-årsdagen for den moderne meteorologiens far, gjenåpnes Vilhelm Bjerknes' hus til ny bruk som realfagsbibliotek. Universitetet i Oslo innvier et nytt læringssenter og møte-sted for realfagsstudenter, vitenskapelig ansatte og andre interesserte. Biblioteket blir en attraktiv arena for samvær og samtaler om realfagene, deres rolle i offentligheten og betydning for samfunnsutviklingen.

Biblioteket vil få Blinderns lengste åpningstider. Fire bredt sammensatte publikumsteam betjener huset i normalarbeidstiden, og dyktige studentvakter vil sørge for å holde huset åpent for publikum på kveldstid og i helgene.

Her kan du lese klassikere på iPad eller på papir. Det er mulig å låne pensumlitteratur og orientere seg i realfag gjennom "gressing" i bokhyllene og via nettsidene. Millioner av vitenskapelige artikler er kjøpt inn av Universitetsbiblioteket, og du kan få hjelp til å finne det du trenger.

Dra sammen bord og stoler til gruppearbeid, eller reserver et grupperom med interaktiv skjerm. Ønsker man ro og fred, kan man sette seg på en av de stille lesesalene.

Bli med som publikum på det direktesendte radioprogrammet «Abels tårn» på fredager, ta del i de åpne møtene i Science debate-programmet, eller kombiner et besøk på Blindern med en kopp kaffe i kaffebaren og en kikk på bibliotekets nyanskaffelser. Man kan også sette seg ned og nyte utsikten til Frederikkeplassen med siste nummer av *Scientific American* eller en lokalavis.

- 8 spesialbibliotek samlet i ett toppmoderne Realfagsbibliotek
- 3700 m² over tre etasjer
- 4,2 km fagliteratur, lett tilgang til det elektroniske biblioteket
- 450 arbeidsplasser fordelt på hele huset, 70 lesesalsplasser på stille lesesal
- 13 gruppearbeidsrom, 4 auditorier, 1 seminarrom, 2 undervisningsrom med avansert teknologi
- kaffebare og Realistforeningens pub
- studieinformasjon, studentutvalg

Les mer om åpningsarrangementene 14. og 16. mars på Universitetsbibliotekets nettsider: ub.uio.no

Realfagsbiblioteket i det ombygde Vilhelm Bjerknes' hus og Science Debate er muligjort med støtte fra Fritt Ord.

FRITT ORD

UiO : Universitetet i Oslo ub.uio.no

Foto: Paula de Angelis

mellom FAG

UNIVERSITAS' FEATUREMAGASIN

HIMMELSK VERTSKAP

Vi har vært på krasj-kurs med morgendagens flyvertinner

En flyvertinne må kunne mer enn å servere kaffe og te. Morgendagens kabinbesetning blir utsatt for et titalls flystyrter, røykdykk i et Boeing 737 og evakuering til en øde stillehavsøy. For sikkerhets skyld.

TAKE OFF: Morgendagens flyvertinner er klare for sitt livs første flystyrte. Instruktørene bak har vært gjennom samme regla i sin studietid, og tar det hele med knusende ro..

HØYDETRENING

REPORTASJE

tekst: Ingeborg Huse Amundsen foto: Skjalg Bøhmer Vold

Norwegian-sjef Bjørn Kjos er observert i korridorene på Fornebu. Vil han dukke opp? 16 uniformkledd sneller deler ett speil. Det klakker i høyhelte støvletter, en rød lepestift går på rundgang, spenner strammes til i ballerinatoppen. En enslig flyvert i mørkeblå dress med spisse skuldre venter tålmodig.

I tre og en halv uke har de øvd på å få kontroll i luften. Nå er det duket for avslutningsseremoni med marsipankake for Norwegian's vordende flyvertinner med base i Stavanger og Trondheim.

En etter én blir navnene lest opp: Vigdis, Anette, Maria Elena, Randi, Cisilie, Jo Inge, May-Liz. Utdanningssjefen ved luftfartsselskapet tar dem høytidelig i hånda, og sjefsflyvertinnen overreker dem Vingen – pinen som beviser at de er en av de nye, utvalgte besetningsmedlemmene.

300 søkte, 50 kom på intervju. Flyvertinndrømmen lever i beste velgående. Men hva kreves for å lykkes til vanns, til lands og i luften?

På 60-tallet var flyvertinneyrket mange pikers våte drøm. Tenk å reise langt av sted til eksotiske strøk, til Hawaii og London, til Madrid og San Francisco, servere kaffe og te på veien, flørte med den kjekke kapteinen, trippe forlystrende rundt i marineblå uniform designet av Dior eller Calvin Klein over et stramt korsett, og bli værende en ukes tid eller to i palmesus og dus etter landing.

Å være flyvertinne var glamorøst og høystatus i en tid da flyturer var forunt de få. På business class flommet det over av kanapeer, kaviar og champagne på serveringstrallene, og folk kom helt fra byen bare for å unne seg en søndagslunsj på flyplasskafeen.

«Du tjener bedre som flyvertinne enn som sykepleier med høyskoleutdanning, for å si det sånn.»

Cisilie Bjerkset, flyvertinnestudent

Men nå er tidene annerledes.

Gjennomsnittsnordmannen flyr 2,3 reiser i året, og flyvertinnene har trappet opp arbeidet. Ukkelange avbrekk er byttet ut med power naps i stressleser på crew-rommet, og hvite strender er erstattet med hektiske flyplasser.

Det er slettes ikke uvanlig at en flyvertinne eller flyvert (for gutta har sluppet gjennom rekrutteringsnåloyet for lengst) serverer frokost på et grytidlig pendlerfly fra Gardermoen til Gatwick, returnerer med det samme, vender silketørklet mot Flesland, videre til Værnes for en rask overnatting på flyhotellet, for deretter å gjøre en morgenretur til Gardermoen. Dagens flyvertinner jobber vanligvis åtte timer dagen, men på det meste kan arbeidsdagen strekke seg til 15 timer. Til gjengjeld har de fire dager obligatorisk fri etter fem dager i tjeneste.

Alt dette vet de 17 studentene ved Norwegian's flyvertinneutdanning såre vel. Likevel drømmer de om luft under vingene og kontor 10 000 meter over havet.

Første krav til å bli flyvertinne er å kunne svømme 200 meter. I Hundsund bad ved Snarøya ligger badevannet speilblankt, og en badevakt spyler gulvet for dagens første gjester. Ut fra garderoben småløper bikinier, badedrakter og Jo Inge Norum fra Stjørdal. Han er eneste gutt i pikedrømmen, og har flyttet sammen med sine kommende kollegaer på et hotell i Oslo for én måned. Ifølge instruktørene, som begge er menn, pleier mannsandelen å være én av fire.

Cisilie Bjerkset tusler etter de andre med en Cola-flaske i hånda. Hun har ligget oppe med spysjuka natta i forveien, og er kvalm, men blid.

– Hva er kriteriene for å komme inn på flyvertinneskolen?

– Være søt, svarer Cisilie, og selv om hun tuller er det unektelig en viktig del av det å jobbe om bord. Smil og sjarme er en del av servicepakka.

– Også må man ha normal blodprosent. Flyvertinner som har jobbet i alle år har åreknuter fra føttene til haka, sier Cisilie.

I tillegg til å være blond og sjarmerende, har trønderjenta en annen soleklar fordel som flyvertinne: Hun er sykepleier. Hjerteinfarkt, epilepsianfall, hjerneslag, angst og barnefødsler er bare noe av det kabinansatte må hankses med.

Cisilie var i fast jobb som sykepleier da hun fikk et innfall.

– Jeg så en annonse på fast stilling i Trondheim, og var så drit lei av å jobbe nattevakt som sykepleier den kvelden, at jeg søkte. Så ringte de dagen etter fra Norwegian. På intervju møtte jeg ei som gikk reiseliv, hun gjorde alt rett og var sååå keen på å komme inn. Men hun så jeg ikke mer til.

Hun forteller at det er fy-fy å begynne motivasjonen til å bli flyvertinne med at man liker å reise. Kanskje var det dét som felte den dedikerte reiselivsstudenten?

– Du reiser så mye på jobb, at du gidder nok ikke reise så mye på fritida.

– Vil du tjene godt som flyvertinne?

– Du tjener bedre som flyvertinne enn som sykepleier med høyskoleutdanning, for å si det sånn. Sykepleierutdanningen mister jeg aldri, og jeg ville ikke sitte som 40-åring og være bitter.

Det har hendt at studenter har løyet på seg svømmeferdigheter ved tidligere Norwegian-kurs. De blir fort avslørt, og får avskjed på

MUNN MOT MUNN: Jo Inge har mistet bevisstheten, og er blitt brakt i land på en øde øy. Cisilie gjør sitt beste for å gjenopplive ham.

«Jeg har tatt imot 120 barn i praksis i Tanzania. Vi brukte ingen hjelpemidler, likevel var det ingen dødfødte.»

Jo Inge Norum, flyvertstudent

PUGGING: En flyvertinne må vite akkurat hva hun skal si i en gitt situasjon. Derfor må Anne Tran pugge kommandoene fra Norwegian-håndboka til hun kan dem på rams

SJOKK: En innspilt stemme teller ned mellom hver sjokking av den livløse personen på gulvet. I mellomtiden gjelder det å få tempoet opp på hjertekompresjonene, og å få blåst luft helt ned i magen på stakkaren.

grått papir. I Hundsund bad svømmes det rygg, krål og bryst uten problemer.

Når 200-meteren er overstått, skal det druknes.

Flyet styrter i et eksotisk hav, og passasjerer og kabinbesetning må hoppe ut nød-døra med gule, oppblåsbare vester. Vestene fra sikkerhetsinstruksene på flyet viser seg imidlertid å være krager og ganske teite å se på. Ute på havet henger flyvertinnene etter halsen og kaver seg sammen i en ring for å holde varmen. Akkurat slik det står i «bibelen», pensumboka for kabin-crewet.

En av passasjerene har mistet bevisstheten, og ligger på magen med hodet ned i vannet. Kabin-crewet får dratt ham opp på en øde øy, og starter livredning. 30 kompresjoner, to innblåsninger. 30 kompresjoner, to innblåsninger. Trikset er å synte «A, a, a, a, stayin' alive, stayin' alive» inni seg – da får du riktig rytme. Endelig rykker det til i den livløse kroppen, og latteren spruter.

– I denne utdanningen må vi øve på «worst

case scenario», i tilfelle noe skjer i lufta, betyr trygghet instruktør Jarl Rune Kjæmperud, som aldri har vært utsatt for livsfarlige flyvninger i sin karriere som flyvert.

Det hører med til sjeldenhetene at et fly gjør en vellykket landing på vann. Pilotene i Flight 1549 utenfor New York klarte det i 2009. Flyet dalte ned på Hudson River med motoren full av fugler. Ingen menneskelig gikk tapt.

Flyvertinnestudentene anser det fryktinngytende kurset som flyskrekkevare, nettopp fordi de forstår hvor mye sikkerhet som finnes på et fly.

Tilbake i Norwegian-basen ved Fornebu er det tid for undervisning om de ulike sykdommene som kan melde seg under en flyvning. Førstehjelpsskrinet skal være en flyvertinnes beste venn, og hun må kjenne det inn og ut.

Har du noen gang reflektert over hvorfor det er så viktig for en flyvertinne å servere

Flyvertinneutdanning

- I 1965 varte SAS' flyvertinnekurs i seks måneder. I dag går det over en måneds tid, slik som i Norwegian.
- På 60- og 70-tallet fikk rundt 600 norske piker innpass i det amerikanske flyselskapet Pan Am. Her ble de vordende flyvertinnene sendt på sminkeopplæring, klesskole og kokkekurs i tillegg til ordinær sikkerhetsopplæring.
- I 2011 fikk Norwegian inn 1500 søknader. Av disse er 240 ansatt.
- I dag har selskapet totalt 800 piloter og 1500 kabinansatte i Norge.

kaffe og te? På folkemunne kalles hun «flygende serveringsdame», og har som oppgave å varte opp passasjerene. Men viktigst av alt er dette: ikke søl rykende varm drikke på noen! På flyvertinneskolen lærer de at forbrenning kan være skadelig og livstruende. En gang fikk en mann sølt kaffe over seg. Han ble umiddelbart tilbudt avkjøling, men mente selv det var unødvendig. Noen uker etter sendte han et bilde til Norwegian av et stort, åpent sår.

Sykepleierutdannede Jo-Inge forteller klassen om hvordan han vil ta imot et barn om bord. En gravid kvinne kan nemlig fly inntil to uker før fødsel med legeattest. Går vannet, er det ingen tvil om hvem hun burde ha ved sin side.

– Jeg har tatt imot 120 barn i praksis i Tanzania. Vi brukte ingen hjelpemidler, likevel var det ingen dødfødte, sier han, som om det var helt «piece of cake», og fortsetter.

– Ta på og snakk med dama, berolige henne.

MÅNELDANDING: Brann har brutt ut i kabinen, og flyvertinnene må dykke gjennom grå skyer med avanserte røykhetter.

– Ikke alle liker å bli tatt på av fremmede, kommer det fra klasserommet.
– Hu ble da tatt på da hu ble gravid, så det bør gå bra, repliserer Jo-Inge.

Et steinkast unna Oslo lufthavn Gardermoen står et avkappa passasjerfly på en enorm mengde mekanikk. Flysimulatoren er morgendagens kabinbesetning sin lekeplass. I dag er det Norwegian-gjengens tur til å styrte. Sju ganger.
– Vi skal øve evakueringer til vi blir grønne i trynet. Det blir risting, hopping og masse «motions», så si ifra hvis dere blir stressa eller føler ubehag. Nå er det ikke serviceinstinkt med fløte eller sukker i kaffen som gjelder, men klare beskjeder, sier instruktør Kjæmperud.
Han forteller at det vil bli stressende og det vil føles reelt, men vi må for alt i verden ikke få panikk og hoppe ut av flyet før sklia har blåst seg opp. Folk har forstuet ankler og brukket bein av slikt.
– I dag må dere skrike kommandoropene så høyt dere bare kan. Jeg håper dere har med dere halstabletter, supplerer medinstruktør

Flyvertinnekrav
Krav til en flyvertinne i 1960:
■ Ugift, uten barn, velutdannet og flerspråklig.
■ Slank, pen og mellom 165-175 cm høy.
■ Medgjørlig og blid.

Krav til en flyvertinne i 2012:
■ Serviceinnstilt, utadvent og blid, men må kunne holde hodet kaldt.
■ Minimum 160 cm høyde for nå opp til hattehylla.
■ God hørsel, godt syn og god fysisk form.
■ Må snakke et skandinavisk språk og engelsk.
■ Tatoveringer og piercinger skal ikke være synlige i uniform.

Kilde: Norwegian, Dagsavisen, Dagbladet

Rinse Van De Vooren.
Vi putter føttene inn i overtrekkstøfler, tar på oss store arbeidsdresser i blått og oransje, og subber om bord som en gjeng fra Teletubbies eller Guantánamo. Blottet for flyvertinneglamour gjør vi oss klare for vårt livs første flykrasj.
Hvor skal vi fly?
Kapteinen spør passasjerene over høy-
talanlegget.
– Trondheim!
– Nei, Stavanger!
– Nei, vi tar Værnes da. Der er det alltid sånn «bumpy» landing.
– Ja vel, da flyr vi til Værnes, konkluderer kapteinen.
Vi spenner setebeltene og gjør klar for take off. Flyet stiger til værs, og det umiskjennelige flystøyet setter inn. Det rister lett, og de engstelige blant oss skjønner at dette er starten på det verst tenkelige.
Hos morgendagens flyvertinner finnes det ikke ett gram flyskrekk å spore. De ler og fleiper med hverandre, og tar rollespillet i simulatoren helt ut. De drikker seg fulle og

klager over dårlig service. Ikke ulikt nordmenn på vei til Syden.
– Hu fikk itj vinen sin! Neste gang tar æ SAS, truer Cisilie, som tidligere har påpekt at å nevne fienden SAS i kurssammenheng er som å banne i kirka.
Etter få minutter med kabinidyll kommer turbulensen. Det rister mindre enn fryktet, men nok til at Kronprinsesse Mette-Marit hadde fått noia om hun hadde vært her. Kapteinen gjør et forsøk på å berge oss og flyet, og gir kommandoen som bør få alle verdens flyvertinner til å trekke en alvorlig mine: «Brace for impact».
Den utvalgte kabinbesetningen på fire svarer sporenstreks med å be passasjerene legge hodet ned i fanget.
– Bend over, bøy dere ned, bend over, bøy dere ned!
De roper av full kraft med tydelig, sikker stemme i evigvarende 30 sekunder. Flybråket når nye desibel, og idet vi styrter ned mot bakken overdøves det forsøksvis avbalanserte crewet av cd-innspilte panikkhyl og hjerteskjærende skrik.
PANG!

«Adrenalinet pumper, men du må stå der med pokerfjes. Det koker på innsiden, men på utsiden *må* du være kald.»

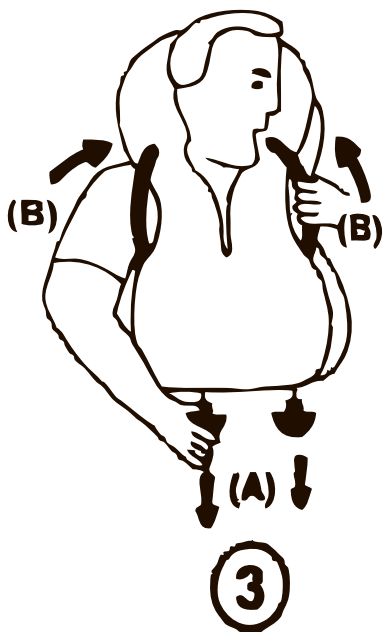
Rinse Van De Vooren, instruktør

TELETUBBIE: De mindre flatterende draktene skal forhindre brannsårl og hull i finstasen når vi rutsjer ned evakueringsklla.

BEVINGET: Cisilie Bjerkset mottar sitt diplom og «vVngen».

Glass knuser og bagasjen hamrer vegg i vegg, i alle fall høres det slik ut. Vi har tippa fremover, og flyet balanserer på nesa.

Overlevde vi en flystyrt? Er det i det hele tatt mulig?

Selvfølgelig.

Samme dag nødlandar ulykkesflyet i Riga på grunn av tekniske feil. Under Berlinreisen blir det trykkfall i kabinen, og surstoffmaskene ramler ned i fjeset vårt. På vei til London oppstår det brann i cockpiten. Tjukk røyk siver ut fra sprekker i veggene. Brannen kommer uanmeldt, og i et lite øyeblikk blir flere oppriktig nervøse.

– Det brenner! Vi skal dø!

Sekundet etter melder flyvertinnereflekseen seg, og de riktige ordene kommer som bestilt.

– Everybody just keep calm. Cover your nose.

Vi dekker ansikt og nese med tøystykke fra seteryggen, og på magisk vis åpner flydøra seg. En etter én deiser vi ut på de hoppeslottaktige livredningssklien med armene i kors.

«Nå er det ikke serviceinstinkt med fløte eller sukker i kaffen som gjelder, men klare beskjeder.»

Jarl Rune Kjæmperud, instruktør

I briefinggen etterpå roses flyvertinnestudentene av instruktørene. De har fulgt prosedyrene for kommandoer og krisehåndtering, men senere er det ikke anledning for å gjøre feil.

– Adrenalinet pumper, men du må stå der med pokerfjes. Det koker på innsiden, men på utsiden *må* du være kald, påpeker instruktør Van De Vooren.

Morgendagens 17 kabinansatte triller sprekkfulle koffertene ut av Norwegian-kontoret på Fornebu. Flere skal ut med flytralla allerede i morgen. Et par uker praksis venter dem, før de selv velger dato for sin endelige test i lufta.

Men allerede nå ser de ut som ekte flyvertinner. Håret er dandert i fiskebensfletter, stramme hestehaler og topper. Uniformene sitter som støpt. Kjole, skjørt, bluse, dressjakke, bukse, genser, skjerf, halstørkle og kåpe. Alt i mørkeblått og rødt, og med «Vingen» skinnende over høyre brysttomme.

Flyvertinnens glansdager er ikke over.

ingebhu@universitas.no

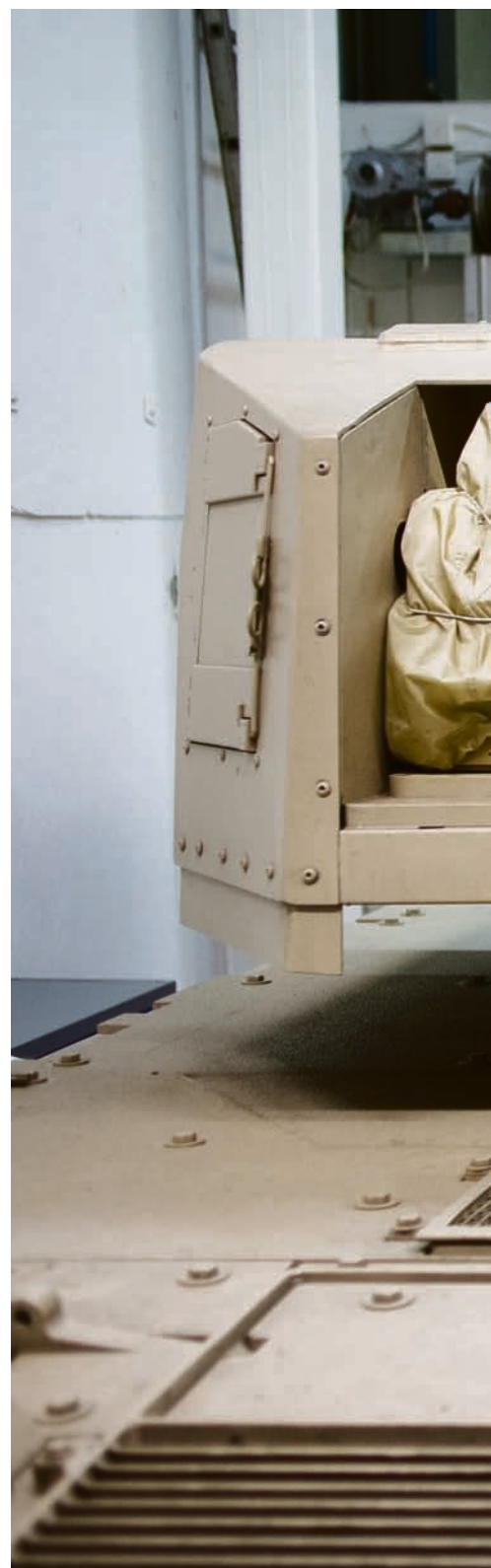

Sikter du deg inn mot våpenbransjen? Det som for noen er å komme til teknologihimmelen, er for andre å legge ex.phil-etikken på hylla.

REPORTASJE

tekst: Anja Naper foto: Sébastien Dahl

ETIKK OG BUTIKK

– **Det er herlig** å bare kunne hoppe i kjeledressen midt i arbeidsdagen for å dra og se på prøveskytinger.

Lena Mariann Garder, Technical Market Manager i Kongsberggruppen, balanserer på en svaiende stige som fører opp til toppen av et enormt tanks-liknende kjøretøy.

– Her får jeg innsikt i den nyeste teknologien. Dessuten er det gøy å jobbe med noe som smeller litt, sier hun.

Garders arbeidsplass er en tungvekt i norsk industri. Kongsberggruppen, tidligere kjent som Kongsberg våpenfabrikk, omsatte for 15,1 milliarder kroner i fjor. Sammen med Norges andre store produsent av krigsmateriell, ammunisjonsfabrikken Nammo, må Kongsberggruppen ta sin del av ansvaret for at fredsnaasjonen Norge er verdens sjette største eksportør av våpen.

Studenter fra både informatikk-, ingeniør og programmeringsfag rekrutteres hit. Selv har Garder en mastergrad i informatikk fra Universitetet i Oslo. I dag jobber hun mindre med teknologien, og mer med kunder. Dem møter hun blant annet på våpenmesser.

– Der får man innblikk i mye rart. Norge er svært strengt regulert i forhold til hvem vi kan selge produkter til. Kommer det bort representanter fra et land vi ikke kan selge til, kan vi ikke bare si at vi nekter å selge til dem. Vi er høflige, men kanskje avmålte, sier hun.

Ikke alle er enige i at det er en tilstrekkelig metode.

– **Norge er en** av de største våpeneksportørene i verden. Reglene for eksport er blant verdens strengeste. Likevel ender mange av raketene i feil hender, forteller Marcus Nilsen, leder for Changemaker i Norge.

Han mener noe er alvorlig galt med norsk våpenpolitikk.

– I 2010 viste for eksempel NRK Brennpunkt hvordan raketter fra Nammo var blitt brukt av Israel på Gazastripen. Men Norge selger jo ikke våpen direkte til Israel. Hvordan skjedde det da?

I den norske våpenindustrien baserer alt våpensalg innen NATO seg på såkalt «tillits-handel». Det vil si at hvis Norge selger våpen til et NATO-land, krever man ikke å få vite hvorvidt våpnene selges videre. Man krever heller ikke å få vite til hvem.

– I USA har man ikke kvaler for å selge materiell til for eksempel Israel. Slik endte produkter fra Nammo på Gaza-stripen, forklarer Nilsen.

Når norske selskaper selger krigsmateriell direkte til et land utenfor NATO opererer man imidlertid med såkalte sluttbruker-erklæringer. Da må kjøperne garantere at de ikke skal selge videre.

Det er ikke godt nok, mener Changemaker. De krever strengere rutiner rundt våpensalg.

– Vi krever at sluttbrukerklæringene skal gjelde også innen NATO. Dessuten vil vi at norsk ammunisjon skal merkes, slik at det

«Da man prøvde å forby våpen i Europa på begynnelsen av 1900-tallet for å avverge krig, var utfallet katastrofalt.»

Ronny Lie, kommunikasjonsdirektør i Kongsberggruppen

kan spores opp. Bare på den måten kan vi begynne å sikre oss mot at norsk ammunisjon ikke havner på avveie, avslutter han.

– **Ikke Kongsberg** våpenfabrikk, Kongsberggruppen. Ja, det heter ikke våpenfabrikk lenger.

Universitas er på Kongsberg for å snakke om norsk våpenindustri med Kongsberggruppen.

Ronny Lie, kommunikasjonsdirektør i selskapet, forteller oss at de ikke lenger produserer våpen. De produserer Defence-utstyr.

– Pluss en del andre ting. Nå er vi en teknologibedrift, og internasjonalt ledende innen teknologi som beskytter mennesker til havs, til lands og i lufta, sier Lie.

Lie beklager seg over holdningen som eksisterer innen visse studentmiljøer.

– Det er så mange humanistiske og samfunnsvitenskapelige fag på Blindern.

Lie fikler med innstillingene på PC'en. Selv er han utdannet statsviter fra nettopp Blindern. Han forteller gjerne om våpenindustriens viktighet – også i et statsvitenskapelig perspektiv.

– Da man prøvde å forby våpen i Europa på begynnelsen av 1930-tallet for å avverge krig, kon andre verdenskrig som en alvorlig vekker. Det finnes en rekke begrunnelser for hvorfor stater må ha et forsvar. Det vanligste er at suvereniteten må forsvares. Vå-

GIR LY: Kongsbergs mest eksporterte produkt kalles Remote Weapon System, og monteres rundt kanonen på kjøretøy. Avansert teknologi gjør at soldatene kan styre munningen på kanonen uten å måtte stå med overkroppen i friluft. Det resulterer i svært presise skudd.

penindustrien er historisk på mange måter, sier han.

En av selskapets største suksesser er Kongsberggrifla, som solgte enormt i USA mot slutten av 1800-tallet.

– Historien er svært viktig i Kongsberggruppen, fortsetter Lie.

Dessverre får ikke Universitas ta bilde av den imponerende samlingen av historiske håndvåpen som utsmykker hele inngangspartiet i den gamle fabrikkbygningen.

– Vi produserer ikke håndvåpen lenger. Det er her du har fått misforståelsen våpenfabrikk fra.

– Nå er den i gang, se her.

Presentasjonen settes i gang. Den viser seg å dreie seg om cruiseskip og automatiske temperaturregulatorer for svømmebasseng.

– Men dere selger jo andre ting enn automatiske svømmebassengtemperaturregulatorer for cruiseskip? Som for eksempel våpenplattformen og missiler?

– Jada. Vi har et veldig stort spenn i alt det vi selger på forsvarssiden. Sjømissiler, kontrollsystemer og luftvern. Vi er systemleverandører.

Lie viser fram selskapets nysatsing, en høyteknologisk rakett som kan navigere over sjøen og gjennom fjell.

– Missilen vil faktisk kjenne igjen og ta ut et fiendeskip slik at det ikke går ut over andre skip.

– Ta ut? Altså sprengte?

Norsk våpenindustri

- I 2009 var Norge verdens sjette største eksportør av våpen.
- Norge eksporterte for over 2,6 milliarder kroner i 2011.
- Siden 2005 er eksporten nesten doblet.
- 90 % av all norsk våpeneksport går til NATO-land.

Kilde: SSB

– Ja, ta ut. Sette ut av funksjon. Norsk sjømålmisil heter den.

«Sette ut av funksjon», «å ta ut», «systemleverandør». Bak tilsynelatende nøytrale ord, ligger det ting ikke alle er like begeistret over. Fredsaktivist og våpennerd Alexander Harang i Fredslaget er mindre forsiktig i ordbruken.

– Norge eksporterer våpen i store kvantum til diktaturer i den arabiske verdenen, sier han.

– Norge selger ikke våpen og ammunisjon, såkalt a-materiell, til land som Libya. Men B-materiell, altså overvåkings-, navigasjons- og kommunikasjonsutstyr, er det uproblematisk å eksportere i store kvanta. Den slags produkter kan havne i Saudi-Arabia og liknende regimer som vi ellers er skeptiske til.

Harang presiserer at den avanserte teknologien som for eksempel Kongsberggruppen produserer i mindre grad havner hos tvilsomme regimer. Disse landene har ofte ikke kompetansen til å drifte denne typen produkter.

– Jeg kom akkurat hjem fra en forberedende komité i FN der vi diskuterte en avtale kalt Arms Trade Treaty, forteller han.

Målet med avtalen er å sette globale standarder for våpenhandel.

– Vi har jobbet for å få denne avtalen på plass siden 90-tallet. Alle landene så ut til å

være på gli utover 2000-tallet. Men så kom Libya-krigen, og nå i februar var stemningen plutselig snudd.

– Hva skjedde?

– Spesielt de arabiske landene ser ikke på de vestlige landene som særlig troverdige i våpenhandelsspørsmål. På den ene siden var NATO-landene den største pådriveren for våpenboikott av Libya. Samtidig leverte de samme landene våpen til opprørerne i Libya, forklarer Harang.

– Hvorfor skal man gå med på en avtale om globale retningslinjer for våpenhandel fremmet av vesten, når NATO-land selv tar seg til rette?

Tilbake på Kongsberg viser Lena Garder oss en av selskapets største eksportartikler: Remote Weapon Station. Våpenplattformen monteres opp på kjøretøy og gjør at soldater slipper å stikke hodet ut i friluft for å skyte på sitt mål.

– Remote Weapon Station, det høres jo litt brutalt ut?

– Med dette «remote»-tårnet tenker vi først og fremst på soldatens sikkerhet. Vi vil at vedkommende skal være beskyttet, sier Garder.

– Hvordan reagerer folk når du sier du jobber med dette?

– I festlige lag er ikke arbeidsplassen min

TVILSOM TILLITSERKLÆRING: – Når vi selger våpen til NATO-land som Tsjekkia byr det på dilemmaer. Tsjekkia er lite kresne, de selger videre til hvem som helst. Det fører til at mange land som Norge aldri ville handlet direkte med, likevel kan ende opp med å bruke norske våpen, sier Marcus Nilsen i Changemaker.

SKEPTISK: – Norge eksporterer våpen i store kvantum til diktaturer i den arabiske verdenen, sier Alexander Harang fra Fredslaget.

DEN FØLELSEN: – På Rena tester vi utstyret og våpenplattformene vi utvikler. Det er en helt egen følelse når du ser at noe du har vært med på å utvikle treffer så godt, sier Lena Garder, Technical Market Manager i Kongsberggruppen, her plassert oppå en av selskapets våpenplattformer.

det første jeg nevner, nettopp fordi jeg tar hensyn til at folk kan ha et anstrengt forhold til det. Selv er jeg stolt av å jobbe i Kongsberggruppen, sier hun.

Garder husker ikke spesielt mange negative reaksjoner i forbindelse med at hun bestemte seg for å jobbe med forsvarsutvikling på Kongsberg, men tror at det i enkelte miljøer ved Universitetet i Oslo kan være litt klamt å si at man er stolt av å jobbe i forsvarsindustrien. Kanskje er det fordi det er så mange humanistiske fag der?

–Vi møter helt andre holdninger på for eksempel NTNU. Jeg reiser en del til USA, og her har man også et helt annet syn på dette. Der er man stolte av å jobbe innen denne typen industri. Vi i Norge har et noe trangere syn på denne typen jobb.

Alt i alt mener Garder at hun har kapret drømmejobben.

–Jeg får jobbe med det aller nyeste innen teknologi, jeg får reise mye, og jeg jobber i en trygg og stor bedrift.

Marcus Nilsen synes det er viktig å ikke demonisere de som jobber i våpenindustrien.

–Industrien skaper arbeidsplasser. Mange av arbeiderne er flotte folk, og de sier klart og tydelig at det finnes etiske betenkelig-

« Det er pinlig å bo i et land der man tror at det eneste man kan er å pumpe olje og å lage våpen. »

Marcus Nilsen, leder i Changemaker

heter knyttet til det å jobbe i industrien. Men det er en forskjell på å være arbeider i fabrikken når du er vokst opp i lokalmiljøet, og når du har høy utdanning og i utgangspunktet kan jobbe hvor som helst.

Han ser at det ligger interessante faglige utfordringer i våpenindustrien, og at det for nyutdannede med ambisjoner nok er en høytstående jobb.

–Men man velger også bort etikk for karriere. Dersom man utvikler et nytt rakettkonsept, har man jo medansvar for det raketten utretter.

Men han presiserer at det er begrenset hva våpenbransjen kan gjøre med gjeldende norsk lov.

–Det er politikerne som må endre reglene, sier han.

–Men er ikke norsk økonomi nokså avhengig av våpenindustrien?

–Den økonomiske situasjonen rundt norsk import og eksport av våpen er ekstremt uoversiktlig.

Nilsen forteller at det spyttes inn penger i mange ledd av industrien, og at han derfor tror at vår avhengighet av den er begrenset.

–Det er litt typisk norsk å velge å tro at det ikke finnes noen industrier som kan ta over, bare fordi man har en bærekraftig

våpenindustri. Jeg tror vi i Norge er litt låst i tankegangen om at én industri ikke kan erstattes av en annen. Vi må tenke fremover. Det er pinlig å bo i et land der man tror at det eneste man kan er å pumpe olje og å lage våpen.

Garder ønsker på sin side ikke noen utfasing av våpenindustrien.

– Vi angriper ingen. Vi er et høyteknologisk miljø, så hvorfor ikke ta vare på det?

Hun viser oss en skyteskive der alle skudene er plassert pinlig nøyaktig i midten av blinken.

–Denne er vi litt stolte av, da. Den viser godt hvor nøyaktig styringssystemet vårt virker.

–Tenker du på menneskene som kulene skal treffe?

–Altså. Jeg er mindre komfortabel med å snakke om de etiske aspektene ved dette. Men vi utvikler forsvarsutstyr, altså utstyr som skal gi mest mulig sikkerhet for soldater. Det er jo dem vi prøver å beskytte.

Da 60-tallets hasjbølge traff Norge hoppet den bukk over Blindern. Hippie-
tidens studenter var ikke så langt inne i tåka som historien skal ha det til.

NARKONOSTALGI

tekst: Lars Heltne foto: Christian Lycke

HELSTREIT OPPLEGG

FOTO: UKJENT FOTOGRAF, UNIVERSITETSHISTORISK FOTOBASE

Det sene 60-tallets tåke av hasj, fri sex og kulturliberale holdninger møtte få hindringer på den 8300 kilometer lange veien fra San Francisco til Slottsparken, men ble bare en tynn ertesuppe på sjarmøretappen opp til Blindern. Tidlig på 60-tallet var hippiekulturen tilsynelatende langt unna universitetene, og narkotika var i utgangspunktet bare forbundet med helsevesenets bruk av morfin.

– Mange tok seg en blås hvis de fikk sjansen, men det var ikke særlig politisk korrekt akkurat, forteller Ivar Evensmo, som tok fatt på statsvitenskapstudiet høsten 1968.

Det var på den tiden at tonene av Scott McKenzies «San Francisco» så smått begynte å sive inn i Oslos studenthybler, fulgt opp av Bob Dylan, Jimmy Hendrix og

et Beatles som hadde fått narkotiske impulser da de dro til Østen for å lære å meditere.

– Vi analyserte tekstene deres for å skjønne de skjulte budskapene. Musikken ga uttrykk for en livsstil som var spennende og «freaka», men det var begrenset hvor mye av det vi kunne ta med oss til universitetet. Blindern er jo tross alt Blindern, påpeker Evensmo, som i dag er sosialantropolog.

Slengbukser, lilla sjal og utemmet hårvekst hadde ennå ikke fått varsel-lampene til å blinke for ordensvokterne i Oslos politistyrker. Det første og eneste narkotikabeslaget i 1965 ga ingen indikasjon på at narkotika senere skulle få sin egen kategori i kriminalstatistikken. Man samlet likevel troppene da Evensmo ble innblandet i student-Norges første narkotikasak.

«Det var ikke noe Akers-elva å gå til den gangen, akkurat.»

Arvid Weber Skjærpe, tidligere statsvitenskapstudent

«Norge har fått et narkotikamiljø!» «Stoffet sprer seg epidemisk!» skrek VG 4. mai 1966, da en amerikansk student for alvor satte narkotikabruk på den norske dagsorden ved å bli tatt for besittelse av noen gram marihuana. Meningene om det nye fenomenet lot ikke vente på seg, og fra de mer optimistiske haglet påstander om at narkotika neppe var mer skadelig enn å ta seg en dram. Amerikaneren fikk fullføre psykologieksamen, men justisminister Elisabeth Schweigaard Selmer viste ingen nåde hva gjaldt studentens søknad om fornyet oppholdstillatelse.

Sjokket var stort for Evensmo da han kom tilbake etter ett år i Nord-Norge sammen med familien. Stoffet hadde nemlig den amerikanske synderen dyrket frem i solsikkehagen i hans eget barndomshjem, som studentsamskipnaden hadde lånt ut

BLANDEDE FØLELSER: I studietida tok Arvid Weber Skjærpe aldri et klart standpunkt i spørsmålet om legalisering av hasj. I dag mener han imidlertid å ha sett det gjøre nok skade til at han er i mot.

mens de var borte.

– Naboeene kommenterte i ettertid at det var noen merkelige folk som bodde der. Jeg husker ikke avisoppslaget, men skjønner at det ble skriverier, sier han.

For offentligheten ble det en forsmak på at det var vanskelig å holde Norge og resten av verden fra hverandre.

Samme året som den amerikanske studenten ble sendt hjem til statene, ble ungdomsopprøret i hjemlandet hans sendt motsatt vei gjennom massemedia. Ytterligere ti personer ble straffet for narkotikabesittelse i den norske hovedstaden det året, et tall som steg til 68 i 1967. Foruten yngstemann på 14, var de aller fleste rundt studentalder. Slottsparken var hovedsete for de mest livsnyttende hippiene, og ble etter hvert åsted for ymse narkotikabeslag. Både ungdommer uten utdanning og nysgjerrige akademikere var å finne utenfor Kongens porter. Her snakket man filosofi på et såpass svevende nivå at flere tydde til hasjens «expanding mind blowing effect» for å holde følge i samtale.

Da Evensmo i 1970 bestemte seg for å dra på dannelsesreise til India i en folkevogn, had-

de narkotikadebatten ennå ikke nådd de store høydene. Følgesvennene var en studiekamerat fra Blindern og en haug med bøker. Reisen ble blant annet en introduksjon til vestlig subkultur og ungdommer med mye erfaring i sex, drugs and rock n'roll.

– Jeg skal ikke nekte for at det var spennende, og vi visste ikke helt hva vi skulle bekymre oss for. Under slike forhold havner noen på kjøret, men de fleste henter seg inn igjen, forteller han.

Savnet etter et rusvennlig Asia var ikke nevneverdig stort da folkevognen returnerte til Oslo på sensommeren. Evensmo var interessert i politikk, og så ikke helt hvordan narkotika skulle bidra til å løse verdensproblemene.

Mens Evensmo var bortreist hadde fjorårets film *Himmel og belvete* rukket å polarisere de norske narkotikaholdningene. Med hovedrolleinnehaver Lillebjørn Nilsen som trekkplaster for skremselspropagandaen, hadde Blå Kors og filmregissør Øyvind Vennerød gjort sitt ytterste for å redde Norges fremtid før det var for sent. Kultkalkun-stempelet fra pressen hindret ikke filmen å spille inn 400 000 kroner i løpet av den første uka.

FOTO: PRIVAT

ØVERST: 1970, India.

Ivar Evensmo er på tur for å oppleve verden.

TIL HØYRE: I Arvid Weber Skjærpes tid som Universitas-redaktør var det ikke narkotikasaker som preget avisa.

Spaltemeterne fyltes heller med politikk.

LENGST TIL HØYRE: Med hendene fulle av flagg og faner ble det dårlig med plass til en tjall.

– Budskapet var at vi hadde nok problemer med alkohol fra før, og at det første steget mot narkotikabruk sendte deg rett til helvete, forteller Evensmo.

Andelen som aldri hadde rørt narkotika ble enda sikrere i sin sak, mens de eksisterende brukerne himlet med øynene.

– Det var en merkelig og lite klok informasjonspolitikk å se tilbake på i dag.

Om ikke Lillebjørn Nilsen appellerte til et samlet akademikersirkus, sto Blinderns harde kjerne like fast på at det ikke var karrierefremmende å røyke søte stoffer. Solidaritetstrang og opprørstemning ble heller markert med veggaviser, faner og flagg, og narkotika slet med å få taletid i diskusjonene om kvinnekamp og femti miles fiskerigrense.

– **Det var en** lang vei fra Blindern til Slottsparken, der hasjmiljøet stod sterkest, forteller Arvid Weber Skjærpe, i dag i Kommunesektorens organisasjon (KS).

Selv om han minnes 70-tallets Blindern som livlig, mener han at narkotika ikke var noe typisk universitetsfenomen.

– Men det var enkelte jusstudenter som fikk tak i amfetamin for å gire seg opp til

eksamen. Jeg tror ikke de tenkte på det som narkotika engang.

I løpet av sine år på statsvitenskapsstudiet tilbrakte Skjærpe to perioder i Universitas' redaktørstol, en stilling som han i dag angreir på at han brukte for å heve stemmen mot det daværende EEC-samarbeidet. Ellers var han forkjemper for frimodig kultur, ifølge ham selv. Den såkalte sex, drugs and rock'n roll-perioden ble imidlertid mer sex, øl og rock'n roll for Skjærpe og resten av hans omgangskrets.

– Men det var hyggelig nok det, altså!

Skjærpes første møte med marihuana var heller ikke i en mørk krok på Blindern eller utenfor Det kongelige slott, men gjennom offiserstilværelsen i Kystartilleriet under den kalde krigen. Han var ansvarlig for et fort i perioden da russerne skulle til å vandre inn i Tsjekkoslovakia. En kveld han skulle hente inn offiserer fra byen for å stramme vaktholdet, møtte han en yngre fenrik som hadde tatt med seg noen «skatter» hjem etter en tur til sjøs. Både lukten og tilstanden tilsvarte at vedkommende ikke var særlig interessert i å møte på vakt.

– He-he. Jeg husker den søte lukten og at han viste hvordan en joint ble laget.

«Som student skulle man være intellektuell, akademisk, kritisk, gni seg på haken og ha skjegg.»

Audun Engh, tidligere jusstudent

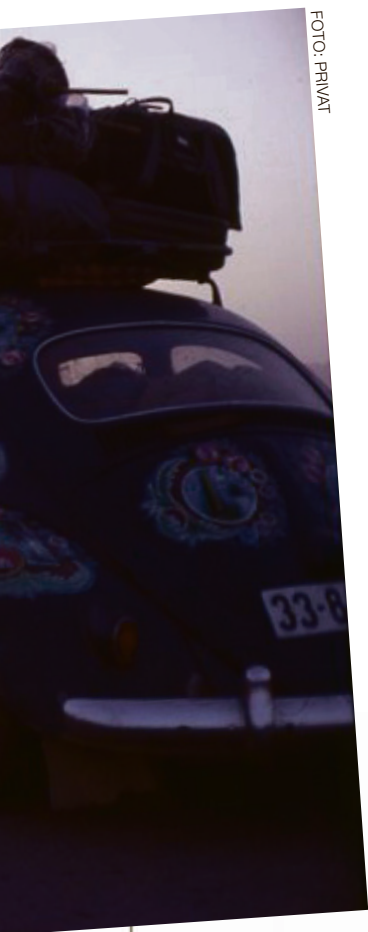
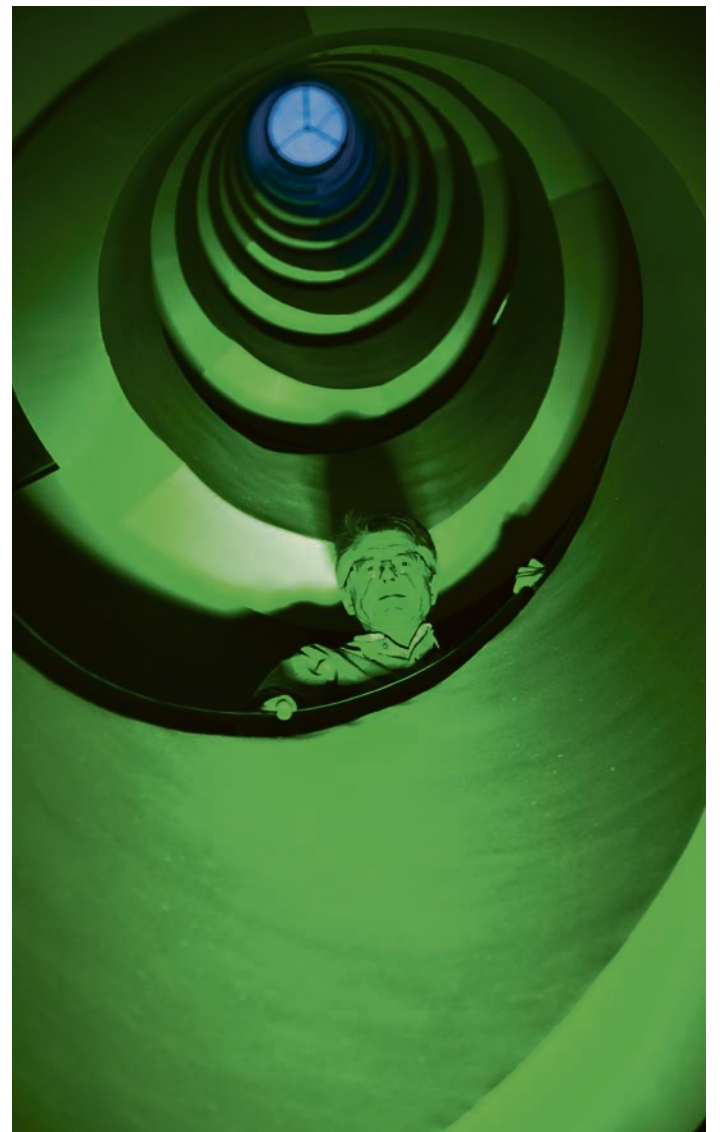

FOTO: PRIVAT

FOTO: UKJENT FOTOGRAF, UNIVERSITETSHISTORISK FOTOBASE

LITE PSYKEDELISK: Hippiekulturen fascinerte, men Ivar Evensmo mener ungdomsmiljøet på Blindern tok mest tak i politikken.

ALTERNATIV: På 1970-tallet var jobb i anarkistiske Gateavisa og jusstudier en uvanlig kombinasjon. Audun Engh fikk flest venner i førstnevnte.

FOTO: UKJENT FOTOGRAF, UNIVERSITETSHISTORISK FOTOBAS

GENERASJON ALVOR: Trodde du hippie-tida forvandlet Blindern til et hasjtungt San Francisco i campus-format? Vel, tro om igjen. Skulle man redde verden, gjaldt det å være ved sine fulle fem.

– Ble du tilbuddt noe?

– Nei, han ville nok ha det selv. Sânt var vanskelig å få tak i. Selv om de ressurssterke nok hadde sine kolonihager, hadde vi ikke noe Akerselva å gå til den gangen, akkurat.

Tilbake på Blindern var nysgjerrigheten blant professorene til stede, men lite synlig, forteller Skjærpe. Foreleserne med tyngre ballast enn sprit og vin var ikke blant de mest populære.

– Noen professorer hadde vært i hasj-miljøene på Berkely eller Cambridge, men de ble egentlig sett på som useriøse.

Selv om den beskjedne narkotikaflyten hovedsakelig fant sted på private student-hybler, var det enkelte bluss av opprør på selveste Blindern studenthjem. Akademikernes gutteklubben grei var ellers en skikkelig gjeng som bare slapp inn jente-besøk når herrerne kunne friste med «Cafe Avec» eller en konsert med Ole Paus.

– Det var et par Jimmy Hendrix-frelste gutter som bodde på et rom det luktet veldig søtt av. Den gangen ble det jo solgt røkelsespinner som skulle skjule slikt, forteller Skjærpe.

For de fleste andre var musikken det nærmeste en kom den ekte rusopplevelsen. Fra USA kunne en fortsatt høre Crosby, Stills & Nash synge om magiske bær, og John Lennon leverte krypterte tekster fra studio-et i Abbey Road i London.

– Alle flirte av LSD-inspirerte «Lucy in the Sky with Diamonds». Selv om alle var nysgjerrige på sitt vis, betyr det ikke at vi kastet oss på narkotikabølgen av den grunn.

Den mer påvirkelige fløyen av student-miljøet lot seg likevel raskt spore. Det ble slått hardt ned på, blant annet i etableringsfasen av Blindern-avisa «Folkebladet».

– På et medlemsmøte foreslo en fra gruppa i Slottsparken at vi skulle etablere en plass der vi kunne «sløve», forteller Skjærpe.

På den tiden betød det å røyke hasj mens man hørte på Jimmy Hendrix.

– Vedkommende ble bedt om å forlate møtet. Vi skulle jo være fit for fight, ler han.

Ikke alle publikasjoner stilte like høye krav til medarbeidernes edruelighet. Tidlig på 1970-tallet jobbet Audun Engh i NRK som frilanser, med Vidar Lønn Arnesen som en av sine overordnede. Enghs oppgave var å dekke den delen av ungdomskulturen som strakk seg et stykke utover Arnesens kompetanseområde.

Dagen den unge journalisten skulle lage en sak om raddisblekka Gateavisa, ble imidlertid skjebnesvanger for jobben i NRK. Da fikk rikskringkasting være rikskringkasting, for ubetalt arbeid i Hjelmsgate fristet mer enn både statskanal og lesesaltivrelse.

– Gateavisa jobbet for et alternativt samfunn. Min oppgave ble å promotere motkulturen og forsvare den mot angrepene fra omgivelsene. Vi knyttet mennesker sammen akkurat som internett og Facebook – 40 år før slikt ble oppfunnet, sier Engh, som gjorde sin entré i avisa i 1971 og ble der tiåret ut.

Etter perioder med jazz og klassisk musikk fant han i likhet med mange andre tonen med Bob Dylan og Rolling Stones. Oslos studentmiljø ble etter hvert vitne til hva de nyopprettede Jimmy Hendrix-kveldene førte med seg, på Club 7 og andre populære utesteder.

– En kunne se når folk hadde røyket fordi de bare drakk cola etterpå. Rusen var visstnok ikke den samme hvis man blandet den med alkohol, forteller Engh.

Allerede i gymnastiden kan han huske den første eleven med langt hår som ble jaget av illsinte gjenger med saks. Den samme holdningen fantes på Blindern, selv om de spisse gjenstandene vanligvis ble lagt igjen hjemme.

– Som student skulle man være intellektuell, akademisk, kritisk, gni seg på haken og ha skjegg. Det var ikke forenlig med hippiekulturen. Mange oppfattet den nye, fri-

«Det var et par Jimmy Hendrix-frelste gutter som bodde på et rom det luktet veldig søtt av.»

Arvid Weber Skjærpe, tidligere statsvitenskapstudent

lynte mentaliteten som en trussel mot forsøkene på å gjøre arbeidere ut av ungdommen.

Slottsparken ble inngjerdet allerede i 1972, men Gateavisa var fortsatt hippenes talerør frem til starten av 80-tallet. Mot slutten av denne epoken vokste flere av de opprinnelige hippiene ut av miljøet. Punkens aggressive tone tok mer av oppmerksomheten, og Arbeidernes kommunistpartis kritiske rusholdning vant stadig nytt terreng.

I Gateavisa kunne en også merke et taktskifte. Som ikke-røyker ble Engh kvalm av tobakken som ble blandet i hasjen. Dessuten så han at stoffbruk fort gikk ut over det redaksjonelle arbeidet til flere av sine arbeidskolleger. Mange viste seg å være mer opptatt av å nyte tilværelsen enn å spre budskapet.

– Man blir jo helt ubrukelig hvis man røyker for mye. Da jeg begynte i Gateavisa satt det en gjeng i redaksjonslokalet som brukte hele arbeidsdagen på å røyke hasj og snakke om filosofi og følelser. Som svar malte jeg veggene i en skrikende gul farge for å få litt arbeidsro. Det synes de var nokså ukult, husker Engh.

Han er likevel glad for sine mange år i redaksjonen.

– Det var en unik opplevelse å være ung i et slikt samfunn. Jeg kommer fra et liberalt og åpent hjem, men foreldrene mine visste knapt hvordan studentlivet på den tiden var.

I dag er Engh jurist og selvstendig næringsdrivende. Selv om han synes det er fabelaktig at Gateavisa fortsatt eksisterer, skjønner han ikke at dagens ungdommer skulle ønske de levde i hippie-tiden. Selv setter han pris på minnene. Noen varer lenger enn andre.

– Jeg tror faktisk de gule veggene står fortsatt – om enn noe innrøket.

magasin@universitas.no

STEINALDERMANNEN

HYLLEPRAT

tekst: Tia Karlsen foto: Ketil Blom

Karl-Fredrik Tangen viser fram sine akademiske hyllemeter.

Karl-Fredrik Tangen
Førstelektor,
Markedshøyskolen.

- Underviser blant annet i forbruker-sosiologi, kommunikasjon og PR.
- Samfunnsgeograf fra Universitetet i Oslo.

Justice, Nature and the Geography of Difference (1996) av David Harvey

Det var forferdelig mye kjedelig pensum på hovedfag i økonomisk geografi. Da jeg kom over denne, var det en lettelse. Harvey er en av mine favoritt-teoretikere, og bærer fanen til Marx videre. Han klarer å lage en kobling mellom samfunnsstrukturer, hverdagsliv og politisk analyse.

Kapitalen (1867-1894) av Karl Marx

Kapitalen er ikke bare spennende faglig, men også et stort litterært verk. Marx forklarer grunnleggende sider ved økonomi og kapitalisme, og er krass og ironisk på samme tid. Hva gjelder å lage en helhetlig tekst, har faglitterære forfattere mye å lære mye av Marx.

Lewis Resa (2001) av Per Olov Enquist

Med pinsevenner i familien fikk jeg reflektert rundt min egen historie ved å lese Enquists roman. Boka er bygget på den virkelige historien om Lewi Pethrus, grunnleggeren av pinsebevegelsen i Sverige. Beskrivelsen av forholdet mellom Pethrus, en mann av folket, og makkeren, en overklassemann fra Stockholm, kunne vært et eksempel fra Bourdieus klassebeskrivelser.

Debt: the first 5000 years (2011) av David Graeber

For tiden leser jeg denne. Graeber er en økonomisk orientert sosialantropolog, og en av ideologene i dagens kapital-skeptiske bevegelse. Her følger han gjeldens historie fem tusen år tilbake i tid, og ser på institusjonelle og historiske betingelser for penger. Graeber mener at forståelsen av økonomi må ta utgangspunkt i hvordan mennesker forholder seg til hverandre, og ikke i egenskaper ved enkeltindividet. Den virker som en empirisk fundamentert, teoretisk sterk og klok bok.

Stone Age Economics (1974) av Marshall Sahlins

Antropologen Sahlins argumenterer for at steinaldermennene – i motsetning til den gjengse oppfatning – kan ha levd i et opplevels- og overflodssamfunn. Boka er full av interessante eksempler fra antropologisk historie, for eksempel om hvordan jeger-samlere underholdt seg med intensiv gambling utenfor jakt-sesongen. Boken er et korrektiv til enkle beskrivelser av fortida som brukes til å danne falske generaliseringer om vår tid.

The Hidden Persuaders (1957) av Vance Packard

Boka er ikke en bok jeg setter særlig høyt. Packard gir inntrykk av at vanlige folk står hjelpeløse overfor en reklamebransje som bruker psykologisk og sosiologisk innsikt for å påvirke, og at de bør opplyses av sanne som ham. Han har mange poenger, men verken god forståelse av prosessen under forbruk eller hva som kan gjøres med det. Mange som skriver om forbruk og vår tid i Norge repeterer denne øvelsen, og bidrar til å bremse utviklingen av teoretisk forståelse av forbruk.

Distinksjonen (1984) av Pierre Bourdieu

I en periode hovedoppgave-arbeidet lå nede, kom jeg over denne i mammas bokklubbserie. Plutselig så jeg egne erfaringer og verden i et nytt lys. Ungdomsskolens skolegård ble ikke et system av strebere og bøller eller flinke og dumme elever, men et avtrykk av industristeds klassehierarki. De små forskjellene – om du er lærerbarn eller førskolelærerbarn, og de store – om foreldrene dine vasker eller sjefer på fabrikk, viser seg i språk, fritid og meninger. Boka ligger alltid i bakhodet mitt, om jeg underviser eller jobber som konsulent.

magasin@universitas.no

«Faglitterære forfattere har mye å lære av Marx.»

Karl-Fredrik Tangen, førstelektor, Markedshøyskolen

Louiza Louhibi gidder ikke å være bitter. Men hun blir gjerne forbanna.

PORTRETET

tekst: Øyvind Gallefos foto: Skjalg Bøhmer Vold

LØVETANNBARNET

– **Jeg orket** ikke å være hjemme. Jeg ville bare bort.

Louiza Louhibi (21) sitter med beina trekt oppunder seg i en naken stue på Frogner. Ansiktet hennes er to store, brune øyne, som ser på oss med en selvsikkerhet som er festet til hele kroppen.

Louiza forteller om oktobernatten i 2008, om den knyttede neven som slo henne i ansiktet så neseskilleveggen flyttet seg, om stemmen som sa den ville drepe henne dersom hun ikke tok av seg bukse og truse.

Hun forteller om voldtektsmottaket, om moren som møtte opp og tok henne med seg hjem, om dagene og ukene etterpå. Louiza forteller om skammen.

– Det var veldig tabubelagt i mitt hjem, å i det hele tatt snakke om voldtekten. Det skjønte jeg raskt. Jeg følte at foreldrene mine ga meg skylden for overgrepet, fordi jeg hadde valgt å flytte fra dem like før det skjedde, sier Louiza.

– Så jeg flyttet tilbake til min egen leilighet ganske kjapt.

Louiza Louhibi er kvinnen som i høst sto fram som voldtektsoffer på forsiden av Norges største avis. Siden da har hun deltatt i landets største debattprogrammer på TV og radio, forelest for ungdom over hele landet, og mottatt Fritt ords honnør for sitt mot i debatten.

Men hun har ennå ikke snakket med foreldrene om det som skjedde.

– Etter jeg sto fram, var de sånn: «Hvorfor var det så viktig at du sto fram?» Så de har reagert på en helt annen måte enn de 99 prosent andre, som har gitt sin støtte.

Bare et par uker før voldtekten i 2008 hadde tenåringsen Louiza fått nok. Hun var lei av ikke å få lov til å diskutere politikk i hjemmet, lei av å høre om giftemål, lei av ikke å kunne leve som andre. Hun var lei av stefarens kontrollerende oppførsel. Mer enn lei.

– Jeg var forbanna. Foreldrene mine begrenset friheten min, jeg fikk ikke leve som en vanlig ungdom. Og min måte å være forbanna på, er å ta grep.

Så Louiza flyttet fra foreldrene sine. Som et siste, avsluttende opprør.

– Hele barndommen min var som å vokse opp i et lite fengsel, så det føltes nesten som et nytt overgrep å dra hjem etter voldtekten. Som om jeg ble plassert i et bur.

Voldtekten skulle ikke snakkes om, og

Louiza Louhibi (21)

- Sto i høst fram som overfallsvoldtektsoffer i VG.
- Arbeiderpartipolitiker og medlem av Likestillingsutvalget.
- Varslet i januar Politiets sikkerhetstjeneste om hatvideoen mot regjeringsmedlemmer og kongefamilien.
- Mottok i februar Fritt ords honnør for sitt mot i debatten om seksualisert vold mot kvinner og for å ha imøtegått ekstreme religiøse og politiske holdninger.

«Hele barndommen min var som å vokse opp i et lite fengsel, så det føltes nesten som et nytt overgrep å dra hjem etter voldtekten.»

Louiza Louhibi

Louiza fikk beskjed om at det var best om søsknene ikke fikk vite noe om det.

Da kom skyldfølelsen.

– Jeg begynte å tenke som en 17-åring: Shit, kanskje det faktisk er en straff fra Gud? Jeg flyttet hjemmefra for å søke frihet, også blir jeg møtt av dette?

Louiza har brukt mye energi på Gud. Hun er vokst opp i et muslimsk hjem, har konvertert til kristendommen, men karakteriserer seg nå som ateist.

– Jeg følte at jeg vokste opp i «feil» islam. Selv om foreldrene mine ikke er svært religiøse, praktiserte de en veldig streng kultur. Så jeg blei på en måte skremt fra å praktisere den samme troen. Likevel mener jeg ikke at jeg har *forlatt* islam. Jeg har bare valgt noe annet, sier Louiza.

Da hun døpte seg og konverterte til kristendommen, var det mest for å vise foreldrene at hun må få lov til å tro på hva hun vil.

– Det var min måte å ta tak i friheten min på, sier Louiza, som aldri fikk helt grep om Jesus heller.

– Etter hvert merket jeg at det blei helt feil, for jeg har aldri hatt noe personlig forhold til Gud. Jeg synes fortsatt det er fint å gå i kirka og sånn, det har noe med stemningen å gjøre, at jeg finner en viss ro i det...

– Men altså. Den samme roen finner jeg i yoga.

Louiza er generelt veldig rolig, nesten uforkammet rolig; hun har hatt en oppvekst som fort ville gjort en hvilken som helst annen person ustabil.

Det første hun husker fra barndommen er at hun er på vei sammen med far for å besøke besteforeldrene sine på Romsås, den lille drabantbyen i Groruddalen. Louiza er liten. Så liten som det går an å være og samtidig få med seg hva som skjer.

Det lille følget blir oppholdt på Romsås senter. Faren har sett noe han ikke liker.

– Han kunne finne på å slå til en mann som bare stirret på ham for lenge. Jeg husker at han slo så hardt at han begynte å blø fra nesa, sier Louiza.

Det er det første minnet hun har av faren sin, og det første Louiza husker fra sitt eget liv. At pappa slår til en vilt fremmed mann på Romsås senter. En far som senere skal frem og tilbake i Louizas liv, helt til han forsvinner ut av livet hennes for godt, til slutt.

– Han husket ikke at han hadde barn med andre engang. Så han sleit med sitt, stakkars, sier Louiza om sin ordentlige far.

Og smiler.

«Jeg var et offer for en overfallsvoldtekt i 2008. Men man kan ikke være et offer hele livet. Aksjon mot voldtekt nå.»

Var Louiza klar over hvor oppsiktsvekkende twittermeldingen ville være?

– Nei. Jeg tenkte nok det ville skape reaksjoner, men ikke så mye oppstyr og forsideplass i VG. Jeg tenkte: Det er jo bare snakk om et voldtektsoffer.

Louiza sto fram fordi hun var frustrert over hvordan media fremstiller voldtekt.

– I Norge omtales voldtekt bare som sex uten samtykke, fordi det skjer så ofte på fest og i nære relasjoner. Det presenteres ikke som seksualisert vold, eller en handling av forakt for kvinner, som det jo er. Det virker som vi nesten har glemt hvor alvorlig det er å voldta en person.

I ettertid har Louiza fått skryt for hvor godt hun har taklet media.

– Jeg må jo lære meg å takle det offentlige søkelys. Jeg er opptatt av å selge sakene mine og kan og vil bruke meg selv til det, men det er en stor forskjell fra det til kun å selge seg selv.

– Jeg føler det har vært en god skole, sier Louiza om perioden etter VG-oppslaget.

Men selv om nesten samtlige tilbakemeldinger har vært gode, har det ikke bare vært enkelt å stå frem som voldtektsoffer fra en muslimsk familie.

En gang i vinter er Louiza på vei hjem i taxi, da sjåføren plutselig svinger feil og kjører i motsatt retning. «Hvorfor svinger du her?» spør Louiza. «Jeg kjører feil med vilje», svarer sjåføren bare. «Hva er det du driver med?»

Sjåføren sier ingenting. Så låser han sentrallåsen. Louiza får ikke opp døren.

«Du må stoppe bilen her og nå», sier hun, men sjåføren bare kjører videre. Louiza tar opp mobilen, ringer en venn, later som hun snakker med politiet. Da åpner sjåføren låsene, og Louiza kaster seg ut av taxien.

– Jeg har hatt mange ubehagelige situasjoner med taxisjåfører. De gjenkjenner meg ofte, og begynner å stille spørsmål, sier Louiza.

Hun kan oppleve at hun spaserer hjem, og merker at en taxi følger henne, i sneglefart. ►

HJEMMEKOSELIG: – Jeg liker det tidløse, sier Louiza, og bestiller te med melk av servitøren.

TALENT: På Hotel Bristol går diskusjonen med lederen for Likestilling, integrering og mangfold, Tina Shagufta Kornmo. – Louiza er en kommende politisk stjerne. Det er jeg helt sikker på, sier hun.

Da snur hun, og går i en annen retning. Tar hun taxi i dag, lar hun dem ikke kjøre henne helt frem til hjemadressen, så de ikke skal finne ut hvor hun bor.

– *Er du redd?*

– Nei. Men jeg lærer meg å ta forholdsregler. Du vet jo aldri når moralpolitiet er på ferde.

På Hotel Bristol i Oslo sentrum henger lysekroene tungt fra taket. Taket er brunt, veggene er nasjonalromantiske og i bokhyllen står Ibsens samlede verker.

Lokalet er et hav av grått hår og korrekte samtaler; gjennomsnittsalderen pusher pensjonist.

Vi er i Louizas faste møtelokale. Det er her hun møter venninner for et glass vin, det er her hun sitter alene med macen og en kopp kakao og jobber, og det er her hun best liker å gjennomføre møtene sine.

– Jeg liker at det er så hjemmekoselig. Jeg er litt gammeldags av meg, da. Også liker jeg det tidløse, sier hun, og bestiller te med melk av servitøren. Samt en tallerken lyse scones.

Louiza sitter ytterst på kanten av en burgunder-rød sofa – likevel fyller skikkelsen hele treseteren. Macen som hun har med seg overalt, står åpen på bordet foran henne. Hun har møtt opp tidlig for å forberede seg til et møte med lederen for Likestilling, integrering og mangfold (LIM), Tina Shagufta Kornmo.

Slike møter gjør Louiza minst et par ganger i uken; hun har startet en unorsk arbeidsmetode. Oppsøkende politikk.

– Alle unge politikere bør gjøre dette. Som politisk aktiv vil du alltid trenge forbindelser i forskjellige miljøer og partier, og derfor må jeg lære meg å knytte kontakter, sier hun.

På Hotel Bristol går diskusjonen varm med sosialliberalisten Shagufta Kornmo, kvinnen med etternavnet som skriker «integreert!»

– Selv om vi kommer fra ulike partier, er det visse ting – som voldtekt og ekstremisme – vi er enige om, sier Louiza.

Hun var mer «privat interessert» tidligere, men etter 22. juli kom behovet for å organisere seg politisk. Nå sitter Louiza i styret i Blindern AUF, er medlem av Likestillingsutvalget og tenketanken Progressiv.

– Det vekker mer politisk engasjement når man er i et miljø med ungdommer som er likedan. Hadde jeg ikke fått lov til å drive med politisk engasjement, så hadde jeg blitt halvgæren, sier Louiza.

Hun bruker tiden på å forberede seg.

– Det er likestilling jeg brenner for, men jeg mener det er mye mer å hente enn bare Norge. Jeg trenger å oppleve verden, sier Louiza, som planlegger å starte på statsvitenskap etter sommeren.

– Jeg har en drøm om å jobbe i Utenriksdepartementet, selv om det ikke er akkurat det jeg driver med nå. Jeg følger nøye med på den arabiske våren og kvinnenes kamp i Midtøsten, og vil studere Nord-Afrika og Midtøsten på Blindern til høsten. Jeg er veldig glad i Norge altså, men om jeg skal bli minister noen gang, så må det bli utenriksminister.

– *Ikke likestillingsminister altså?*

– Altså, jeg er opptatt av likestilling, men jeg hadde nok blitt for rastløs om jeg bare kunne drive med det.

Ap-politiker har nylig blitt invitert tilbake til Trøgstad ungdomsskole for å holde foredrag om integrering. Slike henvendelser får hun stadig flere av, og Trøgstad har kontaktet henne fordi hun tidligere har hatt et kort og turbulent opphold i Østfolds innerste skoger.

Familien flyttet til Trøgstad da Louiza var fjortis. Til å begynne med trodde hun sørstatsflaggene som var sydd fast på ryggen av guttenes olajakker, bare var en slags mote.

Det var de ikke.

– Det første som møtte meg var en gutt som løp rundt meg og sa «svarting» hele tiden, sier Louiza.

Den direkte rasismen hun møtte i Trøgstad var fjern fra hennes tidligere opplevelser.

– Det var så uvant å gå fra å være en velintegrert minoritetskvinn, til å bli stemplet som en sånn ... Louiza må lete litt etter ordet, det er fremdeles et stykke unna.

– ... Som en innvandrer.

Nå skal altså Louiza tilbake til Trøgstad, som Ap-politiker, for å forelese for ungdommen om hva som må gjøres for at integrering skal lykkes.

– Jeg håper jeg får et helt annet inntrykk enn sist jeg var i Trøgstad. Ellers har ikke politikerne gjort jobben sin, sier Louiza.

Og smiler.

Louiza smiler mye.

Hun har hatt nok av muligheter til å velge at verden går mot henne. Nok av sjanser til å se på verden som et ork, til å se på livet som et problem.

– *Du blir aldri bitter?*

Hun ser på oss.

– Du kan sitte på rumpa og være sur på en person, klage over foreldrene sine, klage over religion eller verdier eller vold. Men jeg er mer opptatt av at så lenge du har muligheter, så lenge du har to bein og en munn du kan snakke med, så lenge du har anledning til faktisk å ta grep over livet ditt ...

Louiza har sagt dette før. Men hun mener det fremdeles.

– ... Så velger jeg heller det enn å være sur og bitter resten av livet.

magasin@universitas.no

«Hadde jeg ikke fått lov til å drive med politisk engasjement, hadde jeg blitt halvgæren.»

Louiza Louhibi

PROGRESSIV: På vei opp trappen sammen med Lars Martin Medjaas, generalsekretær i Progressiv. – Jeg liker at fritiden min ikke bare er et glass vin, men også en aktivitet. På den måten kan jeg både hente inn kunnskap og drikke meg full, sier Louiza og ler.

HVELVET UNDERGROUND

PUBTEST tekst: Emma Tollersrud foto: Skjalg Bøhmer Vold

I en spritbar i Kvadraturens dype undergrunn sto Kim og serverte sin sukrede Orgasm. Vi var for lengst markedsført og solgt.

Som et lite vårtegn beiter to solariumshingster ved et hjørne i Kvadraturen. De har satt sine iMac'er i dvale, tredd på seg sine trangeste, hviteste t-skjorter og grepet hver sin Breezer rusbrus. Etter å ha trukket litt ufrisk Kvadraturluft skal de på ny ned i bunkeren for å treffe sine nøye kalkulererte målgrupper blant Campus Kristianas studenter. Og med lyden av David Guetta pumpende fra dypet er det ikke lenger tvil: Det er Supertorsdag. Som to tafatte grå mus trekker Universitas' utsendte pusten på vei ned steintrappen til Hvelvet, forbedt på å møte alle dem som skal «kapre de beste jobbene» før vi rekker å hviske master i antropologi.

– Velkommen!

To dansende jenter med dype utringninger gjør et nummer av at vi er nye. Og mens vi skulle ønske det var plass i det glade fellesskapet ved langbordet, må vi pent ta til takke med barkrakker, og derfra se dem bygge sine nettverk.

Som komfortable, men godt synlige viggoer i hjørnet vil vi heller sitte og kødde om mentor Trond Blindheim, syngende til DDE og skålende ved hvert slag i barbjella. For dette er de åpenbart så mye bedre på enn oss. Det er tross alt de som med sine sjarmerende glis skal fikse fremtidens fester, selge fremtidens oppfinnelser og pakke inn fremtidens budskap. Godt er det da at de greier å få selv en kjellergang som minner mest om inngangen til svømmehallen på

barneskolen, til å ose av energi. Talende nok er det også at den er en av de studentbarene i Oslo som selger mest alkohol.

Litt senere har vi mannen oss opp med nok billig øl til å tre inn i spritbaren. Her kommer de to hvitkledde solariumsgutta til kort, i møte med sjarmører med caps som kan alle tekstene til Den Svenska Björnstammen utenat. Dessuten har mikse-Kim solgt masse Rebecca-drinker, promotert som en legende av stamgjestene.

Og ganske riktig, både «Rebecca» og «Kims Orgasm» tryller oss vekk i herlig bruspulvernostalgi. Sukkersjokk eller ei, vi er plutselig fem år yngre, og innser litt motvillig at vi digger stedet. Da Rihanna sleper stemmen sin over steinhellene for tiende gang, er kløftene blitt dypere, kroppskontakten tettere og viftene i taket gått amok. «Where have you been all my life» blir plutselig helt riktig. Ved midnatt er det kun den lilla statuen med militærhjel (!) ved baren som fortsatt ser målbevisst og karrierefokusert ut.

Dansegulvet i sensation white-rommet fylles gradvis opp. Det klinet. Og da vi trodde markedet var i ferd med å bli overopphetet, blir vi brått minnet på hvilke krefter som virkelig bor i Hvelvet, idet en fremtidig hotell- og personalleder gauler til sidemannen:

– Hva skjer med at det er så jævlig dødt i kveld?

RAI RAI: Her blir det liv, sang de – men ellers var det dødt til å være Hvelvet, ble vi fortalt.

Vår vurdering: Hvelvet (Campus Kristiania)

Stemning: ★★★★★

Om studentenes kreative evner hverken kommer fram i dansebevegelser eller musikkvalg, tas det igjen på upretensiøs sjarm, fete glis og løstsittende drinkpenger. Her kan du komme med hva du vil, og de kjøper det. Ja, det er undergrunn, men det graves neppe dypt.

Sjekking: ★★★★★

Det er torsdag, du er 19 eller 20 år og vårkåt, og du bør vite hvor du skal pelle deg. Alle tar på hverandre, og alle får kline. Lårfaktoren stiger i takt med rusbruskonsumet, og hele to ganger ble vi vitne til puppeboksing. Ta på deg caps eller hvit singlet.

Lokale: ★★★★★

At det fremstår som et festbonanza der nede i bunkeren, kan like gjerne skyldes at Kvadraturen generelt er stille som i graven. Like fullt: Takhøyden er stor, og langbordene tåler å danses på.

Tidligere testet:

■ Bokcaféen: Hit kan du trygt ta med svigermor	marked Bangkok-style	■ U1: Prestasjonsangst og allsang
■ Puben: Realistene skuffer og sjokkerer	■ Anestesen: Fritidsklubb, bare med pils	■ Amatøren: Folketomt, nitrist og internasjonale sjekkereklikker
■ Uglebo: Upretensiøs brun kjeller	■ Akers mek: Som en Steinerskole-klassefest ut i de sene timer	■ Escape: Papp-øl, klineforbud og oppblåsbare pingviner
■ Glassbaren: Psykotisk kjederøyking og den gode samtale	■ Studenten pub: Ungdomsklubb uten dansegulv	■ Kjellern: Fjøsfest i kjipt lokale
■ Frokostkjelleren: 90-tallsfest og sjekke-	■ SHNAS: Aldersapartheid og alkoholisme	■ Puben: Jævla midlertidig

MAGASINQUIZ

av: Øyvind Bosnes Engen

Hippier

1. Hva står forkortelsen LSD for?
2. Og hva står forkortelsen THC for?
3. Hvilke to album ga The Beatles ut i 1967?
4. Hvem regisserte filmatiseringen av musikalen Hair (1979)?
5. I hvilken amerikansk delstat ble Woodstock-festivalen arrangert?

Fly

1. Bandet Jefferson Airplane ble oppløst, men gjenoppsto i 1974 under hvilket navn?
2. Hva slags utysker må Samuel L. Jackson hamle opp med om bord på et fly i en film fra 2006?
3. Hvilket år åpnet Oslo lufthavn Gardermoen?
4. Hvilket flyselskap er Europas største målt i antall passasjerer årlig?
5. Hva heter kampflyene som produseres av fire EU-land?

Våpen

1. I hvilket land produseres maskinpistolen Uzi?
2. Under hvilket annet navn er det russiske automatvåpenet AK-47 også kjent?
3. Hva slags våpen bruker filmhelten «Dirty» Harry Callahan?
4. Hva heter vanngeværet produsert av leketøysprodusenten Hasbro, som Michael Jackson erklærte som ett av sine favorittleketøy?
5. Hva er det mest brukte drapsvåpenet i Norge?

Ytringsfrihet

1. Hva heter Fritt ord-vinneren som uttalte at «ingen ønsker seg homofile barn» i 2009?
2. Hvilken paragraf i den norske grunnloven sikrer ytringsfriheten?
3. Sitatet «jeg utstår ikke det du sier, men skal forsvare til min død din rett til å si det» tilhører Evelyn Beatrice Hall, men tilskrives ofte feilaktig en fransk opplysningsfilosof. Hvem?
4. Hvilken forlegger er for tiden formann i Norsk PEN?
5. Hvilken sovjetisk forfatter ble arrestert i 1945 for å ha omtalt Stalin som «han med barten», og skrev senere romanen En dag i Ivan Denisovitsjs liv basert på egne erfaringer fra Gulag?

1. Lysergysyredietetylamid
2. Tetrahydropocannabinol
3. Sgt. Pepper's Lonely Hearts Club Band og Magical Mystery Tour
4. Milos Forman
5. New York

1. Jefferson Starship
2. Slanger (Snakes on a Plane)
3. 1998
4. Luftnansa
5. Eurofighter Typhoon

1. Israel
2. Kalasjnikov
3. 44 Magnum revolver (Smith & Wesson)
4. Super Soaker
5. Kniv

1. Nina Karin Monsen
2. § 100
3. Voltaire
4. Anders Heger
5. Aleksandr Solzjenitsyn

debattredaktør: **Gabriel Steinsbekk**
gabriest@universitas.no 936 59 898

Kronikk: **3500 tegn**

Leserinnelegg: **maks 2000 tegn**

Replikk: **800 tegn**

Sendes til: **universitas@universitas.no**

Frist: **fredag klokka 15**

Legg ved portrettfoto. Redaksjonen forbeholder seg retten til å forkorte innleggene.

DEBATT

NETTDEBATT

Si din mening på universitas.no

Skillelinjedebatt

«Godt skrevet, viktig budskap. På 2000-tallet kom det vel en del avhandlinger om sosial mobilitet og utdanning i Norge. Konklusjonen var vel at sosial mobilitet (inkl. høyere utdanning) er overvurdert. Norge er veldig statisk i sin «klassestruktur». Rikingene er som oftest barn av riking. Akademikerne er som oftest barn av akademikere. Disse gruppene gifter seg med hverandre og danner «klaner». Resten sier seg selv.

Annerledes

«Antar du bare at arbeidsgivere tenker på denne måten når de skal ansette noen, og antar du bare at folk fra lavere sosioøkonomiske lag ikke vet at jusbacheloren på en eller annen høyskole ikke er like ettertraktet som en mastergrad i jus fra UiO? Er dette selvsagt? Eller er premisene for konklusjonen skjøre tankekonstruksjoner som faller sammen i møte med virkeligheten?

Aksel Braanen Sterri

«Kan stille meg bak noen av forutsetningene i kommentaren, spesielt at vi har for lav sosial mobilitet i Norge. Men jeg tror konklusjonen svikter på et fundamentalt punkt: Det er ikke tilgangen til informasjon som er avgjørende for om du velger et av de prestisjetunge studiene, det er tilgangen til selve studiet. Det finnes lite indikasjoner på at kvalifiserte søkere fra lave sosioøkonomiske klasser velger «feil» studium (i den grad man kan si det om særlig mange studier i Norge – du får jobb som ingeniør nesten

uansett i Norge og geografisk tilhørighet er vel så viktig som studiested når det kommer til deltagelse i de øvre sosiale sjikt i samfunnet. Lit-vit'ere har bedre forutsetninger i Oslo fordi hele forlagsbransjen er i Oslo).

Det finnes derimot ganske klare indikasjoner på at sosioøkonomiske forutsetninger avgjør hva slags forutsetninger du har for å komme inn på studier. Problemet ligger altså mye tidligere i utdanningen, på ungdomsskole og vgs. enn i valg av studiested. Når inntakskravene er fra 5,8 og oppover så spiller det liten rolle om du har fått informasjonen om at du burde ha studert her eller der – problemet er at du ikke kommer inn.

Jeg forstår konklusjonen din som noe i retning av at det bør være «offentlig kjent» at noen utdanninger er bedre enn andre (og da utelukkende som en funksjon av «employability» – hvordan uteksaminerte lykkes i arbeidslivet.) Effekten er både selvforsterkende og konklusjonen feil – ettersom kvaliteten på utdanningen ikke nødvendigvis viser seg ved ansettelse.

Å gjøre en jobb for å øke sosial mobilitet er viktig, men rangeringer av utdanninger basert på i beste fall upresise kriterier bidrar lite i det henseende. Annet enn å understreke for alle som ikke har bestemt seg at studiesteder med høyere innslag av personer fra lavere sosioøkonomiske lag er «dårlige» og kandidatene deres unngås.

Kim Kantardjiev*Hentet fra debatten til kommentaren «Akademisk skillelinje»*

«Norge er veldig statisk i sin «klassestruktur». Rikingene er som oftest barn av rikinger.»

Annerledes

LESERNES MELDINGER

Send sms til 925 68 716

«Hvorfor kan ikke den søte og vevre blondina på den andre siden av lesesalen se opp litt oftere? Jeg prøver å få øyekontakt her.

Blå genser og sjenert smil, UB

«Det er få ting som er så irriterende som å lese lederne i avisa deres. Her har vi en rablende bavian som skriver uke inn og uke ut. Skjønner ikke båret. Kan vi ikke få mer twitter i stedet?

Karin

«Guilty pleasure: Jeg elsker Signert-spalten. Ikke si det til noen.

Skamfull

«Takk til deg som solte ølen din over skoene mine på Neuf

i helga. Takk skal du faen meg ha! Ditt asshøle.

Anonym

«Radio er best, ingen protest, den som står i mot er en Tassen-idiot.

Nova4ever

«Sekk, stereotypier og nå Fant. Jeg skjønner ikke at dere gidder. Går det ikke an å være litt voksne selv om man driver med studentavis?

Anonym

«Gleder meg sinnsykt til å knulle på Vilhelm Bjerkens' hus. Noen som vil være med?

Anonym

«Din melding her.

Feilplassert pekefinger

BOKSEKAMP

Simen Tallaksen, journalist i Klassekampen og tidligere Universitas-redaktør

Det rykker i capslock-fingeren etter å ha lest Fridtjof Eide Fjeldstads innlegg om den mye omtalte bokseturneringen i regi av DNS før jul. Som daværende redaktør av Universitas fikk jeg gleden av å delta i en kamp mot redaktøren av Radio Nova. Det var en god tone både før og etter kampen, og det er verdt å merke seg at turneringen hadde deltakere av begge kjønn, hvor samtlige stilte opp frivillig og på eget ansvar.

«Det er også lite trolig at Velferdstinget vil fatte vedtak utstyrt med boksehansker og tannbeskytter i fremtiden.»

Fjeldstad hevder at bokseturneringen legitimerer en mannsjåvinistisk kultur. Dette kan tolkes som at han mener boksing som sådan er en mannsjåvinistisk sport, men Fjeldstad trekker argumentet enda lenger: Arrangementet snikinnfører og legitimerer en «usunn kultur» og «svekker tilliten» til tillitsvalgte i studentverdenen.

Argumenter av denne typen kan få noen og en hver til å logge seg inn på første og beste nettavis, hamre inn capslock-knappen, og skrive anonyme leserinnelegg om tilstandene i den politisk korrekte sovjetstaten Norge. Kanskje vil noen gjøre det samme på universitas.no. Uansett, og tilbake til poenget mitt: Det er meningsløst å

lage politikk ut av et sosialt og originalt arrangement hvor studentledere og andre frivillige fikk anledningen til å gjøre noe de mest sannsynlig aldri kommer til å gjøre igjen. Det er også lite trolig at Velferdstinget, eller for den saks skyld andre deler av studentdemokratiet i Oslo og omegn, vil fatte vedtak utstyrt med boksehansker og tannbeskytter i fremtiden.

Normalt er jeg ikke typen som skriker opp over individets frihet til å gjøre som man selv vil, men selv i studentpolitikken finnes det viktigere saker å ta tak i enn dette arrangementet. Så vær så snill Fjeldstad; rett den formanende fingeren din andre steder.

Universitas: 18. januar 2012

Møkka lei av likestillingsnakk

KJØNNSKVOTERING

Solveig Figenschou, leder i Venstrealliansen

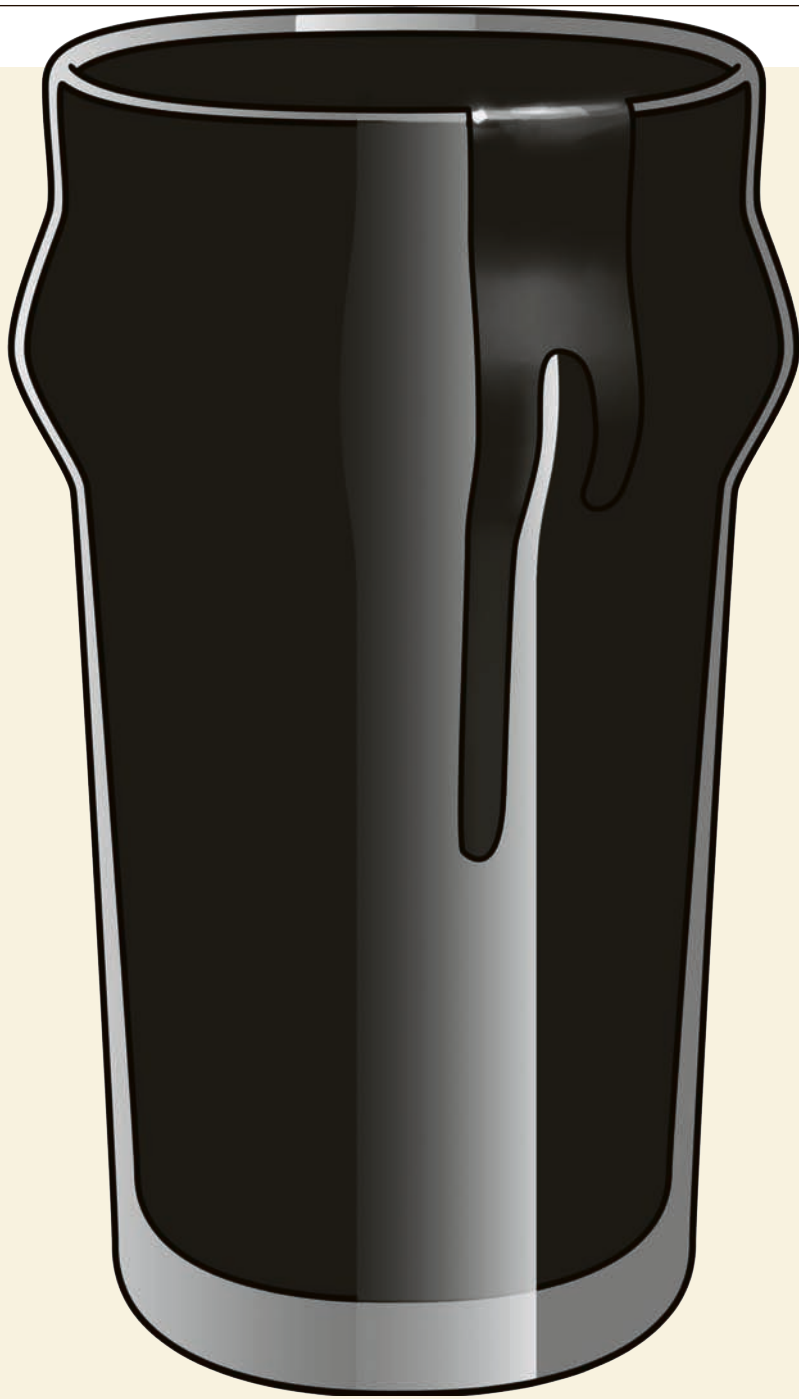
Kjønnskvotering er diskriminering, «avslører» Hans Petter Hannaas i Blå liste. Det er helt korrekt, og det er også hele poenget med kjønnskvotering. Å møte forskjeller med forskjellsbehandling. Å motvirke mekanismer i skolesystemet, jenter og gutters oppdragelse, klasseforskjeller, holdninger og kultur som gjør at f.eks. menn besitter flest lederstillinger, eller at det er mindre sannsynlig at en gutt velger sykepleierutdanning. For slik er det, Blå liste, selv om dere velger å ikke forholde dere til det. Venstrealliansen (VA) er for å forskjellsbehandle det underrepresenterte kjønn, mens Blå liste helst vil gjøre ingenting.

Det var faktisk en næringsminister fra Høyre, Ansgar Gabrielsen, som foreslo og fikk gjennomslag for kjønnskvotering (unnskyld, kjønnsdiskriminering!) til ASA-styrer. I 2009 gjennomførte Institutt for samfunnsforskning en stor spørreundersøkelse blant styremedlemmer i allmennaksjeselskap. Hadde kvoteringsordningen ført til noen endringer i styrearbeidet? Resultatene viste at mange mente at kjønnskvotering ga styret nye perspektiver, mer diskusjon og mer kompetanse som tidligere hadde manglet.

VA (og Studentparlamentet) har gått inn for kjønnskvotering til stillinger på UiO fordi vi har en studentmasse som består av 2/3 kvinner, mens

69 prosent av alle professorer, forskere, førsteamanuensiser og førstelektorer, er menn. VA har også tatt til orde for kjønnspoeng for søkere til studieplasser på UiOs helsefag, fordi disse studiene sliter med skjevrekuttering. Verken kvotering eller kjønnspoeng er mål i seg selv, men midlertidige tiltak for å hjelpe på likestillingen i konkrete miljøer på UiO. Aldri har jeg opplevd at Blå liste kommer med faktiske forslag til hvordan vi kan få bukt med skjevrekuttering til studier eller i stillinger. De skriver derimot ivrig innlegg i Universitas hvor de kritiserer våre forslag, og teoretiserer rundt likestilling som en sak individet må ta ansvar for selv. De avfeier kvotering og kjønnspoeng på generelt grunnlag, uansett miljø eller hvor stort kjønns-gap det er snakk om. VA ønsker å diskutere kjønnspoeng i et aktuelt studentmiljø, og arrangerer en debatt om en slik ordning 19. mars på Psykologisk institutt. Blå liste er invitert i panelet, og vi håper de stiller, slik at vi kan diskutere andre likestillingstiltak, studiemiljø og behandlers kjønn med studentene det faktisk angår.

Statsråd Ansgar Gabrielsen var, som han selv sa det, møkka lei mannsdominansen i norsk næringsliv. Venstrealliansen er møkka lei mannsdominansen i academia, men kanskje mest av alt er vi møkka lei av Blå listes likestillingsallergi og ideologiske teoretisering i avisspaltene. Hvorfor foreslår de ikke selv tiltak som fremmer likestilling mellom kjønnene? Fordi de blå er like fornøyde med å bare la det skure.

ILLUSTRASJON: JULIUS VIDARSSON LANGHOFF

Gjør oljen oss sløve?

Når staten ikke lenger er verdens rikeste, er det de kloke hodene vi skal tjene på. Da må de samme hodene skjerpes før oljedopet tar dem, skriver Ove Vanebo.

Mens andre stater er nødt til å gjennomføre drastiske kutt i offentlig administrasjon og velferdsproduksjon, har Norge så langt kommet seg gjennom finanskrisen uten dramatikk. Vi har jo oljepenger. I likhet med nær sagt alle andre nordmenn er jeg glad vi har økonomiske ressurser som gir enestående muligheter. Likevel klarer jeg ikke å befri meg fra tanken om at rikdommen sløver sinn og sanser.

For noen få år tilbake lanserte forfatteren Simen Sætre boken *Petromania*, om hva ekstraordinære oljeinntekter gjør med folks «hearts and souls». Uttrykket «petromania» brukes for å beskrive en gigantomanisk, euforisk tilstand, der petroleumsinntekter ubevisst endrer folkets tankemønster og medfører tap av selvinnsikt. Dessverre kan Norge ha fått et snev av dette, selv om vi er langt unna en kuwaitisering.

Den polske journalisten Ryszard Kapuscinski påpeker at oljen påfører oss «en illusjon om et helt annerledes liv, et liv uten strev, et slaraffenliv». Vi kan rett og slett ta oss råd til å slappe litt mer av. I 2007 noterte OECD i sin rapport om norsk økonomi at petroleumsinntektene har gitt «vridninger i forholdet mellom arbeid og fritid». Det er neppe tilfeldig at

antallet arbeidstimer per yrkesaktive person er gått ned med omtrent én fjerdedel i forhold til tidspunktet for oljens inntog.

Enorm kjøpekraft – og en offentlig sektor med stadig større behov for hender – har gjort Norge til et land hvor det ikke skorter på jobbmuligheter. Alle arbeidsføre kan i prinsippet få seg en jobb. «Vissheten om at man kan få jobb uansett påvirker nok innsatsen under studiene», uttalte FAFO-forsker Anna Hagen vedrørende studenters arbeid. Dette gjenspeiles nok i at f.eks. lærerstudenter ved HiO i snitt arbeider 24 timer i uka med studieaktivitet. Én av fem lærerstudenter bruker under 20 timer.

En Nokut-rapport som forsøkte å se på kvaliteten i høyere utdanning, fikk et interessant svar fra vitenskapelige ansatte: 7 av 10 mente at studenters svake innsats er det største hinderet for kvalitetsheving av studiene. For egen del, etter mange år som student ved UiO, må jeg si at det er utrolig at omtrent én fjerdedel av bachelorstudentene ikke tar et eneste studiepoeng i semesteret. Det kreves rett og slett ikke så veldig mye for å bestå eksamen. For mange er aktiviteter rundt studiene mer interessant enn det faglige. Vi har jo råd.

«Man vil spise av kaken fremfor å bidra til å bake den.»

KLARTEKST

Ove Vanebo er leder i Fremskrittspartiets Ungdom og har juristutdanning.

Sætres ovennevnte bok karakteriserer et annet trekk ved petromania, nemlig det såkalte «staten må ta ansvaret»-syndromet. Andre steder må man prioritere knallhardt og finne en akseptabel balanse mellom skatter og offentlig sektor, mellom rettigheter og plikter. Oljevelferden trekker prioriteringsdebatten ut av politikken. Staten blir samfunnets sentrum, dets nav – i Norge gjelder dette i dobbelt forstand. Det blir mer lønnsomt å drive med «rent-seeking», dvs. å få et sugerør ned i statskassen. Man vil spise av kaken fremfor å bidra til å bake den.

Ikke minst ser man dette i debatten om studenters vilkår. Enten det er debatt om stipendandeler, utdanningsfinansiering eller elleve måneders studiestøtte. Utfordringen med denne tilstanden, er at den ikke er evigvarende. En tankegang om at det hele tiden finnes mer penger i statskassen enn vi er villige til å betale inn, får en smell den dagen staten ikke kan ta ansvaret. Når staten ikke lenger er verdens rikeste, er det de kloke hodene vi skal tjene på. Da må de samme hodene skjerpes før oljedopet tar dem.

kulturredaktør: Øyvind Gallefoss
oyvinga@universitas.no 980 03 342featureredaktør: Ingeborg Amundsen
ingebhu@universitas.no 922 76 929

KULTUR

Begikk selvmordsmord

MENNESKER ER RARE: På 1700-tallet trodde man at selvmordere kom til helvete. Deprimerte mennesker slo derfor uskyldige barn i hjel for å bli henrettet og dermed unngå helvetes flammer. Jeg kaller det selvmordsmord. – Fenomenet var meget utbredt på 1700-tallet, forteller dr. phil. Tyge Krogh, seniorforsker ved Statens arkiver, til videnskab.dk.

På 1700-tallet var borgerne generelt mye mer religiøse enn de er i dag. Og ifølge kirken kom man til helvete hvis man begikk selvmord.

Derimot fikk mennesker en direkte billett til himmelrike-ekspressen, hvis de erkjente sine fryktelige gjerninger like før henrettelsen.

– Personer som var lei av livet – selvmordskandidater – unnlot å slå seg selv ihjel. I stedet myrdet de typisk et barn eller en tilfeldig person. Formålet var å motta en dødsstraff og deretter bli henrettet, sier Krogh, som nettopp har gitt ut boken *A Lutheran Plague – Murdering to Die in the Eighteenth Century* – den handler om selvmordene som hittil er blitt oversett av historikere.

Aggressiv av å vinne

VINNERMENTALITET: Vinnere av konkurranser oppfører seg mer aggressivt mot taperne, enn omvendt. Det viser en fransk studie der deltagerne ble satt opp mot hverandre i ganske utpekulerte eksperimenter, skriver forskning.no.

Resultatene viser blant annet at de som tidligere hadde vunnet en konkurranse tilsatte mer chili og salt i tapernes tomatjuice, enn det taperne gjorde mot vinnerne.

– Det virker som folk har en tendens til å trække ned dem de har beseiret, for virkelig å gni det inn, sier Brad Bushman, medforfatter

av studiet, og professor i kommunikasjon og psykologi ved Ohio State University.

– Tapere, derimot, agerer ikke noe mer aggressivt enn normalt mot dem som har beseiret dem, sier Bushman.

Bushman og hans kompanjonger har gjort disse funnene i tre forskjellige studier, og i to forskjellige land, og mener derfor det er noe i dette at å vinne gjør folk mer aggressive. Det neste steget, sier Bushman, er å finne ut om vinnere oppfører seg mer aggressivt mot alle, eller om det bare er rett mot dem de beseirer.

Bonoboer annonserer lesbesex

DYR ER RARE: Kvinnelige bonoboer annonserer homoseksuell aktivitet med høyerestående medlemmer av flokken, sier forskere som studerer kommunikasjon mellom apene. De har funnet at hunnapene lager mer lyd når de har sex dersom alfahunnen er i nærheten, og dersom en laverestående hunnape blir invitert til sex med en høyerestående hunnape, sørger hun for at resten av flokken får det med seg. Ekspertene mener

at kvinnene kommuniserer dystene for å «booste» statusen innad i gruppa, skriver bbc.co.uk.

Bonoboopen – *Pan paniscus* – blir ofte referert til som den « erotiske » eller « promiskuøse » apen, fordi de regelmessig engasjerer seg i seksuell kontakt med både motsatt og sitt eget kjønn. Til tross for at bonoboapene er betydelig mer seksuelt aktiv enn deres nære slektninger sjimpansene, får ikke bonoboer flere barn.

Knitrende k

Kakefest: Redaktør Jo Grunde Straume Gudbrands (foran) bakte en svært fotogen kake i full fart, som ikke var like populær da den skulle spises. – Jævlig mye vaniljekrem, ropes det fra sofaen.

Oslostudentenes egen radiokanal jubilerer – det feires med jubileumsbok og gedigen bursdagfest.

RADIO NOVA 30 ÅR

tekst: Solveig Nygaard
Langvad

foto: Christian Lycke

På pauserommet hos Radio Nova i fjerde etasje på Chateau Neuf flyr det ballonger veggimellom. En av dem krasjlander i kaka som redaktør Jo Grunde Straume Gudbrands har smelt sammen i full fart. Pang, sier det. Skrik og hyl. Tretti pent danderte lys slukkes samtidig. Radiokanalen har jubileum.

Første ikke-kristne

– Den aller første Radio Nova-sendingen hørtes litt ut som Filmavisen.

Radio Nova gikk for første gang på lufta 16. mars 1982, og siden har Oslos radioglade studenter holdt det gående. Det begynte

i en kjeller på Kringsjå, med utstyr som var lånt fra Oslostudentenes radioclub.

– Den aller første redaktøren var Tore Tollersud. Da NRK-monopolet ble opphevet i 1981, var Nova raskt ute. Vi kaller oss den første ikke-kristne nærradioen i Norge. Det var nemlig én kristen stasjon som var først, forteller redaktør Gudbrands.

Erklærte
Mandela død

I forbindelse med jubileet ønsker de aktive medlemmene å få laget i stand en jubileumsbok.

– Vi vil lage en minnebok for nåværende og tidligere ansatte, men også noe som kan være interessant

utenfor oss selv, forklarer Alming. – Tiden da NRK-monopolet sprakk er en veldig spennende periode i norsk radiohistorie, sier hun.

Nå arbeider hun og resten av bokgruppa med å intervju tid-

Radio Nova

- Startet opp i 1981, og hadde sin første sending 16. mars året etter.
- Fikk bruke utstyret til forløperen Oslostudentenes radioclub i begynnelsen.
- De første årene holdt kanalen til i en kjeller på Kringsjå, før de flyttet ned til Chateau Neuf.
- Har omtrent 120 aktive medlemmer, og en stor gjeng løst tilknyttede radioglade studenter.
- Skal være en kanal for unge mennesker i Oslo, ikke bare studenter.
- Fungerer som «opplæring i radiodrift», og mange journalister går videre til andre medier.
- Arrangerer Novafest årlig, den første ble arrangert i 1990.

ligere redaktører og samle inn anekdoter og annet materiale.

Mange berømte Nova-historier får plass i boken – som da én journalist med vilje annonserte Nelson Mandelas død på direktesendt radio, eller da en av

Kanalfeiring

Schau-brødrene la en bæsj på et glass og lot den stå på kontoret i lang, lang tid.

– Radio Nova har en innholdsrik historie, som kan være interessant lesestoff også for de som ikke har vært aktive her, sier Alming.

Feirer med festival

Hvert år i mars arrangeres det Novafest, og i år blir festivalen enda større enn vanlig.

– Radio Nova har arrangert musikkfestivaler siden 1990, sier Eivind Waage, en av to festivalansvarlige.

– Da spilte blant andre Raga Rockers, helt gratis, og det var så mye publikum at rusen kravla inn vinduene. Det var plass til 2000, men det kom dobbelt så mange, forteller han.

I år feires Nova over hele byen, med mange konserter og fester.

– Radio Nova er absolutt mer enn bare merkelappen «alternativ musikk», festivalprogrammet vårt har en fin miks av bookinger som vil få både 20- og 40-åringer til å vrikke litt på seg, sier Waage.

s.n.langvad@universitas.no

Den spede begynnelse

Hans Olav Brenner

Studium: Statsvitenskap og religionshistorie

Var med i Radio Nova: 2002–05

Stilling i Radio Nova: Sendingsansvarlig og programleder

Nåværende stilling: Programleder i «Brenner» på NRK

- Hva har Radio Nova betydd for deg?
- Det er det nærmeste jeg kommer en journalistutdanning. Det var en grenseløs takthøyde i Radio Nova, og du kunne utforske som du ville. Vi fikk ærlige og knallharde tilbakemeldinger, og jeg fikk med meg en viktig innsikt.
- Hva er ditt beste minne fra kanalen?
- Det er mye. Vi snek oss inn på Aschehougs hagefest, og lagde nattsendinger. Det var spennende å få en pangstart i medielivet og plutselig kunne agere i den reelle medievirkeligheten – du kan ta opp akkurat hva du vil, og få hvem du vil i stolen.
- Hører du på Radio Nova nå?
- Ja, innimellom. Jeg følger ingen spesielle programmer, men jeg får det med på vei til p2. Jeg hører at spiriten og ånden er den samme.

Otto Jespersen

Studium: Litteraturvitenskap, mellomfag

Var med i Radio Nova: På 80-tallet en gang, 85 tror jeg

Stilling i Radio Nova: Journalist

Nåværende stilling: Aktuell med tv-serien «Når» på TV2

- Hva har Radio Nova betydd for deg?
- Det var jo starten på min karriere, jeg slang innom der for å treffe venner og kollegaer. For meg var Radio Nova starten på det hele, og veien gikk siden videre til natradio i NRK. Og så bare ballet det på seg.
- Hva er ditt beste minne fra kanalen?
- Den perioden er litt i tåka. Jeg lagde introverte montasjeprogrammer, og begynte så vidt med humor. Men jeg husker en historie som verserte, om et par som hadde sneket seg inn og hatt sex for åpen mikrofon.
- Hører du på Radio Nova nå?
- Det kan jeg dessverre ikke si at jeg gjør. Jeg hører lite på radio generelt.

Vår Staude

Studium: Ex.phil og massekommunikasjon ved UiO, og journalistikk i USA

Var med i Radio Nova: 1985–86

Stilling i Radio Nova: Reporter i kulturredaksjonen, og siden redaksjonsleder

Nåværende stilling: Programleder i God Morgen Norge, TV2

- Hva har Radio Nova betydd for deg?
- Det har betydd utrolig mye, mye mer enn jeg ante da. Det er takket være den jobben at jeg fikk jobb i NRK i 1986, da jeg var bare 20 år gammel. De fulgte nøye med på Radio Nova, så det åpnet den døren for meg, noe som siden har åpnet en rekke andre dører. Det var en sjelden og innmari lærerik opplevelse.
- Hva er ditt beste minne fra kanalen?
- Hele tiden var rå! Vi var så idealistiske og arbeidsomme. Ingen av oss forventet lønn eller mange lyttere. Vi var glade for mulighetene, og satt og jobbet utrettelig. Vi la vår ære i det, det er nesten helt rørende med tanke på hvordan nærradiomiljøet er i dag.
- Hører du på Radio Nova nå?
- Ikke så mye nå, det er veldig sjelden. Men jeg tenker mye på Radio Nova! Jeg kan ikke huske sist jeg hørte på det, men jeg skal jammen sjekke det ut nå. Også skal jeg på bursdagsfeiring og treffe noen andre gamle travere.

MASTER-INTERVJU

tekst: Kristian W. Wiese
foto: Skjalg Bøhmer Vold

Og alt skal være sorg

■ **STUDIUM:** Litteraturvitenskap, Humanistisk fakultet, UiO

■ **OPPGAVE:** En gjennomgang av Joan Didions forfatterskap

Vi lager historier for å forstå våre egne liv. Eivind Hofstad Evjemo vil forklare hvordan.

Eivind Hofstad Evjemo er først og fremst forfatter. Men han liker å tro at han forsker på mennesket. At det inngår i et større prosjekt hvor han undersøker relasjonen mellom dette og sin egen skriveprosess.

– Sorgtematikken er noe som interesserer meg. Store sorgprosesser som andre verdenskrig og postapokalyptiske fortellinger. Jeg ønsker å teoretisere rundt erindringslitteratur, men unngå de modernistiske granatene som Marcel Proust og Virginia Woolf, forteller Evjemo.

Med utgangspunkt i *The Year of Magical Thinking* av den amerikanske forfatteren Joan Didion skal Evjemo i sin masteroppgave forsøke å si noe om hvordan språket og litteraturen behandler språkløse menneskelige erfaringer.

Litteratur må føles

Oppgaven med å undersøke hvordan store forfattere bearbeider sorgen kan tilsynelatende virke som en klisje. Derimot er det egenarten i et litterært prosjekt Evjemo ønsker å granske.

– Klisjeen oppstår først når alle prosjekter degraderes til sorg, sier han.

Kampen mellom ærligheten og det å jobbe med et estetisk verk er noe som opptar Evjemo. Han vil belyse hvordan enkelte verk lyver gjennom estetikken.

– Jeg er interessert i litteratur som kan føles. Bøker som føles vanskelige å skrive for forfatteren. For eksempel Karl Ove Knausgårds kraftfulle forsøk på å skrive noe virkelig gjennom *Min Kamp*–serien. Den type litteratur er jeg opptatt av. At du skal skrive ditt eget liv.

Det estetiske kontra det dystre

Sorgformidling er likevel noe av det masterstudenten ønsker å belyse i sin oppgave, med ut-

gangspunkt i Didions forfatterskap.

– Didion skrev et essay på 70-tallet, *The White Album*, en del av en essaysamling ved samme navn. I denne fungerte hun som tilskuer, som journalist, og beskrev de store omveltingene i det amerikanske samfunnet.

I 2006 ga hun ut boken *We Tell Each Other Stories in Order to Live*, en tittel som er hentet fra den første linjen i essayet *The White Album*. Den betyr noe annet i dag enn den gjorde i 1970, mener Evjemo.

– I den andre boken blir den første setningen et personlig innslag. Den gir en eksistensiell klangbunn. Hun har gått fra det politiske til det personlige. I løpet av denne tiden mistet hun da også først mannen sin, så datteren sin, sier Evjemo. Han ønsker å formidle hvordan språket endrer betydning i tråd med en forfatters liv.

Som forfatter er du nødt til å være opptatt av estetikk, men også å avbilde virkeligheten slik den faktisk er. Ofte kan dette føre til en glorifisering av noe mørkt og trist. Det er kampen mellom akkurat dette, estetiske bilder og det å formidle noe mørkt, han vil studere nærmere gjennom sin masteroppgave.

– Sorgen har stor visualitet, rom og et språk som ikke ligner noe annet. Det blir sterkt i gode bøker. Det handler om livsviktige erkjennelser. Hvordan forfattere behandler dette gjennom litteraturen, men også hvordan sorg uttrykkes gjennom et samfunn. Dette er noe av det jeg kommer til å se på. Hvordan en personlig sorg er formidlet, og sette dette i en sammenheng med Didions bok.

kulturredaksjonen@universitas.no

Ønsker mer Blindern-bullshit

PR er bullshit, mener Karl Fredrik Tangen. Likevel har han vært med på å utvikle et nytt PR-studium som førstelektor ved Markedshøyskolen.

PR-KRITIKK

tekst: Geir Molnes

– I Dagsnytt 18 i fjor sa du at PR er bullshit. Hvorfor har du vært med på å utvikle et PR-studium hvis du mener det?

– Tematikken PR-faget tar for seg er et viktig område som må behandles faglig riktig. Men fagområdet er blitt BI-fisert. Det har blitt et fag med utgangspunkt i økonomer som har en dæsj med psykologi eller retorikk. Faget bør heller drives av Blindern-folk som kan sette seg inn i handelsskolenes modeller og verdensforståelse. PR-akademia er en verden som er dominert av radikale kritikere og nypositivistiske modelltenkere. På Blindern er de ikke kyniske nok, på BI tenker de ikke godt nok.

– Men uansett hvor bra du gjør PR så er det fortsatt bullshit, den samme likegyldigheten til sannheten er jo der?

– Ja, ut fra filosofen Harry G. Frankfurts definisjon på bullshit så stemmer det. Men bullshit-kritikken min av PR-bransjen er ikke egentlig en moralsk kritikk. Det er en faglig kritikk.

– Og du mener BI ikke er flinke nok på bullshit?

– Jeg har bakgrunn fra Blindern, der

jeg studerte samfunnsgeografi. Det har jeg tatt med meg ut i kommunikasjonsbransjen. Og det har gitt meg troen på en Blindern-imperialisme. De som har studert samfunnsvitenskap og humaniora bør ta sine fag og gå ut i områder av samfunnet som er dominert av folk som har gått på BI og Handelshøyskolen og si at dette kan vi bedre, dette er vårt.

– Det er altså Blindern-studenter som egentlig bør drive med bullshit?

«På Blindern er de ikke kyniske nok, på BI tenker de ikke godt nok.»

Karl Fredrik Tangen, førstelektor ved Markedshøyskolen

– Når folk fra Blindern går over i næringslivet legger de seg for lett under forståelsene og metodene som allerede er etablert. Mens det er alternativer Blindern-akademikerne har grunnlag for å komme med. Jeg tror det finnes bedre måter, og mange av de perspektivene må hentes fra humaniora ved universitetene. Det er det jeg forsøker å bruke Markedshøyskolen til. Jeg vil bruke Blinderns perspektiver uten å miste det instrumentelle. Isteden-

for å tenke at PR er forkastelig, så bør man tenke at dette kan vi gjøre bedre.

– Hva er det som gjør Blindern bedre egnet for bullshit?

– Handelsutdanningene er modellorienterte og for låst i fagtradisjonene sine til å bli akademiske nok, og for låst i akademisk skamfølelse til å bli praktiske nok. Og de blir lett entusiastiske når det de holder på med liksom blir moralsk høyverdig, fordi entreprenørskap blir «sosialt» eller bedriftene bør bedrive «samfunnsansvar». Blindern-faga er analytiske og forsøker å være avslørende. Man blir kritisk hvis noe framstilles for positivt. Det kan være antiproduktivt i arbeidslivet. Men innsikten som trengs for å være kvalifisert kritisk kan vris til å gi praktiske innsikter, ikke minst i PR-arbeid.

– Man må altså bruke universitetsfagets innsikt i bullshittens tjeneste?

– I Dag Solstads *Genanse og verdighet* drar den marxistiske kameraten til hovedpersonen til Amerika for å jobbe som konsulent. Påstanden er at bare en marxist virkelig kan forstå økonomien. Solstad har et

poeng. Marx sier det er den historiske gjeldens regel at dens våpen ikke smis av den undertrykte, men av undertrykkeren selv. Men kanskje er det også motsatt? Herskerklassen får hjelp av våpen som deres motstandere har smidd.

– Og det er det du driver med?

– Jeg betrakter meg som politisk radikal, praktisk og realistisk. Jeg jobber for Rødt og jeg jobber for Dnb. Jeg tror ikke noe på at enkeltindivider utgjør en forskjell i maktstrukturer i hverdagen. Disse endringene må skje politisk. I kulturfag så har du Birminghamskolen, der kiosklitteratur er blitt et verdig studieområde. PR må også bli det. Dette er viktige områder som samtidig har lav akademisk anerkjennelse. Der geriatrien er i medi-

sin, er PR i samfunnsvitenskapen.

– Så PR er samfunnsviktig bullshit?

– Det er sentral bullshit. Blant annet det å forstå hvordan det nyliberalistiske tankegodset har festet seg i samfunnet på grunn av PR er viktig. Hvis prosjektet bare er kritisk blir det ikke beskrevet godt nok. Man må være samfunnskritisk, ikke PR-kritisk. Og det blir ikke behandlet ordentlig akademisk nå. Det blir overlatt til underavdelinger på BI. Og på Blindern blir det kritiske prosjektet så stort at det virker som at man allerede har svaret.

geirmoln@
universitas.no

ILLUSTRASJON: ANE HEM

Bullshit

- Karl Fredrik Tangen tar utgangspunkt i filosofen Harry G. Frankfurts definisjon av bullshit, som mener det er et av de mest fremtredende trekkene ved dagens samfunn.
- Essensen av bullshit er en likegyldighet til sannheten. Formålet er ikke å fremme bestemte gale faktaopplysninger, som i en løgn, men å fremme en skjult agenda.
- I essayet *On Bullshit* skriver Frankfurt om bullshit som teoretisk konsept, og diskuterer dets bruk.
- Frankfurt fremhever PR-bransjen som en bransje der forekomsten av bullshit er spesielt høy.
- Fordi en bullshitter ikke trenger å ta stilling til sannhetsverdien i det han sier, mener Frankfurt at bullshit er en større trussel mot sannheten enn løgn.

Dette skjer på

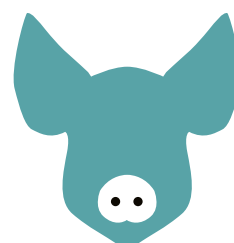
Det Norske Studentersamfund

Akademisk Vorspiel / fredag 9. mars / 19:00

J.A.Seip foredagene

I 1919 klaget en professor på at duskeluen og studentnavnet, som man fikk rett til å bære ved fullført eksamen artium, ble brukt av alt for mange. "Det at være student er da noget annet enn at være ungdom mellom 18 og 23 år" mente han. Det var knapt 2000 immatrikulerte studenter ved UIO dette året, så studentstatusen var fortsatt relativt eksklusiv. Universitetets rolle som utdanningsanstalt for embetsmanns-elitens sønner var likevel i ferd med å endre seg. Blant årskullene fra 1900 og fremover fant man stadig flere kvinner og studenter med geografisk og sosial bakgrunn som viste et større mangfold enn tidligere. En av de synlige konsekvensene av demokratiseringen av rekrutteringen var at skigåing og hyttebygging erstattet fekting og roing som de mest populære fritidssysler. Foredraget vil ta opp noen sentrale endringer i den akademisk kultur i perioden frem mot krigen, og følgene de fikk for studentenes egne dannelsesstrategier.

Onsdag 7. mars

- 19:00 Onsdagsdebatten: From Srebrenica to Utøya på Betong
- 20:00 FriDans Swing i BokCaféen

Torsdag 8. mars

- 19:00 Filmrulltorsdag: Funny Games i Lillesalen
- 21:00 Jazz-jam i BokCaféen

Fredag 9. mars

- 19:00 Akademisk Vorspiel: J.A.Seip foredagene i Biblioteket

Mandag 12. mars

- 19:00 Upop: Personifisering av døden i kulturhistorien i Lillesalen

Tirsdag 13. mars

- 19:00 Film i Lillesalen
Tidsbilde: City of the Living Dead + Dawn of the Dead
- 20:00 TirsdagsQuiz i Biblioteket

DET NORSKE STUDENTERSAMFUND

www.studenterfundet.no

akademika

Frå tekstforfattar til

Dei private høgskulane lokkar med jobb som «noko innan media», men for Henning Steen og Lars Lingelem vart det eit heilt anna resultat.

PRIVATE HØGSKULAR

tekst: Guro Havro Bjørnstad

foto: Aurora Hannisdal

– Det var ein dyr pris å betala kun for å knytta kontaktar, seier Lars

Lingelem.

Lingelem starta med syskenbornet Henning Steen stilasbyggefirmaet «Doserne» i 2006. Steen har tre års utdanning som tekstforfattar på Westerdals, mens Lingelem har ett år innan film og TV-produksjon på Noroff Fagskule.

Lenge siden siste tannsjekk ?

IBSEN TANNKLINIKK

Moderne klinikk sentralt i Oslo sentrum. Her brukes det samme prislister som tannhelsetjenesten på Blindern (SIO). Ca 20% rabatt. Vi utfører alle typer tannbehandling. Akutte pasienter får time på dagen.

Tannbleking til kun 2300,-kr Skånsom og effektiv.

Du får garantert en positiv opplevelse hos oss.

Kontakt Info: Ibsen tannklinikk

Pilestredet 17, 0164 Oslo

V/tinghuset, vis a vis Sentrum parkeringshus

Tlf. 222 00 662

info@ibsentannklinikk.no

www.ibsentannklinikk.no

Bør okkupasjonshistorien skrives på nytt?

Finn Ølstad i samtale med Nina Drolsum Krogdahl og Synne Corell

I Riksarkivet v/Sognsvann
Tirsdag 13. mars
kl. 1900.

Salg av øl/vin/
mineralvann og noe
å bite i.

I EN SOFA PÅ ARKIVET

Ikkje relevant utdanning

Det eittårige studiet Lingelem tok kostar 51 400,- per semester, mens semesteravgifta på Westerdals er 36 950,- per semester. Både Steen og Lingelem betalar fortsatt ned på studielånet dei tok for å ta utdanninga si.

– Det eg lærte på Noroff kunne eg nok likeså godt lært meg sjølv, men på den tida ville eg jobba innan TV og film, eg ville prøva ulike ting og tenkte difor at Noroff verka interessant. Men det var nok ikkje verd det pengane eg betalte for det, seier Lingelem.

Steen og Lingelem meiner at utdanninga dei har tatt ikkje er

Har ikkje tal å visa til

– Det eg er opptatt av, er å få folk ut i jobb, sa høgskulegrossist Nicolai Harald Løvenskiold til Universitas i byrjinga av februar. Han styrer Noregs største privateigde utdanningskonsern, som eig store delar av ulike private utdanningar i Oslo. Løvenskiold kritiserte også dei offentlege skulane for at dei utdannar folk innan fagområder der det er liten sjanse for å få jobb i etterkant. Men kor relevant er eigentleg Løvenskiolds-utdanninga for seinare arbeid?

Då Universitas kontaktar administrasjonen i Nordisk institutt for scene og studio (NISS), har dei ikkje noko oversikt over kor mange som har relevant jobb etter fullført studie. Bjørknes høgskule og Treider har heller ikkje tilgang til slike tal.

Då Universitas kontaktar Joachim Thorsen, administrativ leiar i Bilder Nordic School of Photography, seier han at dei ikkje kan gå ut med slike tal.

– For å få slik informasjon må de kontakta Nicolai Løvenskiold. Me har ein konsernpolicy innad i bedrifta som seier at han skal ta imot alle slike forespørslar.

Universitas respekterer konsernpolicyen, og ringer Løvenskiold.

– Har de ei oversikt over kor mange som har relevant arbeid etter fullført utdanning hjå dykk?

– Det kan eg ikkje ta på sparket akkurat no. Grunnen til at me ikkje gir ut slik informasjon til kven som helst er at det ofte blir misbrukt. Men om du ringjer Universitetet i Oslo er eg sikker på at slik informasjon er minst like vanskeleg å få tak i der som hjå oss.

– Kvifor har ikkje skulane tilgang til slike tal?

– Westerdals til dømes er ein gamal skule som har jobba med dette lenge, og dei har jo tilgang til slike tal. Mens Bilder Nordic er ein heilt ny skule der me akkurat har byrja arbeidet med å utarbeida slike undersøkingar.

– Så dette er noko de jobbar med?

– Dette er ting me jobbar med, ja. Om ikkje studentane hjå oss får relevant jobb, så er det ingen vits for oss å oppretthalda desse skulane.

kulturredaksjonen@universitas.no

«Om ikkje studentane hjå oss får relevant jobb, så er det ingen vits for oss å oppretthalda desse skulane.»

Nicolai Harald Løvenskiold, høgskulegrossist

Kompetanse: – Då eg arva pengar tenkte eg på kva eg eigentleg kunne, og då fann eg ut at stilasbygging, det beherskar eg! Henning Steen har starta eige stilasbyggefirma saman med syskenbornet Lars Lingelem.

stilasbyggar

ideell for den jobben dei har no.

– Eg angrar ikkje på at eg tok den utdanninga eg tok, men eg ser jo at det ikkje er så relevant i forhold til det eg gjer no, seier Steen.

– Men eg brukar jo fortsatt noko av det eg lærte der i den jobben eg har no ved å skriva mails og tekstar på nettsida vår.

Starta stilasbyggefirma

Steen bestemte seg for å starta eit stilasbyggefirma då han hadde praksis i Dagbladet gjennom Westerdals.

– Eg satt på dataen heile dagen og venta på å bli tildelt saker, saker eg oftast tykte var keisame. Det var fyrst når eg kom opp med idéar sjølv og kunne skrive

kommentarar eg tykte at det blei interessant, men det skjedde nesten aldri, seier Steen.

Steen arva pengar, og byrja arbeidet med å starta sitt eige firma.

– Eg var lei av å sitte i ro, eg ville ha ein jobb der eg kunne jobba fysisk, seier Steen.

– Då eg arva pengar tenkte eg på kva eg eigentleg kunne, og då fann eg ut at stilas-

bygging, det beherskar eg!

– Men kvifor tok du då utdanning som tekstforfattar?

– Då mamma fortalte meg om Westerdals tenkte eg at eg kunne ta opptaksprøven, og då

«Det eg lærte på Noroff kunne eg nok likeså godt lært meg sjølv»

Lars Lingelem, stilasbyggar

eg kom inn starta eg berre. Plutseleg var det gått tre år!

Har gode tal

Westerdals har akkurat gjennomført ei alumniundersøking hjå studentane som avslutta studiene sine sommaren 2010 og sommaren 2011. Halvparten av desse studentane valte å svara på undersøkinga, der 90,2 prosent av dei studentane som er i jobb svarar at dei har ein relevant jobb for utdanninga dei har tatt.

Rektor ved Westerdals Tom Kvisle er nøgd med desse tala.

– Mange av studwene har jobb til og med før endt utdanning på grunn av praksisperioden studentane går gjennom på slutten av utdanninga, seier Kvisle.

kulturredaksjonen@universitas.no

MIN STUDIETID

tekst: Agnes Klem
foto: Christian Lycke

Popper opp barnevernet

Norges håp i Melodi Grand Prix ser det som sin livsoppgave å gi vanskeligstilte barn og unge en stemme.

■ **HVEM:** Touraj «Tooji» Keshtkar

■ **STUDERTE:** Barnevernspedagogikk på Høgskolen i Oslo og Akershus

■ **NÅR:** 2008–2010

■ **AKTUELL MED:** Vinner av den norske Melodi Grand Prix-finalen

– Når ting blir overfladiske er det jo greit, for jeg opplever så mye «underfladisk» ellers i livet, sier Touraj «Tooji» Keshtkar om jobben i barnevernet.

Tooji er et glansbilde av politisk korrekthet. Han kommer ser ut som en persisk gudegave, og snappet nylig seieren i den norske finalen i Melodi Grand Prix, rett foran nesa på storfavoritten Plumbo. På toppen av det hele er han utdannet barnevernspedagog.

– Barn og unge er den mest sårbare gruppen i samfunnet. De trenger en stemme, og klare retningslinjer som ivaretar behovene deres. Det er mye å ta tak i, sier Tooji.

Det hersket så stor tvil om hvorvidt Tooji kom til å fullføre bachelorgraden at han ble en snakkis blant lærerne.

– Mange lærere kom bort og gratulerte meg da jeg sto. Det var visst et slags veddemål på lærerværelset som var delt i to leire: de som trodde på meg, og de som ikke trodde på meg. Jeg ble veldig sjokkert, men måtte bare le av det, sier han.

«Det var visst et slags veddemål på lærerværelset som var delt i to leire: De som trodde på meg, og de som ikke trodde på meg.»

Tooji Keshtkar, artist

Det ektefalte engasjementet førte til at studievalget falt på barnevernspedagogikk ved Høgskolen i Oslo og Akershus. Her havnet Tooji i en kollektivgruppe som villig stilte opp for å få ham gjennom studiene, selv om han hadde en håndfull andre prosjekter på si.

– De reddet skinnet mitt mange ganger, ved å gi meg beskjeder og stoff fra forelesningene jeg gikk glipp av. Tanken på Høgskolen gir meg en følelse av gode mennesker, sier han.

TV-bildene som florerer av en ydmyk, nybakt Norges-yndling lyver ikke. Men Tooji innrømmer gjerne at dobbeltløpet var tøft.

– I perioder var det litt sånn rett fra flyplassen til eksamen. Jeg jobbet som programleder for MTV og drev med musikk ved siden av. Det var mildt sagt hektisk. Jeg måtte bare tenke at livet suger akkurat nå som jeg har så mye å gjøre, men det er bare for en periode. Det har vært lærerikt.

Le gjør Tooji stort sett etter annenhver fullendte setning. At han møter verden med et smil, førte også til at den mer pessimistiske leiren i kaffeslabberaset på Høgskolen snudde på fiisa da han sto med glans.

– Flere av lærerne som ikke var mine største hjelpere i studietida, er de som bruker meg som eksempel i forelesningene sine nå. Det viser at man må jobbe hardt og tro på seg selv, så følger folk etter, sier han.

En skulle kanskje tro at en musiker som er i ferd med å få luft under vingene, ville endret på prioriteringslista i disfavør barnevernsbarna. Men for Tooji er innsatsen i barnevernet vel så viktig som glitter og stas.

– Det er helt essensielt for meg å fortsette å jobbe som barnevernspedagog. Det er det som holder beina mine på bakken. Hvis man ikke har et anker er det så utrolig lett å bare sveve av gårde. Jobben tar perspektivet bort fra hva jeg skal ha på meg på den røde løperen, fordi jeg innser at det finnes mye viktigere ting i livet. Jeg trenger påminnelser og virkelighetsjekker. Hele tiden.

magasin@universitas.no

anmelderredaktør: **Solveig N. Langvad**
s.n.langvad@universitas.no 934 86295

ANMELDELSER

Ralph Fiennes i Roma

Hvis du drar for å se *Romeo og Julie* på teater, er det godt mulig regissøren lar handlingen utspille seg i 2030, i en høyblokk på Ammerud med somaliere og nordmenn som de rivaliserende familiene. *Coriolanus* er riktignok en spillefilm, men bruker samme metode. Regissørdebutant Ralph Fiennes spiller selv hovedrollen som Coriolanus, og handlingen er lagt til vår tid.

Shakespeare antas å ha skrevet stykket mellom år 1605 og 1608, basert på livet til den legendariske romerske lederen Caius Marcius Coriolanus.

Kort fortalt blir Coriolanus først valgt til leder, før folket snur seg mot ham, og han slutter seg til fienden for å invadere Roma. All dialog er på Shakespearsk engelsk av typen «thou shall obey thy lords». Dette gjør at noen av hovedrollene til tider er i overkant pompøse, men ellers er dette god underholdning.

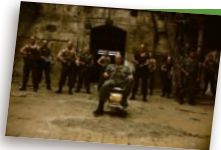

FOTO: FILMFESTOSLO

FILM

Coriolanus

Scene: **Ringen kino**

Regi: **Ralph Fiennes**

Tid: **Lørdag 2. mars**

Handlingen tar overraskende vendinger, og følger ikke den tradisjonelle Hollywood-historiefortellingen. Samtidig er filmen intens, du sitter på kanten av setet, og alt er så deilig uforutsigbart at du faktisk mistenker at Coriolanus kommer til å miste livet i en knivkamp midt i filmen. Fans av filmer som *The Hurt Locker* vil nikke anerkjennende til de nervepirrende krigssekvensene.

Og når Ralph Fiennes i tillegg har fått med seg gode skuespillere, blant annet Gerard Butler, kjent fra «300», blir dette en høyst severdig film. «Coriolanus» gir deg også verdifull historie-hipster-kred ved at du kan referere til et Shakespeare-stykke få vet om eller har sett.

Hans J. Skjong
hansjskj@universitas.no

Skrudd blinkskudd

Hvordan takle møtet med den første kjærligheten – når ditt nyfunne livslys lever på lånt tid?

Restless forteller to raringers «nesten-voksen-men-ikke-helt»-historie.

Einstøingen Enoch har nok «issues» til å fylle en fullverdig Dostojevskij, hvilket han forsøker å døyve på sitt vis. Han snoker rundt i begravelser på fritida, og spiller ellers brettspillet Battlefield med en imaginær japansk kamikazesoldat. Hans ensomme verden blir snudd på hodet når han møter Annabelle, en kreftsyk fugleentusiast med døden luskende rundt neste sving.

De to tenåringene filmen kretser om, er så eksentriske at det lett kunne bikket over i det latterlige. Likevel sitter samtlige i salen og sipper beskjemet når rulleteksten ramler ned.

Van Sant bygger opp forholdet mellom de to kloss for kloss, mens de vaklende forsøker å løse livet og dødens mysterier på sin tidvis morbide, men

FOTO: FILMFEST OSLO

FILM

Restless

Regi: **Gus Van Sant**

Med: **Mia Wasikowska, Henry Hopper, m.fl.**

Tid: **1 t 31 min**

befriende naive måte. Filmingen følger samspillet deres tett, gjennom nærbilder av blikk, samtaler og oppdagelsesferder.

Tilnærmingen er undrende og nærmest treg, men fenger. For på tross av tunge temaer, biker ikke *Restless* over i det seige og pompøse. Det er takket være Henry Hopper og Mia Wasikowska, som spiller nysgjerrig fortapte i hverandre på overbevisende, keitete vis. De tar oss med inn i en intim verden som bare kan deles mellom to. Vi sitter der med sommerfugler i magen og klump i halsen om hverandre, uten å føle oss som kikkere. Du skal være bra stiv i maska for ikke å la deg rive med av deres kamp mot klokka, og for kjærligheten.

Agnes Klem
agneskl@universitas.no

Lytt til Oslos studentradio på FM 99.3 eller radionova.no

Mandag

0600: Democracy Now!
0800: Frokost
0900: Studentnyhetene
0903: Skumma Kultur
1000: Studentnyhetene
1003: People Love Music
1100: Studentnyhetene
1103: A-lista
1200: Snakker ikke norsk
1900: Bra Trommis
2030: Sort Kanal
2130: Get to Know Grime
2200: Goodshit
2300: The O & Jo Show
0000: Overkill

Tirsdag

0600: Democracy Now!
0800: Frokost
0900: Studentnyhetene
0903: Skumma Kultur
1000: Studentnyhetene
1003: Ry
1030: Grenseløst
1100: Studentnyhetene
1103: Du skulle ha vært der
1200: Radio Nova Highlights

Onsdag

0600: Democracy Now!
0800: Frokost
0900: Studentnyhetene
0903: Skumma Kultur

1000: Studentnyhetene
1003: Tekstbh.-programmet
1100: Studentnyhetene
1103: UD
1130: Rabarbra
1200: Studentradiolista
1900: Kveggels
2030: Country Barn
2100: Spillmatic
2200: Funkiga Timmen
2300: Neu
0000: Støyfoten

Torsdag

0600: Democracy Now!
0800: Frokost
0900: Studentnyhetene

0903: Skumma Kultur
1000: Studentnyhetene
1003: Nova Noir
1200: Det Fiktive Selskab

Fredag

0600: Democracy Now!
0700: Spillmatic
0800: Du skulle ha vært der
0900: Studentnyhetene
0903: Skumma Kultur
1000: Studentnyhetene
1003: Opplysningen 99.3
1100: Studentnyhetene
1103: Nyhetsfredag
1200: Radiotjenesten
1230: Skallebank

RADIO NOVA

1900: Gymtimen
2000: Nova Nedstrippa
2100: Magic Beat
2130: Nova Amor
2200: Musikk, Dans og Drama
0000: XO Hiphop

Søndag

0000: Novanatt
0800: Ry
0830: Grenseløst
0900: Det Fiktive Selskab
1000: Snakker ikke norsk
1400: Rabarbra
1430: Stang ut
1500: Sorgenfri
1600: Poplogg

Lubben godsak: Dette var en populær krabat under Forsmak på Grünerløkka.

FOTO: WANDA NORDSTRØM

Nam!

Oslos etterlengtede matmekka vil få enhver studentmage til å rumle.

Alle europeiske byer med respekt for seg selv har et matmarked med ferske råvarer og lokale delikatesser. I dag er dette mangelvare i Oslo, men noe er i emning. I oktober åpner Mathallen i et gammelt fabrikklokale på Vulkan-tomta ved Akerselva.

Forsmak var en smaksprøve på hvordan matmarkedet vil bli. Det smakte digg.

Halve Oslo luktet seg frem til matbodene i februarsola. Over 40 norske produsenter stilte med upasteurisert ost, spekepølse, klippfisk, fruktmost, svele og chilisjokolade på Bondens marked. Og enda bedre: Alle bød på en smakebit uten kjøpepress.

Det første som møter Universitas er passende nok Ingrid Espelid Hovig, hele Norges matguru. Hun var trolig fornøyd med det hun så: Gamle som unge samlet rundt kortreist kvalitetsmat fra hele landet.

I tillegg til salg og servering fantes sushikurs, matforedrag og kokkekamp. Kaffeprodusenten Solberg og Hansen arrangerte verdens største kaffesmaking. Dette var mer et PR-stunt enn reell kaffeopplæring, der vi stemte på hva vi mente var best av industri-kaffe og spesialkaffe med ferske kaffebønner i belønning. Ingen klagde over det. Tvert imot var Oslo-borgerne i unormalt godt humør denne helga. I europeisk storbyånd diskuterte fremmedfolk mat og vær. Kanskje var det på grunn av gratisrushet eller fordi vi stod som sild i tønne. Uansett er det ingen hemmelighet at mat og drikke bringer folk sammen.

MAT OG DRIKKE

Forsmak

Hva: **Mat- og drikkfestival**

Hvor: **Mathallen på Vulkan ved Akerselva**

Når: **Fredag 2. og lørdag 3. mars**

Etter å ha gnagd på ostebiter og røkelaksterninger noen timer, satte storhungeren inn. Fiskeburgeren i en av bodene skuffet stort. Etterpåkk ble det smakfulle blåskjell fra Stokkøya i Trøndelag dagen etter – med påfyll!

I hjørnet av Mathallen solgte Grünerløkka brygg-hus øl til maten. For noen var dette første utroskap mot pilsen, og en dame kunne ikke fatte at hun hadde betalt 140 kroner for en flaske Imperial Stout fra Nøgne Ø. Men hun angret ikke.

Det eneste som manglet på Forsmak var ferskvarer, for her var nesten alt ferdigprodukter. Men når Mathallen åpner for fullt over 3500 kvadratmeter til høsten vil fersk frukt, grønnsaker, fisk og kjøtt dominere. Forhåpentligvis vil markedet bli en inspirerende og ujele plass for matglade studenter. Med helårs- og søndagsåpent ligger Mathallen an til å bli en sikker vinner.

Ingeborg Huse Amundsen
ingebhu@universitas.no

Hans J. Skjong, nettredaktør

UKAS ANBEFALING

Opplev P.Diddy & Gorillaz-yndlingene

Det er gammelt nytt at svenskene ligger milevis foran oss nordbaggår når det kommer til å gjøre musikken vår kjent for den vide verden. For mens vi har det krampaktige Statoil-stipend, kan svenskene hvile seg på innarbeidede tradisjoner for musikkeksport. Göteborg-bandet Little Dragon har for eksempel skrevet låter

for Gorillaz, skal samarbeide med Big Boi fra Outkast, og P. Diddy uttalte under bandets USA-turné at han var stor fan. Derfor bør du oppleve Little Dragons særegne miks av pop, jazz, electro og R'n'B på en intim scene. Neste gang de kommer må du sannsynligvis betale blodpris i Oslo spektrum.

Anders Ballangrud, journalist

UKAS ADVARSEL

Intet svar

«Ring meg» oppfordrer Gabrielle i sin hitlåt med landeplagepotensiale. Likevel må jeg legge igjen svar etter pipetonen din. For ja, dette er en telefonterror jeg ser meg pent nødt til å rapportere. En skulle tro at det å spille på bergensdialekt, egenart og masse lidenskap skulle holde mål. Men nei. Popmusikken som boksta-

velig talt blir harket opp er irriterende og kan i beste fall oppfattes som støy. Jeg går på veggen av Gabrielles mistolkede klisjeer samt en skarre-r som skjærer deg innerst i hjerterota og samtidig ødelegger alt du holder kjært. Her må det settes lit til et overholdt ølsalg og et oppvarmingsband i særklasse.

Hva var vel livet uten

Svenske Kristian

Lundbergs *Yarden* høstet glitrende kritikker da den kom ut i fjor vår. Den frittstående oppfølgeren *Og alt skal være kjærlighet* er ikke noe dårligere.

Deler av handlingen er igjen lagt til havneområdet i Malmø, men denne gangen fungerer dette kun som en ramme for noe som er langt større og kraftigere – kjærligheten.

Selv om boken kretser rundt temaer som skam og synd er det kjærligheten som holder boken sammen. Og det er så gjenkjennelig og universelt at leseren umiddelbart fanges inn og blir værende i forfatterens fengslende grep.

«Kjærlighet. Kjærligheten er en nåde, en dør som plutselig står på vidt gap og viser at det finnes en vei ut og bort. Det hender at bildene kommer tilbake. Det er alltid fragmenter som gjør det hele umenneskelig. Blikket hennes. En hårløkk. Luktene av lakenet.»

ROMAN

Og alt skal være kjærlighet

Av: Kristian Lundberg

Forlag: Flamme

Med korte, deskriptive setninger skildrer Lundberg det korte forholdet med ungdomskjæresten. Det er en gripende og sår beretning om funnet og tapet av kjærligheten. Men skjult mellom det dystre ligger en vag optimisme. «Det er nå skipet lastes og legger i vei; det er nå hundene slippes løs. Hun fester en hårspenne bak øret, og vi er hjemme hos hverandre igjen.» For om ikke annet så er denne boken nok et bevis på at tro, håp og kjærlighet er de sterkeste kreftene vi har som mennesker. Det er på grunn av disse kreftene vi eksisterer, uansett hvor vanskelig virkeligheten synes å være. Dette ønsker også Lundberg å vise oss i boken sin. Hvis du skulle være i tvil, les den og tro om igjen.

Kristian Wikborg Wiese
universitas@universitas.no

Tanker om tvil

Det er ikke så greit.

Å være jenta som vil ha dress, ikke kjole. Ikke langt hår, men skjegg. Nå er Jenny voksen, og vil at verden skal bli stående stille. Når kona hennes foreslår at de skal bli mødre, får Jenny mest lyst til å løpe vekk fra alt, eller klatre opp i treet der hun gjemte seg som barn. Laila Sognnæs Øst-hagen debuterer som romanforfatter med *Konglehjerte*. En fin, liten bok om vanskelige tanker. For det er mest tanker. På 200 sider får vi ta del i alt som rører seg i hodet til Jenny. På en dag rekker hun å tenke utrolig mye, både om fortida og framtida.

Jenny stiller enorme krav til alt og alle, men greier ikke å leve opp til dem selv. Hun er både barnslig og krangete, og tenker ofte de stygge, egoistiske, sjalu tankene du helst ikke bør tenke. Selv om hun likevel er sjarmerende og lett å

ROMAN

Konglehjerte

Av: Laila Sognæs Østhagen

Forlag: Oktober

forstå, hadde det vært mer spenstig lesestoff om dama hadde hatt litt selvironi. Det skal noe til å holde på oppmerksomheten gjennom endeløse hverdagskrangler om gule kopper og kravstore svigerforeldre. Levende og søte hverdagsobservasjoner redder oss fra noe av kjedsomheten. Men veldig underholdende blir det aldri. For Jenny tenker så mye at leseren slipper å gjøre det selv. *Konglehjerte* er en liten bok om et nokså lite tema. Om følelsen av å skille seg ut og å ikke strekke til. Den viser at det er både vanskelig og enkelt å bli voksen, vise kjærlighet og å godta seg selv og andre. Lesbisk eller ei. Men vil du ha en spennende historie, handling og humor, må du lete et annet sted.

Caroline Enge
universitas@universitas.no

KULTURKALENDER

onsdag 7. mars

Film: Deichmanske hovedbibliotek viser flerspråklig film i Kinoteket. Først ut i mars, er russiske *Velvet Revolution*. Dette er en påkostet, eksplosiv action-film med internasjonale forgreninger som strekker seg langt inn i maktens korridorer. Vi ser Michael Madsen fra *Reservoir Dogs* i en av rollene. **Deichmanske hovedbibliotek. Kl. 17.00**

Konsert: Anja Eline Skybakmoen Solo er stemme, loopmaskin, tommelfingerpiano, trommer og rytmeegg. Prosjektet, som hun presenterte for første gang på Dattera til Hagen i Oslo 15 september 2011, er Anjas egenkomponerte låter og kan beskrives som catchy popmusikk med lag-på-lag-oppygde, dansbare grooves ispedd neo-soul a la Erykah Badu og svensk Lykke Li-pop. Og siden Anja er en jazzser er musikken hennes også inspirert av Nina Simones såre melankoli og Betty Rochés vågale lekenhet. **Nasjonal jazzscene. Kl. 19.00**

Debatt: Førsteamunuensis emerita Hilde Bojer og professor i økonomi Aanund Hylland kommer til U1 for å prate om likelønn og kvinners frie valg. **U1, Blindern. Kl. 19.00**

Konsert: Kai Kobi Mikalsen arrangerer konsert på Mu hver første onsdag i måneden, hvor han improviserer sammen med inviterte musikere. Denne gangen spiller Alfabulator: Kjetil Hanssen, Fredrik Ness Sevendal, Petter Flaten Eilertsen og Kai Mikalsen. **Sound of Mu. Kl. 21.00**

Konsert: Peter Hook and the Light spiller på John Dee. Som originalmedlem i Joy Division og New Order var Peter Hook en av de mest markante bassistene på 80 – og 90-tallet. Sammen med bandet sitt The Light spiller han gjennom hele *Closer*, Joy Divisions klassiker fra 1980, og andre utvalgte Joy Division-låter. **John Dee. Kl. 21.00. Pris: 300 kr.**

torsdag 8. mars

Film: Cinema Neuf sin Haneke-redaksjon setter opp *Funny Games* (1997) på filmrull. Hanekes psykologisk forstyrrende drama akkompagneres også av et foredrag ved psykolog Anders Landmark (NPF), som vil snakke om filmen fra et psykoanalytisk ståsted. **Chateau Neuf, Lillesalen. Kl. 19.00. Pris: 40/60 kr.**

Litteratur: På Deichmanske hovedbibliotek kan du i år delta på Åpen lesesirkel første torsdag i hver måned. Bokdiskusjon og lett servering, for det velges en ny bok i fellesskap. **Deichmanske hovedbibliotek. Kl. 17.30**

Konsert: Asbest Trio er en Jazzrock-trio bestående av Tore Flatjord (trommer), Håkon Oftung (gitar) og Thomas Engbretsen (el-bass). **Mir. Kl. 21.00. Pris: 50 kr.**

fredag 9. mars

Foto: Gullsnitt er Norges viktigste konkurranse i reklamefotografi. Norske reklamefotografers forening (NRF) inviterer fotografer, fotostudenter og byråer til å sende inn sine beste reklamekampanjer og kommersielle arbeider med fokus på fotografi. **Månefisker. Kl. 19.00. Pris: 200 kr.**

Jam: Jazz-musikere fra Musikkhøgskolen fyller BokCaféens lokaler med herlige, livlige jazz-toner. Dette arrangementet trekker alltid besøkende, og holder en veldig høy kvalitet. Ta med eget instrument. **BokCaféen, Chateau Neuf. Kl. 21.00**

Litteratur: Litteraturhusets mikrofon åpen for alle. Spirende forfattere kan lese eller opptre i inntil tre minutter. DJ99, alias Guttorm Andreassen, setter stemninga både før og etter opplesningene. **Litteraturhuset. Kl. 21.00**

Konsert: To av Musikkhøgskolens masterstudenter i dirigering leder Forsvarets stabsmusikkorps i to verker fra det 20. århundrets første halvdel. Flere av Musikkhøgskolens studenter medvirker som solister. **Lindemansalen, NMH. Kl. 19.30. Pris: 100/50 kr.**

Makabert: Espen Stueland skrev boken *Gjennom kjøttet* om disseksjonens historie. Tirsdag holder han foredrag om blant annet det anatomiske teateret. **FOTO: SKJALG BØHMER VOLD**

lørdag 10. mars

Diskotek: Foredragssalen på Deichmanske hovedbibliotek blir denne formiddagen omdannet til diskotek for hele familien når Family Reggae Disco flytter inn. Tegneworkshop for barna, ansiktsmaling, sjonglering, lesekok med barne- og reggaelitteratur, boller og saft. **Deichmanske hovedbibliotek. Kl. 12.00**

Konsert: Med Sidewalk Comedy spiller Eirik Hegdal og Trondheim jazzorkester på gangsterestetikk anno 1920 og 1930-tallets USA. I en tid ikke uten likhetstrekk med tjuetallets forbruks- og dandykultur skal Ellington og Vaudeville opp fra ettertenksomhetsskuffen. **Nasjonal jazzscene. Kl. 20.00. Pris: 180/130 kr.**

Konsert: Supersilent og Noiser spiller på 300 Acting Spaces. Noiser er et nytt prosjekt som består av Alex Gunia og Kristoffer Lislegaard. De bruker nedtonede gitarer, laptops og elektronikk for å gi deg mørke og atmosfærisk, improvisert humormusikk. Supersilent er en norsk musikkgruppe innen avant-garde, eksperimentell musikk og lydkunst. **Sørengkaia. Kl. 19.30**

søndag 11. mars

Litteratur: I 2011 debuterte Tore Kvæven med romanen *Hard er mitt lands lov*. Boken følger en gruppe vikinger på en eventyrlig reise ut i det ukjente. Kvæven har jobbet med boka si i tju år og har gjort research både i Spania, på Island og i det sørlige Afrika. Kvæven leser fra boka, og forteller om vikingenes liv. **Litteraturhuset. Kl. 13.00**

Konsert: Oslo Storband med Knut Riisnæs, spiller på Herr Nilsen. Høydepunkter fra NRK Radiostorbandet – perler fra fra -70 og -80 tallet. Bandet presenterer et spennende og variert program med vekt på amerikanske arrangementer og instrumentalister som bandet har samarbeid med. **Herr Nilsen. Kl. 20.00. Pris: 150 kr.**

mandag 12. mars

Opera: Tristan og Isolde er, på linje med Romeo og Julie, blitt et begrep for den kompromissløse kjærligheten. Wagner-operaen, som hadde sin uroppførelse i 1865, er blitt stående som et av musikkhistoriens mest betydningsfulle verk, og har satt en standard for de fleste senere operakomponister. **Den norske opera og ballet. Kl. 18.00. Pris: 375 kr.**

Upop: Døden har antatt en rekke former opp gjennom historien. Gjennom folkediktning, billedkunst og litteratur har den etablert seg tungt i vår forestillingsverden. Men er mannen med lå'n bare fryktelig, eller kan han også ha andre egenskaper? Folklorist Gøril Aaseth forteller om den personifiserte døden, og viser hvordan skikkelsen stadig har vært i endring, fra senmiddelalderen og frem til i dag. **Lillesalen, Chateau Neuf. Kl. 19.00.**

tirsdag 13. mars

Anatomi: Forfatter og litteraturanmelder Espen Stueland tar utgangspunkt i etableringen av det anatomiske teateret i renessansen, og forteller om den betydningen teateret fikk historisk, i medisinen, men også for kunstnere, filosofer og forfattere. **Auditoriet, Frederik Holsts hus. Kl. 19.00**

Film: Zombiekveld med Cinema Neuf. I Lucio Fulcis *City of the Living Dead* får vi sett nærmere på okkult anlagte zombier i atmosfæriske omgivelser, for vi blir utsatt for mer verdslige zombier kombinert med samfunnskritikk i Romeros *Dawn of the Dead*, en definitiv klassiker innen sjangeren. **Lillesalen, Chateau Neuf. Pris: 60/40 kr.**

Konsert: The Source gjester musikkbaren. Bandet består av Trygve Seim på saxofoner, Øyvind Brække på trombone, Per Oddvar Johansen på trommer og Mats Eilertsen på bass. Jam etter konserten. **Foajéen, NMH. Kl. 20.30**

Viktig å mene noe

Aksel Braanen Sterri, kostholdsguru og fortsatt leder av mannsnettverket «Eliten», har denne helga snakket om viktigheten av å mene noe. Han er klar på hvordan man kommer seg opp og frem.

– Det viktigste er å mene noe om det å mene, sier han til Ad Notam Talent.

Han legger til at det hjelper å ha urealistiske påstander og standpunkt.

– Det neste innlegget mitt kombinerer det beste fra mine tidligere kronikker. Vi bør halvere skoleferien til prestebarn som spiser frokost, skriver han i en Twitter-melding.

Tunghørt kjendis-kjæreste

Norges mest kjente kjæreste, Eivind Trædal, fortalte i lørdagens DN at han var tunghørt som barn. Etter det Ad Notam kjenner til sliter han fortsatt med hørsele.

– Forskning viser at jo høyere du snakker under debatter, jo flere Twitter-følgere får du, skarrer han.

Trædal forteller endelig hvorfor han så ofte nevner sin profilerte kjæreste.

– Ofte hører jeg ikke hva folk sier, og da er det tryggeste bare å svare «Kjæresten min heter Maria. Maria Amelie», sier han.

Nye navn på UiO

Universitas skrev i forrige uke om UiOs samarbeid med Kim Il Sung University. Prosjektet sliter med å komme i gang, og Ad Notam har fått nyss om én av årsakene.

– Den Nord-Koreanske delegasjonen krever at UiO endrer navn på bygninger og steder når de skal inspisere universitetet. De har blant annet foreslått «Store sols plass» isteden for Fredrikke-plassen, sier primus motor ved UiO, Espen Bjertness.

Bjertness mener slikt kanskje må til.

– Vi kan føye oss, og er fornøyde så lenge vi får samarbeide med et totalitært regime, sier han.

Glemmer det nære

I forrige ukes Universitas kunne man lese om både atomreaktorer og totalitære regimer. Nyhetsredaktør Endre Stangeby, sier dette bare er starten.

– Drømmen er å finne iranske utvekslingsstudenter som truer med å sprengte atomreaktoren på Kjeller med mindre Høgskolen boikotter Israel.

Flere studentpolitikere er bekymret over at Universitas vil miste interessen for saker i studentpolitikken.

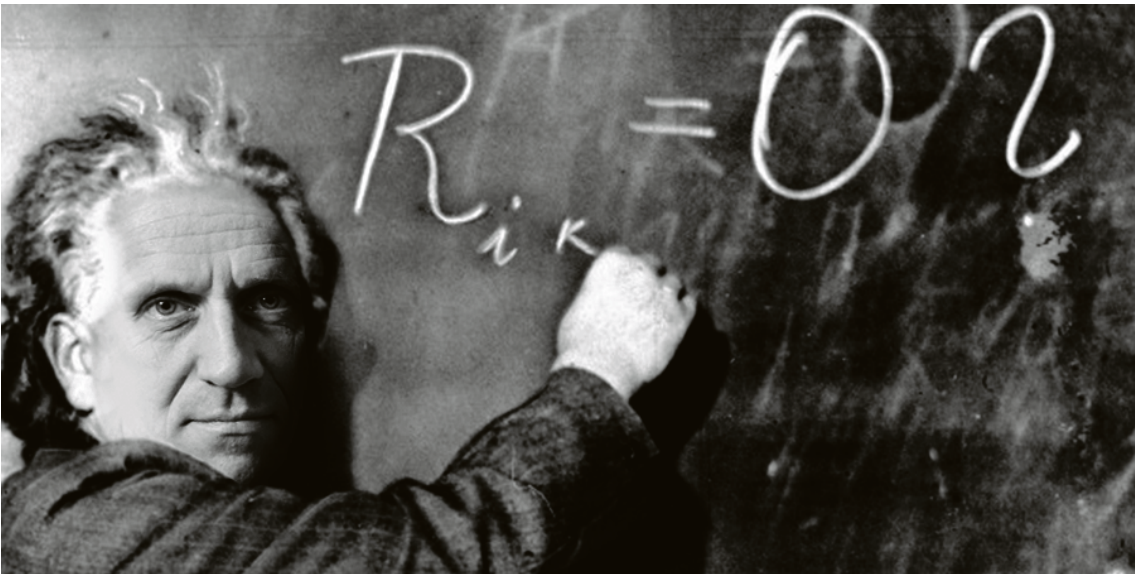
– Slike oppslag setter det vi driver med i et dårlig lys. Studentaviser burde bare skrive om økning i kaffeprisene og dårlig middagstilbud, sier «Ingen Grenser»- og VT-Birgit.

Meningsrytter: Aksel B. Sterri mener det viktigste er at man mener noe. – Asså. Jeg kan få hva som helst på trykk.

Høytalende: Den lille krabaten pådro seg tinnitus etter å ha stått for nære den nye høytaler-serien «Trædal».

FOTOMANIPULASJON

Tiltrekningskraft: – Månen går rundt solen i lysets hastighet, med mindre du kjører i en bil som skruer på frontlysene samtidig. Og da aner vi ikke hva som skjer. Så det er det vi trenger flere studenter til å finne ut.

Holder seg på matten

Mat-Nat-studenter flykter unna doktorgradsstillinger. Har leder for institutt for informatikk, Morten Dæhlen, vært realistisk i sine forhåpninger om antall doktorgradsstudenter?

– Ehh, jeg har gode forhåpninger. Vi må drive bevisst rekruttering.

– *Jaså. Det er jo et vanskelig regnestykke som skal gå opp?*

– Hvilket regnestykke er det du sikter til egentlig? Det finnes jo masse dyktig norsk ungdom.

– *Javisst. Men hvordan klarer dere å holde dere på matten når dere ser studenter forsvinne til næringslivet?*

– Nei, altså, vi er glade for at folk forsvinner ut i næringslivet. Men det hadde vært fint hvis noen valgte akademia også...

– *For det er jo ikke sikkert at kjemien stemmer mellom studentene og akademia?*

– Nei, og det kan være mange grunner til det. Vi er jo ikke kjent for lønnen akkurat.

– *Nei, og dere kan jo ikke bare programmere studenter til å ville jobbe i akademia?*

– Det skal vi da ikke gjøre heller.

– *Men har dere klart å komme til roten av problemet?*

– Roten? Rekrutteringen trenger å starte helt fra grunnskolen. Der ligger roten.

– *Tvilsomt. Dere realister driver jo med sånn professorimport. Det er vel greit at den norske krona er så sterk om dagen?*

– Det er bra at vi får professorer fra utlandet. Det gir oss en underliggende stabilitet.

– *Stabilitet ja. Hva er kursen på en professor nå om dagen?*

– Hehe. Jeg vet ikke helt hva jeg skal svare på det.

– *Da kan du kanskje svare på at onde tunger kaller professorimporten deres for kamuflert menneskehandel?*

– Det er jeg uenig i.

– *Dæhlen. Du driver storskala menneskehandel, og det er bare utenlandspakk som vil jobbe for deg, vil du vurdere din stilling?*

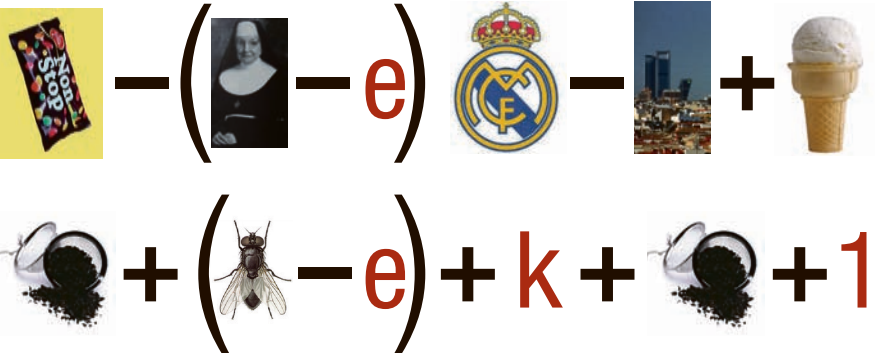
– Om jeg vil vurdere min stilling? Hmmm. Jeg er jo valgt instituttleder på åremål. Jeg gir meg om noen måneder uansett, så nei.

hansskj@universitas.no

HINT: Hva skal vi leve av i fremtiden? Svært at seia, men universitetet sliter med å holde på mat-nat-erne, i hvert fall. Svar sendes til filip.roschauw@gmail.com

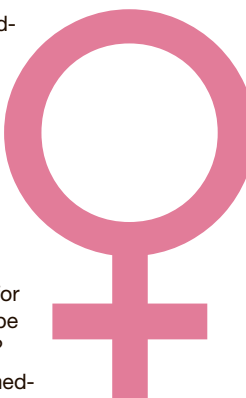
FORRIGE UKES LØSNING VAR
Lykke til, Iver - og det var det ikke så mange som hadde klart. Ingen, faktisk. Bedre lykke neste gang!

Stopp realistflukten!

Stopp = Non Stop = (Nonno, Ecstasy)

- Hvilken Oslo-institusjon kreves nedlagt i en omstridt parole til årets 8. mars-markering?
- Og hvilken organisasjon står bak parolen?
- Hvem vant Oscar for beste kvinnelige hovedrolle forrige helg?
- Og hvem vant for beste kvinnelige birolle?
- Audun Lysbakken er i hardt vær for å ha tildelt en selvforsvarsgruppe 154 000 kroner. Hva heter gruppen?
- Hvor mange av Regjeringens 20 medlemmer er kvinner?
- Hvem skrev romanen *Kvinner i åndenød*?
- Hvem står bak sitatet: «Om en kvinne blir akademiker, er det som regel fordi det er noe galt med hennes kjønnsorganer»?
- Hva heter niqab-aktivisten som har skrevet teksten «Du og jeg, niqab»?
- Hva het den første kvinnen ifølge norrøn mytologi?

Kvinner: Hvor godt kjenner du de?

- Pro-sentere
- Kvinnegruppa Ottar
- Meryl Sheep, for filmen *Jernkvinnen*
- Octavia Spence, for filmen *Barneplikten*
- Jenteforsvaret
- Ti
- Terry McMillan
- Friedrich Nietzsche
- Aisha Shezadi
- Embla